דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
שיתוף פעולי ארץ ישראל
מיסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם לשחר

יום חמישי, ב' באלול תשמ"ז, 27 באוגוסט 1987 ● גליון 19207

היום 12 עמודים ○ המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

פולגת
מוצר יום ה' המבצע על סוף השנה
30% הנחה לגברים
הנחה לילדים.
רק היום ברשת חנויות פולגת וקארה.

היום בדבר

● חומת־הפגרה הקורסת / שלמה גינוסר
● האומנם עונת מלפפונים / עליזה ולך
● על צנזורה וזרימה חופשית / יצחק רועה
● דגמי חיקוי קטלניים / אולק נצר
● כלכלה (4–5) עכשיו (9) כל הארץ (10) ספורט (11) בידור (12)

ההכרעה על ה„לביא" כנראה תידחה שוב ● עובדי התעשיה האוירית מבקשים להפגין

שמיר מפעיל לחץ כבד על שריר ונסים, טרם החליט עם יועלה הנושא לסדר ביום א'

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

50 אלף עובדי התעשיה האווירית ובני משפחותיהם מבקשים להפגין ביום א' מול משרד ראש־הממשלה בירושלים, בעת שהממשלה תתכנס להחליט על עתיד ה„לביא". בקשה בענין זה הוגשה אמש למשטרת ירושלים, אולם זו עדיין לא נתנה תשובתה.

לפני כן חזר והביע מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר תמיכה נחרצת בהמשך פרויקט ה„לביא". לסופר „דבר" נודע, כי להופעתו של המזכ"ל קיסר בטלוויזיה קדמה פגישה עם מזכיר אידגון עובדי התעשייה האווירית, חבר הוועדה המרכזת יעקב שפי. אמש הודה שפי

(המשך בעמ' 2)

מאת עליזה ולך, מפורת „דבר" לענייני ממלכות

ראש הממשלה יצחק שמיר מפעיל לחץ כבד על שר התיירות והמשמרים אברהם שריר הנמצא בחוץ־לארץ, כדי לשכנעו לשנות את דעתו ולצרפו למחנה הנתמכי ה„לביא" בממשלה. אם יצליח בכך יצחק שמיר יווצר תיקו של 12 שרים בעד ובמספר הזה נגד, ושירדש הדבר המשך הפרויקט. למיכך רוב הסיכויים הם שגם השבוע לא יובא הנושא להכרעת הממשלה ביום ראשון והוא ידחה למועד נוסף. השיקולים בגרשא קיבלו בחלקם כסנה פנימפמלגתי, משום שאברהם שריר ושר האוצר משה נסים מתנגדים להמשך

(המשך בעמ' 2)

מאת יוסי סלמן, מפורי המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר עדיין לא החליט אם נשא עתידו של פרויקט ה„לביא" יוכלל בסדר־היום של ישיבת הממשלה ביום א' הקרוב. אם יועלה הנושא תידון בו רק הצעת פרס, המקובלת על שר הביטחון יצחק רבין ועל שר האוצר משה נסים.

הצעת מורדי, המרכרת על אופציה לתוספת תקציבית שיקצו לחלופות – החל מתקציב השנה הבאה – אינה בגדר הצעה עצמאית אלא רק מודה־דרך להמשך פיתוחו של ה„לביא". יצויין, כי הצעה הבוחנת תוספת תקציבית החל מאפריל 1988 אינה מקובלת על

(המשך בעמ' 2)

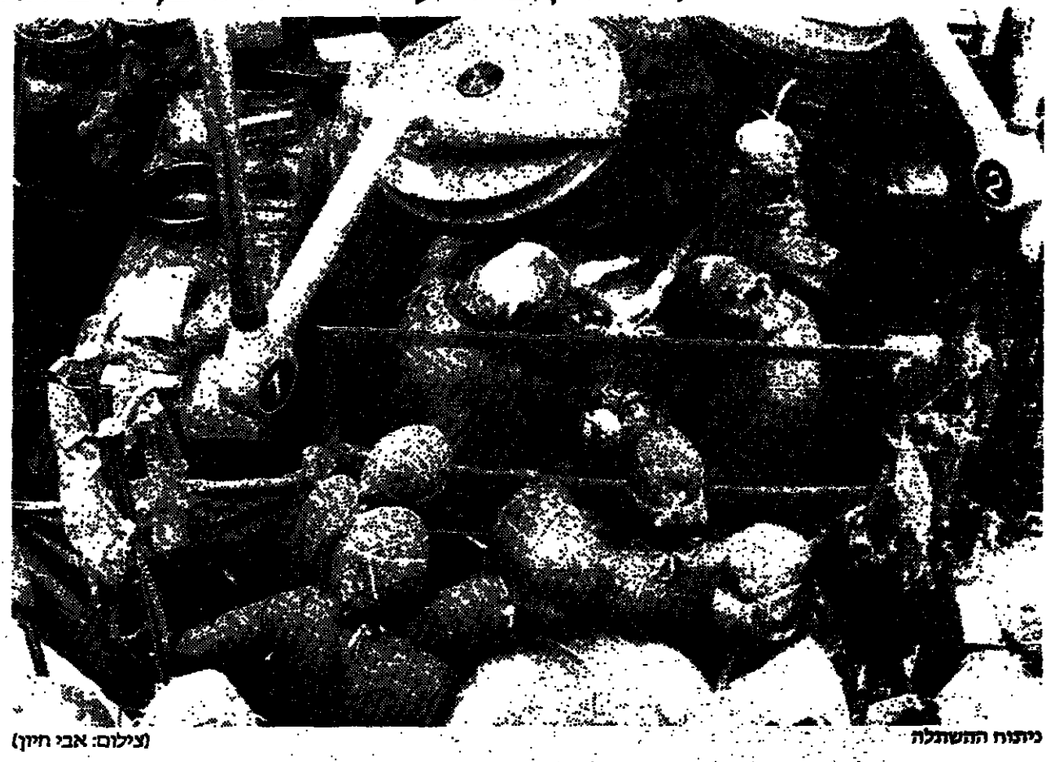

ניתוח ההשתלה (צילום: אבי חיון)

בעוד הרוב בקבינט תומך בהמשך הקידוח

המינהל האזרחי מנסח חוזה שימנע עבודות קידוח בהרודיון

מאת יוסי סלמן, מפורי המדיני של „דבר"

המנהל האזרחי ביהודה ושומרון מכין חוזה מיוחד „מספר „מסוכן ומפורט" שימנע למעשה את העבודות בקידוח המים השנוי במחלוקת בהרודיון. כך נודע ל„דבר" מפקידים מוסמכים בירושלים. רוב שרי הקבינט, שבעה במספר, כולל שמעון פרס, יצחק רבין וחמשת שרי הליכוד, תומכים בהמשך קידוח המים.

רק שלושה שרים – יצחק נבון, חיים ברלב ועוד רצמן מתנגדים לו ומבקשים להתחשב בטענות של משפטנים, כי המשך הקידוח נוגד את המשפט הבין־לאומי. ואולם על אף עמדת השרים מנסחים פקידים בכירים במנהל, בכלל זה משפטנים, חוזה שידרוש מחברת „מוריה" שקבלה את הזכיון לקידוח לשיטוט תשתי האיזור ולא לירושלים.

הערכת הפקידים בירושלים היא שדרישה כזו תביא להפסקת התנכיה הכספית של קבוצות נוצריות קיצוניות בפרויקט. קבוצות אלה המממנות את חברת „מוריה" מוכנות להמשיך ולהזרים כספים לבצוע הקידוח רק אם המים יועברו לירושלים.

בכירים בשיחות הבינ־מוחדים ביקורת קשה

שחיתות בכפיות ב„מוסד" אצל הדרגים העליונים

„תפוקת 'המוסד' אינה תואמת את יכולתו האמיתית ואת הדרישה של עם ישראל באנשים ובציוד; הדרך היחידה לנער את הארגון – באמצעות טיפול חיצוני

פרטים בלתי־מאומתים על הנעשה ב„מוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים" מגיעים הרשמיה בגילוני הקדוב של הדרדון „מגיניה".

התחקיר מביא מדברים של בכירים ב„מוסד", מתוכם מיוחד בעמו הנוכל לנון חיל. אותם בכירים טענו לגבי ליקויים בכיסים בעבודה ה„מוסד", בין השאר על אוזיהה של הבעיה זה מאין אינבדים אישי צר, באשר הדבר בא לידי ביטוי ביקור במישור מינוי בעלי תפקידים בכירים. למינתה, ובגרים מתאימים קיימים אך אלה נעשים אה המסגרת ולעיבים אה מאלצים לנטשה ואלה שניתן להלום אותם מדמיגים עקב המצב.

הנושא החבוק ביתה המרעלה עלידי אותם עובדים הוא השחיתות הבכפיות אליה בשיטה ב„מוסד" וחדבר מקיף דרגים שונים אך שולב בפרוחד כאשר מדובר בדרגים וחדיבים לשמש חוגמא אישית. עוד טענו אותם בכירים ב„מוסד" כי יש לעבוב זה הבלשות חדות אמון והם לא יהוסו לנקוב בשמות הלוקח ובשיבוש יחסים כדי להדגיש את דבריהם.

(המשך בעמ' 2)

ערפל בשוק המכוניות החדשות בעקבות עיכוב האישור ליבוא באוצר

מאת אמנון אבני, מגיבי יבואני של „דבר" בירושלים

מחירוני המכוניות החדשות מגמגמי 88 שפורסם אתמול משרד התחבורה, ובדיון אינו בתוקף בשל העובדה ששר האוצר לא חתם עליהם.

רק לאחר חתימת שר האוצר ופרסומם ברבים, יוכנסו המחירונים לתוקף. ובאמצ תיכם לשחרר את המכוניות ממחסני הערובה. לטענת האוצר, העיכוב בחתימה על הצווים נובע מסיכום עם היבואנים, לפיו יוחנה השינוי במחיר המכוניות החדשות בהשוואת המיסוי שמשלמים היבואנים עם זה המשולם ביבוא אישי של כלי־רכב.

הצו המסדיר את המיסוי ביבוא אישי עדיין לא מוכן ומיד עם השלמתו, היום או מחר, אמור שר האוצר להחתום עליו ועל צו מחירי המכוניות החדשות.

מחירי המכוניות כולל 60% נקבעו עלפי חישוב המותיר ליבואנים מתח שיווקי נמוך ב־10 אחוזים במכוניות פרטיות ו־18 אחוזים לגבי נשיאות.

במסגרת האישור נקבע גם, כי המחירים הבאוחרים המצויים בצו הפיקוח עם המחירים אינם כוללים מס בסיעוד 15 אחוזים, מס ערך מוסף וכן את דמי ההפקדה המסתכמים היום בשישה אחוזים.

בעוד חודש תיפרת הבקרת תבוא לסלוסה אחוזים ואילו בראשון בינואר בשנה הבאה היא תבוטל כליל.

אריה ארד, סופר „דבר", מוסר כי שר התחבורה חיים קורפו אמר אתמול כי לא יחתום על סוף צו בטרם יחתום עליו שר־האוצר.

בעקבות הסיבוב הנוכחי עדכון המכוניות החדשות, המכוניות מדגמי 88 מצויות בוודון מבר מתחילת החודש, אולם לא נקבעו להן המחירים והיבואנים ייאלצו למכור אותן במחירים הישנים. למרות מחירים יקרו אותן במידה ניכרת ולמרות השינויים בשערי המטבעות. מבדם זן נקנות.

סמנכ"ל מכון הת"מ בשובו מביקור:

רחובות בניויורק מלאים קבצנים ומלכלכים שידרון

בני קיבוצים מהכשים כיוון למציאת עבודה בבתי־כנסת

מאת מיכאל הרצוג של „דבר"

„רחובות ניויורק מלאים בקבצנים בכירים חוכרים מיוחדו מן הארץ בעונת החגים. אנשים קבצים שחשבו שיסגאו את עתידם בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות מצויים עתה במצב מלכלך ובמצב קשה עד כדי כך שאי־אפשר לתארו".

עדות ראייה זו מסר הבוקר המנכ"ל משרד ראש הממשלה אל"מ (מיל') אריה קובר שעבר מביקור בארה"ב.

שומר דיווח על כך לפני ערב ויצמן ולח"כ אברהם כץ־עוז המרכז עתה את הסיבוב בקהילות היהודים. „במקום לקחת את המסוס הראשון ולהגיע לעיר הם מגפחים אשליות שעוד נכונו להם עלילות גבורה אדם אדם מאדם מארגוות־הברית, וביניהם הם מתחבבים על נפשם ... לעבוד בתור נהגי מוניות, עובדי מוסכים הכולל בו ... ניקיון", אמר.

סמנכ"ל משרד ראש הממשלה אמר, כי בתי הכנסת בניויורק ובמיוחד באיזור קוינס מלאים בבני קיבוצים ומושבים המגיעים לכאן בעיקר להמצא לעצמם סידור עבודה בעזרת יהודים חרדים.

רבים מהקבצנים שפרסו רק האחרונה בצה"ל מתביישים במצבם הקשה וחלקם ביקשו ממנו לא לספר בארץ על מצבם האמיתי בניויורק.

אל"מ (מיל') קובר אמר, כי הוא רואה חובה להזעיק את המוסדות המלכלכים ... המבקרים לבל ישבו בחיבוק ידיים מול ההופעה הנוראית של יהדות מיסב בני הנוער מן הארץ.

הוחלט ... – לארה"ב

מאת יוסי מלמן, כתב מדיני המדיני של „דבר"

ישראל תעביר בימים הקרובים לארה"ב את חלקן השני של הרו"ח המסביר את עמדתה בקבה לפרשת משלוחי הנשק לאיראן. פורום ראשי המכולות אישר אתמול את הדו"ח שחיבר צוות בראשות מזכיר הממשלה אלי רובינשטיין ואלוף ... הבל ...

הדו"ח עוסק בפרטי ... של ישראל בתקופה השנייה החל מינואר 1986 כל בשלוחי הנשק. כאשר הנושא היה באחריות ... ראש הממשלה ... עמדים גיר. הדו"ח יועבר לידי הוועדה הבדקת את הפרשה מטעם הסנאט בוואשינגטון.

מובארק מישראל יועצו לרומניה – לקבל דיווח על שיחות שמיר שם

מאת דן אבן דן מפורי „דבר" לענייני ערבים

אומאמה אל־באז יועצו המדיני של הנשיא מובארק אמור לצאת בקרוב לרומניה – כך דווח אתמול העיתון הכוויתי „אל־ראי אל־עאם". לדברי העיתון שליחותו של אל באז לרומניה תהיה בעיית אפר הבאר ומטרתה תהיה לקבל דיווח מהנשיא צ'אוצ'סקו על הנעשה שיחותיו עם ראש הממשלה יצחק שמיר.

ב„הדסה" מצפים בדריכות להיקלטות הלב המושתל; עובדיה מצרי בהכרה, מצבו יציב

מאת יוסי לוי, מפורי „דבר" בירושלים

מרשתל הלב עובדיה מצרי, בן 50, חזר להכרתו בתום ניתוח ההשתלה ומצבו יציב. עתה מצפים רופאי בית־החולים „הדסה" בדריכות לראות האם תהיה דחייה של הלב החדש.

ניתוח השתלת הלב, השלישי בתולדות הרפואה בישראל, התאפשר לאחר ששלשום נמצא תורם מתאים.

בית־החולים הדסה עידכנו קיבל את אישור משרד הבריאות לבצע השתלת לב בבר לפני כשנה, עם כניסתה של שרת הבריאות לתפקידה.

גם הרבנות הראשית אישרה את ביצוע השתלות הלב ב„הדסה", תוך קביעת כללים ברורים, כיצד יש לקבוע מותו של תורם. אף־על־פי־כן הבעיה שעמדה בפני בית־החולים ומנעה את תחולת ההשתלות היתה העדר מחולט של תורמים.

בית־החולים הכין את צוותי הניתוח הרבי ניתוח למקרה שימצא תורם מתאים. שלשום בשעות הבוקר חלה התפנית. היה ברור כי צעיר שסבל מפגיעה מוחית עמד לפני מותו. כך סיפר אתמול מנכ"ל „הדסה" פרופ' שמואל פנחס. הוא הביע משאלה ומשפחתו של הצעיר הסכימה לתרומת איברים מגופתו.

בית־החולים נכנס מייד להכנת להשתלה. על־פי הכללים שנקבעו הוקמה ועדה שקבעה את מותו של התורם. כך בבר נעשה כל הצד הפרמלי של מילוי הפסים.

סמוך לשעה 3.30 אחה"צ התקשרו ממחלקת ניתוחי חזה ולב לביתו של עובדיה מצרי בבאר־שבע. מצרי היה במשך שנה ברשימת הממתינים לניתוח השתלה. בנו הרים את האפרכסת ומסר לרופא, כי עובדיה מצרי נמצא אצל כתו, אסתר פרנקל בראשון־לציון.

הרופא איתר את מצרי כעבור רקות ספורות והודה לו לבוא מיד להדסה להשתלת לב. עובדיה מצרי ההמום ובני משפחתו הגיעו כעבור שעה חצי לבית־החולים ומיד הוחל בבדיקת רקמותיו של מצרי כדי לברוק את התאמתן לדקמותיו של התורם. לאחר שנמצא כי הדקמות תואמות החל בהכנות להשתלה.

מרופ' בוכמן (צילום: יצחק הורדי)

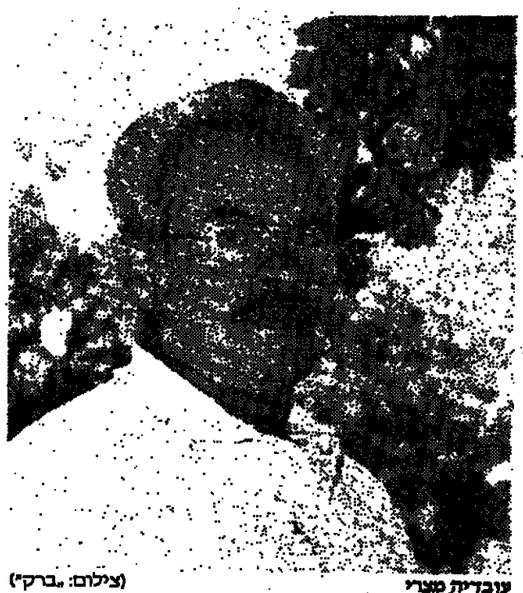

עובדיה מצרי (צילום: „ברק")

מחלוקת בין שרת הבריאות למנכ"ל „הדסה" על הפירסום

אלמוזלינו: פריצת־דרך; פנחס: אין שום חידוש!

מאת יוסי לוי

מחלוקת נתגלעה אתמול בין שרת הבריאות למנכ"ל הדסה סביב פרסום השתלת הלב.

מנכ"ל הדסה פרופ' שמואל פנחס סבר, כי הניתוח הוא לא בעל ערך חדשותי במיוחד. „ניתוח של השתלת לב הוא ניתוח שהפך לשגרה בהרבה מרכזים רפואיים בעולם", אמר פרופ' פנחס. „אני לא רוצה בשום פנים ואופן ליצור אשליה שעלו פה על חידוש", אמר. „אין פה הישג מדעי אלא הישג בהתפתחות הקונצנסוס על נושא בעייתי מאוד".

לעומתו סברה הגב' ארבל־אלמוזלינו, כי השתלת הלב מהווה פריצת דרך. „בניגוד לדעתך, אני חושבת שמה שנעשה הלילה הוא פריצת דרך במאמצי מערכת הבריאות להציל חי" אדם בכל דרך", אמרה אלמוזלינו והוסיפה, כי זו זכותם של אמצעי התקשורת לסקר את ההשתלה.

שרת הבריאות ומנכ"ל „הדסה" היו עם זאת מאוחדים בדעה, כי פרסום שמותיהם של תורמי אברים, ללא הסכמת המשפחה רק יזיק, ועלול להרתיע תורמים פוטנציאלים נוספים.

סופר „דבר" מציין, כי בית־החולים „הדסה" נמנע מלהודיע ביוזמתו על ביצוע ההשתלה ורק כאשר הודיעה רלפה נמסר דבר הניתוח לשאר הכתבים.

אלמוזלינו: פריצת־דרך; פנחס: אין שום חידוש!

מאת יוסי לוי

מחלוקת נתגלעה אתמול בין שרת הבריאות למנכ"ל הדסה סביב פרסום השתלת הלב.

מנכ"ל הדסה פרופ' שמואל פנחס סבר, כי הניתוח הוא לא בעל ערך חדשותי במיוחד. „ניתוח של השתלת לב הוא ניתוח שהפך לשגרה בהרבה מרכזים רפואיים בעולם", אמר פרופ' פנחס. „אני לא רוצה בשום פנים ואופן ליצור אשליה שעלו פה על חידוש", אמר. „אין פה הישג מדעי אלא הישג בהתפתחות הקונצנסוס על נושא בעייתי מאוד".

לעומתו סברה הגב' ארבל־אלמוזלינו, כי השתלת הלב מהווה פריצת דרך. „בניגוד לדעתך, אני חושבת שמה שנעשה הלילה הוא פריצת דרך במאמצי מערכת הבריאות להציל חי" אדם בכל דרך", אמרה אלמוזלינו והוסיפה, כי זו זכותם של אמצעי התקשורת לסקר את ההשתלה.

שרת הבריאות ומנכ"ל „הדסה" היו עם זאת מאוחדים בדעה, כי פרסום שמותיהם של תורמי אברים, ללא הסכמת המשפחה רק יזיק, ועלול להרתיע תורמים פוטנציאלים נוספים.

סופר „דבר" מציין, כי בית־החולים „הדסה" נמנע מלהודיע ביוזמתו על ביצוע ההשתלה ורק כאשר הודיעה רלפה נמסר דבר הניתוח לשאר הכתבים.

החרדים צוברים אמצעים אלימים המשטרה נערכת בכוחות גדולים

מאת יוסי לוי, מפורי „דבר" בירושלים

משטרת ירושלים מתכוננת שני חרדים, שייתכן כי הזן עדיים להתקיים של הלה נדם הצון לפני שבוע במאה שערים. מזכיר הזן אלמרני את מאמיתו. אתמול נחקר הלה מעם שניה הבחקיתו כבר, כי יתכן שהיו שני חרדים שרצו את האלמרני שתקף אותו.

המשטרה מנסה עתה לאתרם, כדי לשמוע מפיהם על תאורו של התוקף. במשטרת ירושלים נערכים בכוחות גדולים מאוד לקראת התנגשויות צפויות בין חרדים לחילונים על רקע הקרנת הטרסים בלילות שבת.

בידי המשטרה נאסף מידע, כי באחת הישיבות במאה שערים מתארגנים מאות חרדים, ואנשי הישיבה צוברים אמצעים אלימים בדי לתקוף שוטרים ומפגינים חילונים אם יפגינו ביום שישי בקרבת השכונה החרדית. דברים אלה נמסרו אתמול עלידי נציגת המדינה במחלך הדיון המשפטי בעתירתו של מסה השכונה.

הערכות המשטרה תיקבע סופית רק היום לאחר שכנ"ץ יפסוק בעניין עתירת מסה. השכונות המבקש להפגין ליד מאה שערים. אמש הודיעה הנועת ר"צ, כי עמותה מטעמה בשם „עגב שבת" תפעיל ביום שישי הקרוב את המשת בתי הקולנוע „אור" במרכז ירושלים. הכוונה היא להקרין חמישה סרטים בשתי הצגות, בעשר בלילה ובחצות.

דוברת ר"צ בירושלים מסרה, כי כל מי שיהיבו סרטים כניסה ייעשה תבר בעמותה. היא הוסיפה, כי כשאר ארבעת בתי־הקולנוע יוקרנו סרטים, והכוונה היא למלא את האולמות.

ראש עיריית ירושלים טדי קולק

(המשך בעמ' 2)

5 קרבנות בכבישים בשלוש תאונות־דרכים – תוך יומיים

„ראיתי תאונות בחיי – אך זו מחרידה" – אמר ראש לשכת התנועה במרחב העמקים לאחר התנגשות בין שלוש מכוניות שגרמה למותם של שלושה ולפציעת חמישה

מאת יוסי לוי, מפורי „דבר"

שלושה אנשים נהרגו ושלושה אחרים נפצעו, מהם קשה, בתאונת דרכים מחריפה שאירעה ביום ד' בשעה 1.00 אחר חצות בכביש המשרר לצומת „הבריגי" בכביש מרחק שמריה.

בין הנפגעים קשה שני ילדים בני 6.5 ו־9 שהוריהם וסבם נהרגו בתאונה. חיילי מקיבוץ הזולים שפעה בסמוך של חיל האוויר בתאונה, ... בין המצבה זה, בן 70, בני רחל מחימה בן 42, שמות הנפגעים הם: מסעוד מחימה, בת 28, שהיתה בחודש התשיעי להריונה, וכלתו בריגלים מחימה, בת 28, שהיתה בחודש התשיעי להריונה. שלושת הנהרגים הם תושבים ותיקים בכפר מוראן, שבה ישבו בני התאונה אירעה כאשר מכונית מקבן מוראן, שבה ישבו בני משפחת מחימה, נסעה מכיוון מביריה לצומת „הבריגי". מולה נסעה מכונית מסוגו מקיבוץ הזולים ומה נהג מסד פלינק שהסיע את אחיו לבסיס ברמת הגולן תנסע נוסף מקיבוץ הזולים. כ־2 ק"מ מהצומת, בסביבת יער מלול הסב ובעל שדה ראיה נרחב התנגשו שתי המכונית מחיתיה.

מכונית שלישית, מרגם סיבמה קרייזלר, שנסעה מכיוון מביריה נמנעה בדיר שיריקאמאר, הנמנע בסמה בטבריה, לא הספיקה לעצור במרעי ההנגשות כעצמה רבה בשתי המכונית.

מעבאמת הנהגה הנעמה מכונית המבואר של בני מחמת מחימה לשולי הדרך, מה הסבאר רחל מחימה בדרן במקום.

(המשך בעמ' 2)

אסטרטגיית ההגנה של אביגדור פלרמן

ואנונו הובא שלא כחוק – יטען סניגורו ויבקש לבטל המשפט

„נזמין עדים בדרג ממשלתי, שיוכיחו כי טרם הוחלט בממשלה על הפרויקט הגרעיני"

מאת דליה שרון, מפורת „דבר" בבריסביה

סניגורו של מרדכי ואנונו, אביגדור פלרמן, יידרש בימים אי לבטל את המשפט, בטענה כי הבאתו של ואנונו לארץ היתה בלתי־חוקית. משלא תתקבל טענה זו, יבקה להטעיה את מדינת ישראל על כם הנאשמים.

„נזמין עדים בדרג ממשלתי, אשר יראו כי טרם הוחלט בממשלה על הפרויקט הגרעיני" – סיפר פלרמן לסתב „האינדפנדנט".

לדבריו, „זה יחשוף את התהליך הבלתי־דמוקרטי של קבלת החלטות בקבר לפיתוח הנוכנית הגרעינית. אפילו ועדת מפתח ממשלתיות לא היו מודעות לכך".

פלרמן יזמין מומחים שיעידו, כי אחוקת נשק גרעיני מחוץ למסגרת הפיקוח הבינלאומי היא פשע מלחמה, ופשע נגד האנושות. פלרמן רוצה להוכיח, כי נילודים של ואנונו לא הזיקו לבסחון המדינה. היות שרוב הדברים היו ידועים בציבור, הוא סרגן כי על המדינה להוכיח כי מגיעו של ואנונו היו אכן בבדיה ודיגול. לטענתו, ואנונו פעל מתוך הקרדים כי לבדוק את תגובת נוסף ללב החדש.

מומחי לב הסבירו אתמול, כי ניתוח השתלת לב מסובך פחות מניתוח השתלת כבד, אולם עיקר הבעיה היא קליטת הלב בגוף. לדבריהם יש כיום סיכוי לקליטה טובה יחתר של הלב בזכות תרופה חדישה ציילקרסטורין איי, שמטייעת למנוע את תופעות הדחיה.

הישתלו גם כליותיו של התורם

תורם הלב, שמשפחתו מבקשת לשמור על אלמוניותו, תרם גם את שתי כליותיו. לסופר „דבר" נודע, כי אתמול, כתום השתלת הלב בגופו של עובדיה מצרי, הוסתלו שתי כליותיו בגופם של שני חולים.

שרת הבריאות שושנה ארבל־אלמוזלינו ברכה אתמול על ביצוע השתלת הלב בבית־החולים „הדסה" עידכרם בירושלים. „אני רוצה לקוות שזו לא תהיה השתלה האחרונה", אמרה בעת שביקרה

(המשך בעמ' 2)

אכזבה בהסתדרות מהצעות האוצר; מטה המאבק מתכנס

מאת חיים ביאור,
סגן יו"ר "דבר" לענייני עבודה

בהסתדרות שוררת אכזבה מהצעות שהעלה עד כה האוצר, במסגרת המשא ומתן על הסכם השכר בשירות הציבורי ל-1987/88.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הכרמלי, אמר אתמול כי ההצעות שהעלה הממונה על השכר באוצר, הלל דוראי, לא זו בלבד שאינן משופרות לעומת הרעיונות שהועלו בדיונים המוקדמים, אלא שהן בנוגד נסיון.

הפער בעמדות ההסתדרות והאוצר ממשיך להתמקד בשתי הנקודות המרכזיות: רישות ההסתדרות לקיצור שבוע העבודה בשירות הציבורי בתוך פרק זמן של שנתיים וכן גובה התוספת לשכר.

מטה המאבק של ההסתדרות מתכנס היום לפגישה להשתתפות מזכירי האיגודים המקצועיים. המטה יאשר החלטה שכבר התקבלה, לפיה יוחל בשיבושים במשק, אם עד סוף אוגוסט לא ייחתם הסכם המסגרת.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, מאיר בת, מסר אמש ל"דבר" כי ה-1 בספטמבר אינו בהכרח תאריך יעד להתחלת השיבושים.

יחיים הכרפלד אמר לצאת לארה"ב באמצע ספטמבר באורח הממשל ואולם אם תתעכב התחייבות על הסכם בשכר הוא ידחה את נסיעתו.

בתוך קו"ד יו"ר ההסתדרות הגמלאים אוריאל אברהמוביץ מהאוצר וההסתדרות המזמן, לקבל החלטה מדינית בנוגע למתן פיצוי לפנסיונרים שפרשו משירות המדינה ומהשירות הציבורי, עקב השחיקה בגמלתם.

לדבריו, כבר חלפו חודשים רבים מאז הודיעה ועדת הכספים של הכנסת לשלם פיצוי לפנסיונרים אלה, בשיעור של 26.7 אחוז הכנסת אי אישרה את התשלום כחוק. אולם דבר לא זז. אברהמוביץ הוסיף: התחמרמרות בקרב הפנסיונרים גוברת נוכח המחבת. אם תוך ימים ספורים לא יבוצע התשלום, נוחלים על צעדים אידמנים".

השופט הורה לעובדי "רום כרמל" לפתוח במו"מ עם הנהלת "אורדן"

מאת יחזי ליבוביץ, סגן "דבר"

בשיא בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה אליעזר בנבי הורה אתמול לועד העובדים של מפעל "רום כרמל" שבמרית הכרמל לפתוח מיד במו"מ עם הנהלת "אורדן" על מספר העובדים שיוסרו מהמפעל.

השופט רזה את בקשת העובדים לבטל את צווי הפיטורים שהוצאו נגד 114 העובדים על־ידי ההנהלה לעוד שבעה ימים. הדיון על כך יתקיים בלשכת השופט ביום חמישי הבא.

העובדים בסיוע מועצת פועלי חיפה ביקשו אתמול במקר מנשיא בית־הדין, להורות להנהלת "אורדן" לבטל את צווי הפיטורים שנשלחו לפני 13 יום.

העובדים שציפו במשך שעות המקר בחרדה לתוצאות בית־הדין אמרה "המאבק ימשך, הפגם נתולש באמצעים קשים". הם עדיין מתבצרים בתוך המפעל בשטנק "שרמן" ומסרבים את הכניסה.

למרות שהעובדים עובדים לבאורה על צו בית־המשפט המשטרה אינה מתכוונת להוציאם בכוח מהמפעל כעת, בעקבות הצלחת עובדי "סולתם" הם מתכוונים להמשיך את המאבק.

"אם זה יקרה במדינה אז גם לנו מותר. הם (סולתם) הפעילו כוח מתר. הם (סולתם) הפעילו כוח והצליחו. היינו ילדים טובים והאחרים, מי שמכבד חוק – רפוק במדינה הזאת", אמרו.

אתמול בשעות הצהריים הציא בית־משפט השלום בחיפה צו קבוע האוסר על 114 עובדי "רום כרמל" להיכנס לשטח המפעל, להתנדב ליד השער או להפריע לפעולת ההנהלה. הצו הוא לבקשת הנהלת "אורדן".

ההכרעה על ה"לביא" כנראה תידחה שוב

(המשך מעמוד 1)

למזכ"ל קיסר על דבריו.

משלחת של עובדי התעשיה האוירית עמדה להיפגש הבוקר עם שר הבטחון יצחק רבין. העובדים מבקשים להיפגש גם עם מ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס כדי להעמידו על התנגדותם לוותרם עתה גם השר רבין וגם על שר האוצר משה נסים, אך לא על ראש־הממשלה יצחק שמיר. העובדים רואים בתכניתו של השר פרס דרך מתוחכמת להביא לסגירת הפרויקט ואינם מאמינים, שיש בה כדי למנוע פיטורים המוניים. הם רואים בתכניתו הרס התעשיה האוירית והתשתית הטכנולוגית הבסתונית שהיא מייצגת.

מועצת העובדים גם שיגרה אתמול מברקתודה לשרה שושנה ארבלי־אלמוזלינו, העומדת בתמיכתה בהמשך פרויקט ה"לביא" למרות הלוחצים הכבדים המופעלים עליה.

מזכ"ל ההסתדרות אמר אמש בטלוויזיה, כי יש להכין אלטרנטיבה רצינית ובדוקה היטב לפרויקט ה"לביא" ולדעתו עשוי להמשיך בו. לדעתו אין פתרון להוצאת העובדים קיימלשו מהפרויקט, אם יומשך שכן אין בקיום לטרוניה של כח אדם. המזכ"ל קיסר הביע פליאתו, על שאותה ממשלה, כמעט אותם האנשים החליטו לפני שנתיים על המשך הפרויקט, שהיה אז מקובל גם על ארה"ב, ועתה רוצים להפסיקו, לאחר שבינתיים הוצא עליו סכום של 1.3 מיליארד דולר. לדעתו צריך להמשיך בפרויקט אפילו במחיר הכבדת הנטל על האוכלוסיה והביא לדוגמה את תבניתו של השר יצחק מודעי לאפשרות לממן אותו.

ראש־הממשלה שמיר יגבה הבוקר לשנות את עמדתו של שר־האוצר נסים, שהצהיר אתמול לתכניתו של מ"מ ראש־הממשלה פרס להפסיק את פרויקט ה"לביא", שלה מסכים גם שר־הבטחון רבין. אולם אם לא יחול מיפנה של הרגע האחרון מובטח כנראה רוב של 13 שרים לתכניתו של השר פרס.

(המשך מעמוד 1)

בהפסקת הפרוייקט ואילו רוב שרי הליכוד, פרס לשרים נסים ושריר, עומדים בתוקף על המשך פיתוחו.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אמש בשיחה שרי הליכוד, כי אינו רוצה שהכרעה תיהיה על פי קווים מפלגתיים. שר הבטחון ושר ה אוצר הצהירו אתמול להודעת השמטה של מלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס.

הצעה זו, שבמקרה גובשה למעשה על־ידי שר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי, מדברת על הפסקת פרוייקט הלביא כמתכונתו הנוכחית. יש בה שישה סעיפים הכולל בין השאר: הקצבת 100 מיליון דולר כל שנה מכספי מיסוי הפנימי לפרוייקט מרכז חיזיות של כלי טיס. עובדים בתעשיה האוירית לפרוייקט הלביא" ראו לו שלא יוכרע על חוזו של קל או בתיקו. שמיר בם הבהיר מחדש, כי אינו מעניין בכפיה מפלגתית בהכרעה על המשך הפרוייקט.

דברי שמיר באמרו בתגובה לשרלבנה ארנס, שראשי מפלגת העבודה הסילו את מלוא כובד משקלם כדי להשפיע על שמיר המשך פרוייקט הלביא, ואילו שר הליכוד מתומכים בשאלת המשך המפלגתית בנסים להביא לגיבוי הפרוייקט עם שר הבטחון, הגיש אתמול מעבר כי שר הבטחון מעולם לא הגיש לו דיווח מתוך הבנה לקיום כספי רצוי, כי נסים שולל בשיחתו עם הליכוד אותה.

התבטאויות נרגשות מאוד על הצורך בהמשך פרוייקט ה"לביא" השמיעו בישיבת שרי הליכוד השרים שרון, לוי, ארנס ופת.

שרי הליכוד התייחסו בלבלוב ובביטול להצעת פרס. "משמעות התכנית היא תעשייה אזוירית שעובדיה מקבלים משכורת. אבל גם מומחי עבודה כאלו, פרמנסר הגיד לי את משמעות הצעת פרס.

במניין השרים התומכים בביטול פרוייקט ה"לביא" נכלל, כמובן, גם שר הבטחון יצחק רבין. "לא הגיד לי עד כה מהיות המשך, אם יומשך אמר אמש לעובדים".

"אם אינו מקבל מכתב מנשיא בית־הדין, לחזרות להנהלת "אורדן" לבטל את צווי הפיטורים שנשלחו לפני 13 יום.

העובדים שציפו במשך שעות המקר בחרדה לתוצאות בית־הדין אמרה "המאבק ימשך, הפגם נתולש באמצעים קשים". הם עדיין מתבצרים בתוך המפעל בשטנק "שרמן" ומסרבים את הכניסה.

למרות שהעובדים עובדים לבאורה על צו בית־המשפט המשטרה אינה מתכוונת להוציאם בכוח מהמפעל כעת, בעקבות הצלחת עובדי "סולתם" הם מתכוונים להמשיך את המאבק.

"אם זה יקרה במדינה אז גם לנו מותר. הם (סולתם) הפעילו כוח מתר. הם (סולתם) הפעילו כוח והצליחו. היינו ילדים טובים והאחרים, מי שמכבד חוק – רפוק במדינה הזאת", אמרו.

אתמול בשעות הצהריים הציא בית־משפט השלום בחיפה צו קבוע האוסר על 114 עובדי "רום כרמל" להיכנס לשטח המפעל, להתנדב ליד השער או להפריע לפעולת ההנהלה. הצו הוא לבקשת הנהלת "אורדן".

המשרד לענייני דתות של הממשלה הישראלית
המשרד לענייני דתות
המשרד הישראלי

המפתח הפנימי – العربي
المفتاح الهندروت
في بيت ايرل

העור החודשי

מאת מנהל המכון לחקר מצוקות פעילים

ההנהלה המנהלת המתמנה בחיפה צו קבוע נגד 15 ליולי השמעה דרמה מפורסמת מפי יו"ר המכון ורח טוך אלמוזלינו על פעולות המכון והכללות מפגשי טער, סמינרים ומסי עיון לערבים ויהודים, סיטפוזיונים על השילוב והחודי ערבי תעל טשאי השעה, הוצאה לאור של ספרים מתורגמים, "מפגש" – בקאנון לספרות יפה בערבית ו"זע את המרחב" – מאמרים מתורגמים מתעמתת שרמה מידע על מדינות הראיה ועל עזרה, מלגות לסטודנטים על עבודות בנושאים יחודיים ערבים וחברות ומפגשים של הנערות האחות. ורח. כהן, מנהל המכון הסלים את הדיון ופרט את ומסבת הפעלה בחודשים הקרובים.

כמו כן נמסר דרמה כספי על יחי מנהר המכון, ורח י. שטיין.

יו"ר הנהלת לארגון המעצמת פעילים, הח' נדעון בן־ישראל הודיעם לקרים הערכה רבה ובמקום לשים דגש על עריכת סמינרים לפעילים יחודים וערבים ומעצמת הפעילים ששלבו לאחרונה שבנים ערבים בפעילותם. ההנהלה החליטה על סדרת סמינרים כגון כ"40 סמינר עד סוף 1987 וסדרה מעמת ב-1988.

חברי ההנהלה הופעלו בדיון הביעו הערכה לפעילות ולמכון המקיפה, המכון הביעה על השלכות השביתות של המגזר הערבי, לאחר דברי הפעילות של יו"ר המכון והחלקיה על השביתה שביתה על ידי רוב מאאלוה, סוף יו"ר האגף לארגון, ההחלט לתמוך בזיעה.

הפעלת הדרכות הסמינרים

מיד לאחר ישיבת ההנהלה החל בקיום סמינרים לפעילי הסתדרות ערבים, ורח שמר מאאלוה – מרכז המכון בשיתוף עם פעילי המכון לחינוך רעיוני, החל בביצוע 7 סמינרים לפעילים מתגלגל והמשלב דרך מעצמת הפעילים הדיון הפעלים, כל סמינר נמשך שבוע ומקיים בהשתתפות 40–30 פעילים.

קורס למנחים

במגמה להעמיק את יעילות הסמינרים בהתמדה ובשיטת מעקב שהוא מאפשר קשר מתמיד עם מנחי הסמינרים הוחל בהכנת לקורס מנחים ערבים בשיתוף עם היחידה למעקב באגף הארגון והמכון לחינוך רעיוני. הבשרון ראשונה של כ"40 מנחים תוחל ב-17 לאוגוסט ומשך 4 ימים ותמשך בדצמבר ובפברואר למשך שבועיים ימים. ועדה מיוחדת ראייה פעילים רבים והחרה מתוכם נעמדים לקורס.

ביקור ב"מעצמת פועלי מרכז הגליל"

בהתאם להחלטת המכון לחזק את היחקה עם הפעילים בשטח ערכה ההנהלה ביקור שני במעצמת פועלי מרכז הגליל בעילית תרשיחא, שמעה דרמה מפורט על פעילות המעצמה ב-17 כפרים בגליל באוכלוסיה דרוזית ומפי מזכיר המעצמה הח' מוניר פארס ופעילים נוספים. ההנהלה ביקרה במתקנים השונים של המעצמה וכמו כן נפגשה עם ראש המעצמה המקומית של מרכז הגליל, בסיכום הדיון הוחלט על הגברת הקשר בין המכון למעצמה על ידי קיום סמינרים ומפגשים, חלקם באיאור וחלקם במכון בבית ברל. עובדי המעצמה הוחלטו להתנדב על מימי ב"מפגש" ולסייע בחפצות בקרב הפעילים. מטעם ההנהלת המכון השתתפה יו"ר המכון, נ. אלמוזלינו, מנהל המכון, י. כהן, מרכז המכון – עמר מאאלוה ומנהר יחידה שטיין.

סימפוזיון על בעיות החינוך

ביום 25.6.87 נערך סימפוזיון בנושא "השילוב או נרקיזם", ומן הקשר וזיקה עם בעיות הזיכות, בהשתתפותו של שר החינוך וסגן ראש הממשלה מר יצחק נבון. השר סקר את התפתחות החינוך הערבי תוך ציון נקודות המוצאה מחושר תקציב מספק ומתקנים מתאימים. לאחר הרצאת השר פרץ דיון בהשתתפות מתנכים המנהלים ערבים. פתח את הסימפוזיון יו"ר המכון, חח' טן אלמוזלינו ומנחתה שימש חח' גמר הנב.

מזיבות „עיר אל אדרחה"

בתאריך 10.8.87 מערכה במכון מסיבה חדלה בהשתתפות 250 פעילים ערבים ויהודים לרגל „יום הקורבן" – עיד אל אדחה. זו הפעם הראשונה שהשתתפו במפגש פעילים יחודים יחד עם פעילים ערבים, (מושלמים ומצרים) מכפרי עמק הכרמים בגליל והערים לוד ורמלה וכמו כן דרוזים מאבו־סנאן. דברי פתיחה בשם המכון, השמיע חח' יעקב כהן מנהל המכון והח' עומר מאאלוה הגיש והסבר ורקע על מהות החג, חח' נדעון בן־ישראל, יו"ר האגף לארגון והמעצמת פעלים בירך בשם הנהלת המכון, הביע צער על התקריות במכה ועל הקורבנות שנפלו בהתנגשויות. כמו כן קיבל בברכה את עולי הרגל הישראלים שנזרו בשלום.

„זע את המרחב"

נלקח מס' 6 של „זע את המרחב" בפיקוח ומברת של „דפי מידע" על הדנה הדרוזית המגיע זה עתה ומעלה למפיקם, ניתן להזמין חינם בטלפון: 052-450561.

הנחומים לפטירתו של הסופר תופיק אל חכים

יו"ר המכון שלח למרע מצרים מר מחמד בסיוני לרגל פטירת הסופר הנדול תופיק אל חכים שנמנה על המתנכים הנלהבים בהליך השלום עם ישראל. ביום ה' – 16.9.87 בשעה 18.00 יתקיים במכון סימפוזיון בנושא מערכת הבריאות – יעדים ואתגרים, בהשתתפות שרת הבריאות הגברת שושנה ארבלי אלמוזלים.

ורטהיימר קיבל את מנועי „בית־שמש": לא בטוח שהסיפור נגמר

מאת יחזי ליבוביץ, סגן "דבר"

„אני נורא שמח שכבר התקבלה החלטה, אבל אינני בטוח שהסיפור נגמר. בשנה האחרונה העבירו את ניהול מכירת המפעל מהממשלה לחברה, לבדוק ושוב לממשלה. עד לרגע זה לא קיבלתי כל הודעה מסמכת".

התעשיין סמי ורטהיימר קיבל אתמול בסמקנות את הודיעה בדבר מסירת המפעל לניהולו.

כך הגיב אתמול בשעות אחר־הצהריים סמי וורטהיימר, לאחר שנתבשר על־ידי סגן "דבר", כי ועדת השרים למכירת מפעל מנועי בית־שמש, בראשם עמד מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, החליטה למכור את המפעל לתעשיין, ממקימי כפר ורדים.

ורטהיימר, כך הסתבר, נעלב מאוד מכך שמקבלי ההחלטות בעניין מכירת המפעל הודיעו על החלטתם בדרך לפני שמסרו לו את תוצאות הדיון.

„זו נורמה שפשטה במדינה", אמר. לדבריו, הסתבת בעניין מכירת המפעל השאירה בפיו טעם מר למרות שלא הפתיעה אותו. „הסתבת לימדה אותי שצריך להקים במדינה הזאת עוד עשרה ישובים דוגמת כפר ורדים ודק אז נראה אחרת", אמר.

מקורות לבנוניים:

חיילי צד"ל גילו אחד משני הטילים שנורו אל מטוסי חיל־האוויר

מאת יחזי ליבוביץ, סגן "דבר"

מקורות לבנוניים מסרו אתמול, כי חיילים מצבא דרום לבנון גילו מצמוץ לרצועת הבטחון מול אזור־אוויר שלם, ממדו פאם 6 מתוצרת ברית־המ.

ככל הנראה זהו אחד משני הטילים שנורו שלשום על־ידי סוללת טילים סורית לעבר מטוסים של חיל האוויר שסטו באיחור ראשיה. בצד"ל מכחישים פרסומים אלו.

רבע מן הליקויים שחשף מבקר המדינה טרם תוקנו

מאת אמנון אבו, סגנו המבקר של "דבר" בירושלים

26 אחוז מהליקויים שחשף מבקר המדינה בדו"ח מספר 36 מהשנה שעברה נותרו עדיין ללא מיפוי, ואילו 27 אחוז מהליקויים נמצאים עדיין בתהליך של תיקון והתייעלות.

נתונים אלה פירסם אתמול אגף הפיקוח הכללי במשרד הכלכלה, בדו"ח מעקב רבעוני שנמסר לשרי הממשלה ולחברי הכנסת.

הדו"ח עוסק במעקב אחר כ־1,700 ליקויים ב־34 גופים מבוקרים. 11 גופים מבוקרים לא דיווחו עדיין על התקדמות בתיקון הליקויים שנמצאו.

המפקח הכללי עוזי ברלינסקי הודיע אתמול, כי אגף הפיקוח מתכוון לדווח השנה על המגמות והפעולות הנגקטות לגבי דו"ח המבקר מס' 37, שפורסם לפני חודשים, ואת בנוסף למעקב ולדווח אחר תיקון הליקויים שנותרו ללא טיפול מהדו"ח הקודם.

5 קרבנות

(המשך מעמוד 1)

5 ואבי מסעד נפצע באמצע אש בפתח.

הנפגעים קיבלו סיפול הראשוני במקום על־ידי שני צוותים של ניידות לטיפול נמרץ, אולם בני הזוג הסב נפטרו כעבור כשעה במקום התאונה.

שני ילדיהם, הלן ומשה הוחשו בייד באמבולנסים לביה"ח רמב"ם ומצבם מוגדר קשה. בעבר השני של הכביש טופלו יתר ארבעת הפצועים. מצבו של החייל היה קשה ביותר. הוא פונה בסטוק צבאי לבית־חולים רמב"ם. שאר הפצועים פונו גם הם לרמב"ם.

„ראיתי תאונות רבות בחיי, אבל זו היתה תאונה מזעזעת באמת", אמר אתמול ל„דבר" ראש לשכת התנועה במרחב העמקים, רב־פקד רפי ארדי שוסקין, כי להערכתו אפשר היה למנוע תאונה זו.

חוקרי המשטרה מתקשים עדיין לקבוע את הנסיבות שגרמו לתאונה הקשה, שכן בגלל מצב הפצועים א־אפשר לגבות מהם עדות.

ילדה נפצעה קשה

בתאונה נוספת שהיתה בסמריה בין שני כלי רכב, ליד החוף השקם, נפצעה קשה ילדה בת 4 תושבת העיר.

היא הועברה מדוסרת הכה לבית־חולים פורה.

אשה נהרגה בכביש החוף

(ע). – אשה נהרגה ובנה בן ה־19, נפצע קשה בתאונת דרכים, שאירעה אתמול ב־5 אחה"צ בכביש החוף בקרבת קיבוץ ניצנים.

התאונה אירעה כאשר מסחרית מדגם „אוטוביאנקי", שנסעה מדרום לצפון, סטתה לפתע מסיבה שטרם ידועה לכטול הנגרי התנגשה חזיתית באוטובוס שבא מצפון לדרום.

נהג האוטובוס ניסה למנוע את התאונה, פנה ימינה בצורה חדה, אולם לא יכול היה למנוע את האסון. לאוטובוס לא נגרם נזק רב ואיש מבין נוסעיו לא נפגע.

מ"מ מפקד משטרת מרחב לכיש, מנחם ציצ אהרון לוי מסר, שלא בחר עדיין מי נהג ברכב הפרטי שבו נסעו האשה ובנה. החקירה נמשכת.

ילדה מתה בפצעיה

ילדה בת 4 מהישוב בני עייש, ליד נהריה, שיצאה ביום ג' לפנות ערב מריצה בין שתי מכוניות חונות, נפגעה מסנדר ונפצעה אנושות. היא הועברה לבית־חולים „פקלן" ואתמול מתה מפצעיה.

שחיתות כספית ב„מוסד"

(המשך מעמוד 1)

בתחקיר נטען, כי תוקף דברים של אותם בכירים שריר ועומד עד היום, וכי ה„מוסד" לא עסק בתיקון הליקויים עליהם הצביעו לונץ וחבריו. תפוקת ה„מוסד" כיום איננה תואמת את יכולתו האמיתית ואת ההשקעה הבסיסית והשקפת של עם ישראל באנשים ובציוד, ולא מעט מאנשי ה„מוסד" לשעבר סבורים שהדרך היחידה לגער את המערכת ניעוד חיובי, היא על־ידי טיפול חיצוני. עוד מגלה „מוניטין", כי בשנים האחרונות התלהט הקרב בין אמ"ן ל„מוסד" על רקע דרישת אמ"ן למעורבות גדולה יותר באיסוף המודיעין. גורמי מודיעין שעבדו מול „המוסד" מתוחן עליו ביקורת קטלנית. על־פי אותם גורמים חלקו של ה„מוסד" בהגשת המודיעיני לעיון הדרג המדיני ולצרכי מודיעין קרבי, הוא קטן ואופן הנשתו לא פעם מוטעה ומטעה.

עוד מגלה הידחון, כי יש כיום תפיסה לקראת מינוי ראש ה„מוסד" הבא וכי קבוצת אנשי „מוסד" לשעבר פנתה ביחמתה לראשיות מדינית על מנת למנוע בחירת מועמד שנראה להם כבלתי־מתאים.

בין השאר מגלה הידחון כי בנושא הפצצת הכור בעיראק היו חילוקי דעות בין ראש ה„מוסד" וסגנו, וכי מנחם בגין ראש־הממשלה דאז הדריך את דעת סגן ראש ה„מוסד".

ב„הדסה" מצפים

(המשך מעמוד 1)

אתמול בבית־החולים, שעות ספורות לאחר הניתוח.

ארבלי־אלמוזלינו נפגשה עם חלק מצוות הרופאים שעשה את הניתוח ועם בני משפחתו של עובדיה מצרי. היא מסרה, כי מחודש יוצאי השנה נתקבלו 22 פניות לחדעה במשרד הבריאות לביצוע ניתוחי השתלת לב כחו"ל. שניים מן הפונים נפטרו בארץ מרם נסיעתם.

ארבעה נפטרו בבלגיה, ביניהם מארל (מיל.) אדיק רגב.

בשלושת החודשים האחרונים אישרה, לדבריה, הודעה תשע פניות. „אפשר לבצע בארץ השתלת בחולים אלה והעיכוב היחיד הם התורמים". שרת הבריאות קראה לעודד באמצעות התקשורת את המודעות בציבור לתרומת אברים. היא קראה גם ליתר שיתוף פעולה בין בתי־החולים בנושא זה. „חייב להיות שיתוף פעולה בין כל בתי־החולים, שיתחילו לפרגן אחד לשני, זה יביא תועלת רבה בתחום הזה".

שושנה ארבלי־אלמוזלינו מסרה, כי בקרוב עומדת ועדה בראשותו של ד"ר זכי שפירא מביה"ח בילינסון לסיים את עבודתה בכל הקשור להשתלות אברים. הוועדה אמורה להמליץ על דרכים להגברת המודעות בציבור לנושא תרומות אברים.

מזג האויר

מזג האוויר יוסיף להיות נוח.
הטמפרטורות החזיות: ירושלים 28-20, רמת־הגולן 31-19, נהריה 29-24, צפת 25-16, חיפה 31-24, סביריה 37-23, עפולה 34-21, השומרון 30-21, תל־אביב 31-23, לוד 31-21, ירוחם 37-23, עזה 30-24, באר־שבע 32-21, אילת 39-24.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו
נעים צורף
ההלוויה תתקיים היום יום חמישי ב' אלול תשמ"ז, 27.8.87, בשעה 16.00.
המשפחה
ובית העלמה

שלוש ספינות מלחמה סובייטיות עוגנות בדובאי כשהן קשורות זו לזו עקב מזג אוויר סוער, המשבית את תנועת הספנות במיצר הים זה היום השני ברציפות.
מאז עבורה שיירת המיכליות החמישית ובה ארבע מיכליות את מיצר הורמוז ביום ב' לא נראתה כל שיירה אמריקאית נוספת באזור. סופות החול המשתוללות באזור אינן מאפשרות למסוקים האמריקאיים לאתר מוקשים בנתיבי השיירות והראות מוגבלת לפחות משני ק"מ. (צילום: א.פ.)

מעצר מינהלי נוסף לפעיל אש"ף פייסל אל־חוסייני

מאת דני רובינשטיין
סגן "דבר"

פייסל אל־חוסייני ממזרח ירושלים, שנחשב כפעיל הבכיר בין אחזאי אש"ף בשטחים, נעצר אתמול במשטרת ירושלים. בפי שנמסר לו נאמר, כי מעצרו הוא ל־48 שעות. אל־חוסייני שוחרר לפני כמה שבועות ממעצר מינהלי בן שלושה חודשים.

פייסל אל־חוסייני נקרא אתמול להתייצב במשטרת ירושלים וכאשר הגיע לשם נמסר לו צו המעצר. בשנים האחרונות הוא מנהל „מרכז למחקרים פלשתיניים" במזרח ירושלים, בשמה מלון „אריינג האוס" ליד שח' ג'ראח.

אתמול עמד להתקיים במחלון כינוס הדתות של תושבי השטחים עם מחנות הפליטים בלבנון, אולם המשטרה מנעה את קיומו. כשעות אחה"צ הגיעו למלון כוחות מג"ב ומשטרה ולא נתנו למחנים להכנס למלון. יתכן כי מעצרו של חוסייני קשור לכינוס זה.

נאסמו בתי חשודים

שני בתים של משפחת עבדו באסמו אתמול בחברון אחרי ששנים מבני המשפחה עומדים לדין באשמת תקיפה וחקירה של דוד ליפשיץ ליד שער שכם בירושלים בדצמבר אשתקד.

דוד ליפשיץ היה בדרכו להתפלל בכותל ביום שישי ונפצע באורח כינוני מדקירה בחזה. שני חחוקפים שנעצרו חשודים בפיתנות נוספים לתקיפת ישראלים, ויועמדו לדין בבית המשפט הצבאי מחדש הבא.

מברק לשר התעשיה והמסחר

אם לא ייבלם ייבוא מוצרי פורצלן – נעמן צפוי לסגירה

מאת יחזי ליבוביץ,
סגן "דבר"

„מפעל נעמן בעכו המעסיק כ־300 עובדים, רובם תושבי העיר, צפוי לסגירה אם לא ייבלם האחיר ייבוא מוצרי פורצלן מהארצות שאין אתן לישראל הסכמי שבר, המסמקות מוצרים באיכות ירודה מבחירים שאינם בדי תחרות".

מברק זה נשלח לשר המסחר והתעשייה אריאל סרון ולשר האנרגיה כשה שחל על־ידי כזכיר בועצת פועלי עכו יהושע כץ, המתריע על הסכנה לעתיד המפעל. כץ מבקש לאסור את היבוא המתחרה מארצות המזרח הרחוק ומזרח אירופה. במידה ולא יבוטלו ההיתרים, סוען כץ, יידרו לסגירת השקעות של מליוני דולרים, שהשקיעה הנהלת המפעל בהתייעלות וחזנת היקף שנוצרה בו, ובסבירות מכה לחצם את העובדים.

במפעל „נעמן" לבלי שולחן וחרסינה הצבור מלאי של סחורות בשווי כשלושה מיליון דולר והוא מתקשה למכור את סחורתו בשוק המקומי.

לראשונה מזה שנים לא התקבלו השנה הזמנות בהיקף ניכר למתנות לחגים במקומות עבודה ומוועדי עובדים גדולים.

במידה ולא יתקבלו במפעל הזמנות חדשות נשקלת האפשרות להוציא את העובדים בשלב ראשון לחופשה באונס.

בעלי נרצח בכלא – טוענת אשתו של רמי ויינבאום

שירות בתי הסוהר הבלגי חוקר

מאת נרעון קין, סגן "דבר" בבריסל

פאריס. ובינחוד ל„דבר". – מקורות בפפיים בבריסל מסרו ל„דבר", כי רמי ויינבאום, שנמת בכלא הבלגי, היה עצור מאז פברואר שעבר בפרשת גניבת הציור של ורמיליאני, „אמה עם אבן יקרה", שעורך כארבעה חצי מיליון דולר, וחצה הצייר סטפן מנדלאום.

ויינבאום נכלא בכלא דמיו ליד העיר שרלרואה. בבוקר שבת, 15 באוגוסט, ונמצא תלוי על עניבת תלייה עשויה מחבל ובופיה. בתאו היו עצירים נוספים, אך לדברי המקורות לא היו אלה הבעורבים האחרים בפרשה, שנכלאו בנפרד.

הנהלת בית־הסוהר מסרה, כי תאבד. דובר מטעם שירות בתי־הסוהר אמר, כי גם אם השירות משובש, כי מדובר בתאבדות נפתח, חקירה לקביעת נסיבות המוות, וכך היה גם בטקרה זה.

התבאות הסופיות אינן ידועות לו עדיין.

ביום שישי. ערב מותו, הזמין ויינבאום ספרים לקריאה בכפיה, ביקר במכבה ונפגש למה שכונה „שיחה נודרלית" עם מנהל הכלא. למחרת נמצא תלוי. אשתו, העוסקת ביחלבה בבלגיה, טענה כי נרצח. היא הביאה אותו לקבורה בארץ ביום רביעי שעבר.

תושבים זועמים על הפיכת דיזנגוף למדרחוב בשבת וחג

מאת נתן רדקי, סגן "דבר"

תושבי הרחובות הסמוכים לרחוב דיזנגוף הזעמים על החלטת עיריית תל־אביב לסגור את קטע הרחובות משדרות בן־גוריון ועד לסגר דיזנגוף, בכל שחרי יום ששי ובערב חג עד צאת השבת או יום.

המתנגדים באיזור הפכו והמנתיהם לדרכים חלופיות לקטע הרחוב הסגור, הדבר גרם למטרדים בלתי נסבלים של מפקי תנועה, רעש אדיר ופומס תנועה שכמותו לא נראה אף פעם ברחובות אלה.

התושבים גם מתלוננים על העברת קווי אוטובוס רבים ברחובותיהם. לדוגמה מציינים את רחוב שלמה המלך שבו עוברים עכשיו חמישה קווים נוספים, ובעיתים קו 5, שהוא בעל תדירות נסיעה גבוהה. עוברה זו מטרידה את מנוחת הבתיים של יום ששי משעה 2 ועד ל־6 בערב.

תושבי האיזור ארגנו „ועד פעולה" שמתכוון לצאת לאמבק בסגירת הרחוב. הדיירים הביעו תמיהה על כך שהעדיפה מתכחשת לקיומו של הרעש והפקקים.

גם בקאופרסיב „רן" מתנגדים לסגירת הרחוב, ודובר החברה בבראל שמש מסר, כי החברה פנתה לשר התחבורה בתביעה לבטל את החלטת העיריה.

מועצת פועלי ירושלים
מברכת את
הוועידה העולמית
של המשמרת הצעירה בתנועת העבודה
הציונית העולמית
לרגל ועידתה הראשונה

דבר
DAVAR
מאחד עם לפחות
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד כדיהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־יוני
המערכת – „דבר" בעים
מפנה ב.דשק דבר בעים
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
חיפה, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך מורג 16
בית מאיר קומה 2
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3-642111, ת.ד. 33104

סוף סוף מסטיק
גם לשיניים בעיתיות
WRIGLEY'S Freedent CHEWING GUM
Freedent
פרידנט
מסטיק
גם לאנשים עם סתימות
או שיניים תותבות מניע להנות
ממסטיק טעים ומרענן, Freedent
יבוא . ליימן־שליסל בע"מ • 836040, 03-822197

במאמר בעיתון „אדאי":

כלכלן ירדני בכיר קורא לסגור גשרי הירדן

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

במאמר נרחב שפרסם לאחרונה בעיתון הירדני „אדאי" מציף כלכלן ירדני בכיר לסגירת הגשרים על נהר הירדן.

הר"ר פוד פאנק סוען במאמרו (4 באוגוסט) כי מדיניות הגשרים הפתוחים מערערת את האינטרסים של ישראל וגורמת נזקים לכלכלה הירדנית. הוא מאשים את ישראל בניצול חד צדדי של מדיניות הגשרים הפתוחים בנושאים הבאים:

● הפקת רווחים כספיים גדולים ממיסי המעבר המוטלים בגשרים.

● ניצול הופש המעבר בגשרים כדי לגרש את תושבי הגדה ולפתוח על ידיכך את הבעיה הדמוגרפית הישראלית הנובעת מהמשך שליטתה בשטחים.

● ישראל מאפשרת ייצוא סחורות מהגדה המערבית לירדן אך מונעת שיווק סחורות ירדניות בשטחים. בצורה זו מפיקה ישראל, לדברי הפרשן הירדני, רווחים כלכליים יפים לתעשייתה ופגיעה בתעשייה הירדנית.

לסיכום אומר בעל המאמר, כי בגלל מצב (לא נורמלי) זה צריכים קברניטי ירדן כבר עתה לצמצם את התנועה על גשרי הירדן וכן לשקול באמרה מעשית את האפשרות לסגור כליל את הגשרים. יצוין כי ד"ר פוד פאנק היה בעבר כלכלן בכיר מחברת הנפט הירדנית „עאליה". כיום הוא משמש פרשן כלכלי בעתונות הירדנית הכותב לעיתים בנימה ביקורתית כלפי המשטר.

מאמרו הנוכחי משקף ככל הנראה את דיעותיהם של חוגים כלכליים בירדן הרואים עצמם נפגעים ממדיניות הסיור הכלכלית של המשטר לתושבי הגדה המערבית, וכן ממה שנתפס על ידם כניצול לרעה של מדיניות הגשרים הפתוחים עלידי ישראל. בכל מקרה יש להעיר, כי המלך חסין אמר לאחרונה בנמה הדמוגרפית, כי אין בכוונתו לשנות את מדיניות הגשרים הפתוחים הקשורת בין ירדן לגדה המערבית.

קולק: כל יום של לביא זה פחות 15 כיתות

מאת יהודה לוי, סופר „דבר" בירושלים

ראש עיריית ירושלים מתי קולק יצא אתמול בהתקפה חריפה על הממשלה המתעלמת לדבריו מבעיותיה של ירושלים ובמיוחד בתחום החינוך. קולק דיבר במסיבת עיתונאים לרגל פתיחת שנת הלימודים החדשה.

קולק אמר, כי אין ברצונו לנקוט עמדה לגבי פריקת הלביא אך לדעתו יש לקבל החלטה בנושא מיד. „כל יום שלא מחליטים על הלביא, זה פחות 15 כיתות. הממשלה לא יודעת להחליט ורק יודעת להקשות. קשה לשאת את זה כי זה גם גורם למתח עצום".

הוא ביקר את הממשלה על שאינה מסייעת לעיריית ירושלים לפתור את מצוקת מבני החינוך והקשה בכל המצרים, ועל כך שהעיר מופלית לרעה. „אני לא מרגיש את עצמי יותר טוב מאשר כושי בדרום אפריקה ביחס שלי לממשלה".

קולק הדגיש, כי המחסור המשווע בכיתות נבנגר הפרבי מונע קליטה במערכת החינוך העירונית של תלמידים הלומדים כיום במערכת חינוך במימון יהדן האש"ף. „בבתי־הספר הערביים של העיריה לא לומדים ציונות. אבל לפחות לומדים הדגלים הירוקים. שם לא שורפים דגל ישראל ולא מניפים דגלי אש"ף. אין סביבות החלמידים מחרימים לאולין ואקים ומשתתפים במשטרות החזירות בחדכים. ממשלת ישראל לא רואה יותר רשע מאפס, ולא מוכנה לטפל בבעיה שתפרוץ עוד כמה שנים".

לדבריו, המחסור בכיתות לימוד מגביר את המתח בקרב ציבור הורים הנלחם על חינוך ראוי לילדיו, ואת בנוסף לתחום הקיימים בעיר. בהתייחסו לקרע הנוכחי בין חילונים לחרדים בנושא הקרנת הסרטים בשבת אמר קולק. „התנגדנו כבר על מתחים עם הזרמים החרדים ועל הפגנתם ובעיות עם הערבים. נתגבר גם על המתח הזה סביב הקולנוע. יכול להיות שזה יקח יותר זמן, אני לא יודע, אבל עניין החינוך הוא העניין המרכזי של ירושלים ואולי של הארץ כולה".

בשנת הלימודים תשמ"ח ילמדו במערכת החינוך הרשמית והמוכרת למעלה מ־112 אלף תלמידים, בשלושה אזורים יותר מאשתקד.

מנהל מחלקת החינוך בעיריית ירושלים, מיכאל גל מסר, כי בשנה הבאה תימשך ההשקעה. באינטגרציה תוך עידוד מגמות יחודיות בתוך מתי־הספר במגמה למנוע בריחה לבתי־ספר יחודיים. בשנה הקרובה יושם דגש על טיפוח החינוך המרבי, בסיוע האוניברסיטה העברית.

לדבריו, למרות הגידול הטבעי במספר הכיתות ולה ירידה במספר הכיתות כתוצאה ממצום תקנים במערכת. ולכן ילמדו יותר תלמידים בכל כיתה, כשלושים במגמה. אולם, ציין, כי בעיר שבורדים החרדיים השונים לומדים כ־25 תלמידים בכיתה, בזרם הממלכתי לומדים במגמה כ־35 עד 40 תלמידים בכיתה.

באשר להשתתפות החרדים במימון פעולות חינוכיות בבתי־הספר, אמרה מחזיקת תיק החינוך בעיריה, לוטה ולצברגר, כי הזרמים משתתפים כיום במימון עשרה אחוזים מעלות החינוך, אך הדבר נעשה במסגרות ציבוריות אינטגרטיביות, במגמה למנוע את תופעת „החינוך האפור".

מוסקווה קוראת להחרים את הניסויים הגרעיניים

מוסקווה (ש.ג). – בדיונים קרובה אתמול להחרמת הניסויים הגרעיניים בדרך המשונה והקלה ביותר. להסמיק את מדיניו הדמוקרטי עליהם הנשק הגרעיני. המשמר הלוחם הרוסים הדגים בדגלם ל„שרשת גרמאות הפרות עדי".

„העולם נכנס עתה לתקופה הדת גורל, המחדירה הזלטה מכריעה", נאמר בהודעת מוכנות הדיעות הרשמית של ברה"מ „טאס", שהוסיפה, כי קבלת החלטה על החרמת המשך הניסויים הגרעיניים תהווה סימן לגברת מדיניות.

הודעתה הארוכה של המוכנות נראית כחלק ממערכה סובייטית מחודשת להפסקת הניסויים הגרעיניים, שהושעו באורח חד־צדדי עלידי גורבצ'וב במשך 18 חודשים עד פברואר שעבר.

ארה"ב סידבה להצטרף למראשוריהם בטענה שעליה להרביץ את הפער הקיים. עתה, בינתו, לבין ברה"מ לתחומי הטכנולוגיה הסוביטית.

מאז פברואר עדכה ברה"מ 15 ניסויים גרעיניים, בהם אחד אתמול, שלגביו דיווחה ברה"מ על רלישת גאז ללא קרינה רדיואקטיבית.

„בשבע השנים האחרונות לא עשתה ארה"ב אף את הצעד הקטן ביותר לקראת פתרון חיובי של שאלת פירוק הנשק הגרעיני", נאמר בהודעת „טאס". „וואשינגטון מקשרתה את עמדתה כל הזמן. ניסויים גרעיניים הם מרכיב חיוני בכל תוכנית לחידוש או לשכלול אמצעי ההשמדה ההמונית, והטלת חרם עליהם תציב מכשול לפיתוחם באורח שיגרתם להפיכת כלי הנשק הקיימים לעדיפות של פסולת כלתי ניתנת לשימוש."

בנקים יפאניים יסייעו לשקם את „בנק אמריקה"

טוקיו, (ע"ר). – קבוצה של תשעה בנקים יפאניים הסכימה לסייע ל„בנק אמריקה", הבנק הגדול ביותר בעולם, לשקם את המצב הפיננסי שלו, 40 שנה לאחר שבנק זה סייע בשיקומה של הכלכלה היפאנית מהריסות מלחמת העולם השניה.

מנהלי תשעה הבנקים הגיעו אתמול בבוקר להסכם על קניית איגרות חוב של „בנק אמריקה" בסך של 130 מיליון דולאר, חלק מן ההנפקה של הבנק הזה, במגמה לסייע לו להחזיר את בסיס הון שלו. ההחלטה נתקבלה לאחר שסגן יו"ר מועצת המנהלים של הבנק פרנק וינמן הפנה בקשה אישית לבנקים אלה במהלך ביקור שלו ביפאן בחודש יוני.

קשייו של „בנק אמריקה" נגרמו בעיקר בגלל הלוואות גדולות ורבות שהעניק למדינות העולם השלישי, המתקשות בפרעון הלוואות הללו.

דולאר ותייצב

אתמול נשאר מחיר הדולר יציב בשוקי הכספים של אירופה, הוא נסחר ב־1.827 מארק ו־143 ין. יומיים קודם לכן ירד הדולאר עד ל־1.82 מארק ו־141 ין, אך ביום ג' היה שינוי במגמה, והוא עלה אתמול, כאמור, ותייצב.

במקביל לתנאוששות הדולאר הגיעו שערי המניות. בהולסטרים לשיא חדש. מדד ראו נזנוס של המניות התעשייתיות עלה ב־25.35 נקודות לשיא שלא היה כדומהו – 2,722.42, לאחר שהמדד ירד ב־12 נקודות יום קודם לכן.

שר הכלכלה המערבגו מני מרטין בנגמן אמר, כי מן הראוי שהדולאר יתייצב על שער של 1.80 עד 2.0 מארקים מערבי־גרמניים.

נציגי המדינות התעשייתיות הראשיות בעולם הודיעו לארה"ב כי אין הם מעוניינים בהמשך ירידת שער הדולאר. נראה שגם בחוגים אמריקאים סבורים שנסיגה נוספת של שער הדולר לא תשפיע על מצבם הגרעון המסחרי של המדינה.

גרעון שיא

הגרעון במאזן המסחרי האמריקאי ברביע השני של 1987 הגיע לשיא של 39.53 מיליארד דולאר, על אף הולשתו של הדולאר שהחיל את היצוא האמריקאי ב־40 אחוז.

בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם הגרעון במאזן המסחרי ב־38.76 מיליארד דולאר. הסיבוסים של הרביע השני מבטאים בעיקר את העלייה החריפה בגרעון בחודש יוני, שעליו כבר נמסר בשבוע שעבר.

בעקבות הגידול בגרעון המסחרי ירד הדולאר בשוקי הכספים בעולם.

בשנת 1986 היה הגרעון המסחרי האמריקאי 15.62 מיליארד דולאר והיו ציפיות שגובה ירידת ערכו של הדולאר ב־40 אחוז יחול מפנה, היצוא יתאושש והגרעון במאזן המסחרי יצטמצם. עד כה תקוות אלה לא התממשו.

„קח את ליבי, הוא לא נחוץ לי יותר"

לפני שלושה חודשים הבטיחה רחל שעיה את ליבה לעובדיה מצרי – אך שוכנעה לחזור בה מכוונתה להתאבד

מחזיקים ידיים אחרי ההשתלה – שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, לאה מצרי רעייתו של עובדיה ואחיו של המושתל, יחזקאל (צילום: יצחק הררי)

מאת אמיר רוזנבלום, סופר „דבר" בבאר־שבע

„שמעתי שאתה ממתין לתרום להשתלת־לב בנתפ. מכיוון שאני עומדת להתאבד, החלטתי לתרום לך את ליבי. אשאיר מכתב שיסביר זאת".

כך, בנוסח זה, הודיעה רחל שעיה, בת ה־22 מתל־אביב, בשיחת טלפון שקיימה לפני כשלושה חודשים עם עובדיה מצרי, חולה הלב בן ה־50 מבאר־שבע, שעמד בראש רשימת הממתינים להשתלת־לב בארץ. מצרי החסיר פעימה מליבו. הבעיה נשמעה חמלטית ביותר. עובדיה מצרי, שהמתין בשנתיים האחרונות לטלפון המיחל מבית־החולים „הדסה" בירושלים שיבשר לו על מציאת תורם, לא העלה בדעתו אפשרות כזאת.

„התרגשתי מאד" סיפר אז מצרי, „כאב לי מאד והרגשתי לא נעים. הסברתי לרחל שאמנם חיי תלדים בהשתלת־לב, אך לא אהיה מוכן לקבל זאת ממנה. פחדתי שהיא תזיק לעצמה והדבר ישאר על מצפוני". מצרי המשיך אותה לבינו בבאר־שבע ובפגישה ביניהם היא סיפרה לו כי לפני 7 שנים עזבה את בית הוריה ומאז נותק הקשר עמהם. היא מתגוררת לסירוגין בבתי ידידים ואין לה היכן לגור. מצרי ואשתו לאה הצליחו לשכנע את הבעיה להשתוקם ולזנוח את רעיון ההתאבדות. הם הצליחו לאמץ אותה ומאז פתח ביתם בפניה.

מזה למעלה משנה נמצא מצרי בראש רשימת הממתינים להשתלת־לב בארץ. השיחה הפגישה הדרמטית עם הבעיה שביקשה לתרום לו את ליבה, אינו האירוע היחיד שחזה מצרי מאז שהתחזר לו, לראשונה, שהוא זקוק ללב חדש. מצרי, נשוי ואב לארבעה ילדים (שמם בן בשידות סדיר בבה"ל ובת נשואה), עבר בשש השנים האחרונות שני התקפי־לב קשים, שכמעט שמו קץ לחייו. לפני שש שנים, כאשר צפה בטלוויזיה בתוכנית „מבט ספורט", התלונן לראשונה על כאבים בחזה. אשתו לאה הועיקה אמבולנס וכשזה הגיע למקום, עובדיה כבר התמוטט ואיבד את הכרה. הוא קיבל ומש מכות חשמל ולא הגיב. רק לאחר שקיבל מכת חשמל נוספת, בתתה של 6000 ואם, הזל להגיב. אחר־כך נשאר במשך שבועיים מאושפז בבית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע, במצב של מוות קליני. לאחר שהחלים, כעבור שבועות אחדים ושב הביתה, נאמר לו כי הוא חייב למתן את אורח חייו וכי אין מנוס מניתוח השתלת לב. הוא הוצב במקום השלישי ברשימת הממתינים להשתלת־לב בארץ.

לפני שנה חלה החמרה במצבו והוא הוצב בראש רשימת הממתינים להשתלה. מצרי לא היה מוכן, בשום פנים ואופן, לעבור ניתוח השתלה בחו"ל. „אקח רק לב 'כחול־לבן'. אם כולם בארץ יחששו, אני הרפואה כאן לא תתקדם ומישהו חייב להיות הראשון בתחום הזה. „לחשבים בארץ יש את כל הכלים והיכולת לבצע ניתוח כזה. חוץ מזה, הדבר הסבבי ביותר הוא שלאחר שאתעורר מהניתוח, אמצא ליד מיטתי אדם של בני משפחתי", אמר עובדיה מצרי בראיון עותנאי שהעניק באחרונה.

לפני כחודשיים התקשרו אליו מבית־החולים „הדסה" בירושלים והודיעו לו, כי יש לו תורם לב. הוא נסע לבית־החולים ביחד עם בני משפחתו, אולם כעבור 12 שעות קרא לו הרופא המטפל ואמר: „אני מצטער, אבל משפחתו של התורם חזרה בה מהתלטתה".

עובדיה קיבל את הבשורה באכזבה קשה. „הרגשתי שאני עומד להתמוטט", סיפר, „אולם אמרתי לעצמי: „תהיה סבלני ואל תישבר־במקום אז במאחור, הלב מחולבן שלך יימצא. עוד שבוע, עוד חודש, עוד שנה, אבל הוא יגיע".

לטופר „דבר" נודע, כי בתחילה התעורר בני משפחתו של עובדיה לניתוח ההשתלה בסערה, כי אף אחד לא מבטיח לו הצלחה וכי הוא הולך לקראת הבלתי נודע. עובדיה עמד על כך שתיעשה ההשתלה, והדגיש כל הזמן כי זחזי הזלטה שלו.

לאה מצרי משבחת הרופאים: לנו הניצחון – ולהם התהילה

מאת יהודה לוי, סופר „דבר" בירושלים

קשה היה שלא להבחין בארשת הדאגה על פניהם של בני משפחתו של עובדיה מצרי, שעות ספורות לאחר השתלת הלב.

עובדיה מצרי, בן 50, אב לארבעה, ראובן, ענת, אסנת ואייל, סב לשני נכדים.

מצרי סובל מבעיות לב כבר 6 שנים. ב־1980 לקה בהתקף לב קשה. מכות חשמל הציל אותו אז ממות ודאי. מאז הלך לבו ונחלש, הוא לקה בהתקפים נוספים, הגיע למצב ששני חדרים מליבו לא תפקדו.

לפני שנה, כך ספרה אתמול רעייתו לאה בבית־החולים, נכנס מצרי לרשימת הממתינים להשתלת לב.

אף־על־פי שכוחותיו אזלו, המשיך מצרי לעבוד כקצין בחחן במפעל „מכתשים", אולם לא היה מסוגל לעבוד באופן מאומץ. אף־על־פי שהיה מודע למצבו, המשיך עובדיה לעשן ללא הפסק, תוך נסיון לחיות כרגיל.

לפני שנה וארבעה חודשים נפסר אחיו יחיאל, בשל בעיות לב. הוא נותח בהדסה, מצבו הסתבר, הוא אושפז בבית־החולים סורוקה בבאר־שבע, שם נפסר.

אשתו של מצרי, לאה, פקידה בחברה הישראלית לסוקסורים, סיפרה אתמול ל„דבר" על היממה האחרונה לפני הניתוח. „הרופא ביקש ממנו להיות צמוד למכשיר הטלפון בחצי השעה הקרובה. כעבור חצי שעה קיבל בעלי את הקריאה להגיע ל„הדסה", וכך עשינו. הודיעו לנו שיש תורם ותוך שעה וחצי היינו ב„הדסה".

„שוחחתי עם בעלי לפני שובכנס לחדר הניתוח. הוא עודד אותי: „אל תראני, יהיה בסדר, אני מבטיח שנגלך לשחות דשחוק כרחדגל. במהלך הניתוח הייתי בחדר המתנה. כמעט בכל שלב יצאו רופאים ודיברו אתנו, הם עשו עבודה נפלאה, עברו כמו אחיות, ואני מקווה מאוד שזה יהיה רגע גדול לרפואה הישראלית, הנצחון לנו התהילה להם".

לאה מצרי הדגישה, כי בעלה התעקש לבצע את ההשתלה בישראל. „הוא עמד על דעתו לעשות זאת בארץ ואני כבדתי את רצונו לאורך כל הדרך, אני מקווה עכשיו שזה יתממש.

„כולנו מקווים שהשמחה תהיה מושלמת, יש להתפלל ולחכות". מיד לאחר ששבה אליו הכבדה בכבוה לאה לחודו: „הוא לא יכול היה להגיב. ליטפתי אותו ואז הוא הגיב בפעמון האישונים".

בזמן הניתוח היו הילדים אסנת ואייל בחברת אמם. בשעות הבוקר הגיעו לבית־החולים יתר אחיו ואחיותיו של עובדיה, כולם חדורי תקוה ואמונה, כי עובדיה יתאושש ויחזור במהירות לאיתנו.

לאה מצרי וכני המשפחה הביעו את רצונם להודות לבני משפחתו של התורם. „נשמח עוד יותר אם עובדיה יוכל לעשות זאת".

שלוש קבוצות עובדים במגזר הרפואי מתכננות שיבושים

מאת חיים ביאלר, סופר „דבר" לענייני עבודה

ההסתדרות הרפואית הדדיעה אתמול שהיא תתמכה במאבקם של 350 הרופאים המרדימים. רופאים אלה מתכוננים לפתיחה בעיצומים בראשית ספטמבר.

ב־31 באוגוסט תפוג תקופת ה„צינון" בת 15 יום מאז הכריזו הרופאים המרדימים על סכסוך עבודה. ימים אחדים לאחר מועד זה הם מתכוננים לעבור „לפי הספר" ולגרום להאטה של קצב הניתוחים בבתי החולים.

הרופאים המרדימים דורשים העלאת שכר בשיעור של כ־30 אחוז וכן הוספתם של עשרות תקנים.

מנכ"ל משרד הבריאות דן באחרונה בעניינם של הרופאים המרדימים עם נציג שיחות המדינה, אך ללא תוצאות.

שתי קבוצות עובדים נוספות במגזר הרפואי מתכוננות אף הן לפתוח בעיצומים. עובדי המינהל המשק בבתי החולים מתכננים שיבושים מאמצע ספטמבר בתביעה לקבל הסכמת הנהלות לעובדי קופת חולים. גם הביקרוביולוגים והביוכימאים באוניברסיטאות החליטו לנקוט עיצומים מה־6 בספטמבר, בטענה שסכסוך נשתק ראלית בשיעור של עשרות אחוזים. ב־20 בספטמבר הם מתכוונים לפתוח בשביתה כללית.

השופט בלונדון החליט לאפרתי לנסוע לישראל

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבר־אילן

לונדון (מיוחד ל„דבר"). שופט בית משפט המחוזי בחורפיי רוד בלונדון הסכים שאליזו אפרתי, החשוד בגזיקה ילדים גנובים בשווי 3 מיליון סטרלינג, ייצא לארץ עד סוף בספטמבר, בתנאי שיפקיד ערבות בסך 75,000 שטרלינג.

בשבוע שעבר שוחרר אפרתי, החשוד בקטר לחוד הכפכה הגדול בלונדון, ממעצרו, אחרי שהפקיד 35,000 דולר. הפקיד את דרכונו במשטרה והתחייב להתגורר במלון „אלדורוף".

עורך־דין של אפרתי, התפלא על דריסת השופט, ד"ר שבציג המשטרה הסכים לערבות בסך 45,000 ליש"ט. יצוין, כי הוא מקווה כי יעלה בידי מרשו לגייס את הסכום ולבסוף הביתה לראות את בני משפחתו.

„אנשים על סף התמוטטות עצבית"

בהנגרפורד החלו לקבוץ קרבנות הדרוגה המשפחתל

מאת דליה שרון, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). אנשים רבים, בעיקר בנשים ומבוגרים, הסתירו עד עתה את רגשותיהם. מתחילים רק עתה לגלות אותם, עם החל טקסי הלוויות של 16 קרבנות האסון. דוגר אתמול מלקולם ארלוס, דובר היחידה המיוחדת לעזרה למשפחות ולפצועי האסון. הוא אמר, כי התחושה של הנבכי העיירה היא, כי הם על סף התמוטטות עצבית.

המלכה שלחה את ניחומיה לתושבי העיירה הבריטית הדרומה משמעותית למען משפחות הקרבנות. הקרן בחוקבי לאיסוף תרומות עבור נפגעי הרצח ההמוני אספה עד עתה כ־200,000 ליש"ט – הרוב מתרומות קטנות המגיעות מכל רחבי העולם.

ראש העיר אמר, כי במקרה זה, אכר לא יוכל לבטוח על חברת ביטוח, יוחדש סכום גדול מאוד כדי לשלם את משפחות הקרבנות.

הראשון שהובא אתמול לקבורה היה אריק הדר, בן 51, נהג משאית אשר עבר במקרה במקום הסבה ונהרג בטווחו עלידי מייקל רייאן.

381,000 דולר כסף לחברה ששיתפה פעולה עם החרם הערבי

וואשינגטון (ע"ר), משרד המכתר של ארה"ב הודיע ב־3 הפיל קנס בסך 381,000 דולאר על חברת „אנבאנאי", לאחר שנמצא כי שיתפה פעולה עם משרד החרם הערבי נגד ישראל.

הקנס הוטל על החברה בגלל 206 מקרים של הימנעות מעין זה בניגוד לחוקי ארה"ב. זה הקנס הגבוה ביותר שהוטל על חברה מאז קובלו חוקי החרם נגד הדרום לפני עשר שנים.

בהודעת משרד המסחר צוין כי החברה לא הפרה בפעם אחת הסקירה לשלם את הקנס. נאמר בה כי בין 1981 ל־1984 סיפקו תשע חברות בת של החברה, שבבעלות אמריקאית, מידע למדינות הליגה הערבית בענין קבוצי המסחר שלהן עם מדינות ואנשים המופיעים ברשימות החרם של הליגה.

עוד מציינת ההודעה, כי בעשרה מקרים הסוחרת הבת של „אנ.סי.אר." כי הסכיבו לפעול בהתאם לחוקות החרם הערבי נגד ישראל, המכוון נגד בודדים והברות העוסקים עסקים עם המדינה היהודית. (וויטר־עת"ם)

סימנים סודיים על 3 בולים אמריקאיים

וואשינגטון, (ע"ר). – כל פרחה ביולי הזוהר הא.ר.ר.ר. שוחרטיעו מאז 1980 נבדקות עתה בקפדנות עלידי אנשי הדפוס הפדראלי, לאחר שנתגלו פגמים בבולים בהם בענין בולמי מוזיאון על שדרות מזון ברוחב ואת – הודיע אתמול דובר משרד הדואר.

כתב עת פילאטליסט המופיע בארה"ב, ולכם לבן, ... מגלה, כי השווזר צ'סלב סלאניה רשם את שמו בתקם המוצר על בול אחד, ותיקי מחכת הפילב הפלרוה הנ... ניצל את שהובהה שממשלת ארה"ב הזמינה אבלו את הפרר ... להנציח עליו את שמו.

שם אחר המופיע על בול אמריקאי הוא זה של ... הדפוס של ארה"ב, תומאס היפסן. הוא נתגלה בהתבוננות המופיעה על הבול שנושאו תוביב אינסון דבוריב.

כזכור, נודע לפני כשבועיים שיבת קיפרון הנכנס ... זעיר לזקנו של ברנארד רבר, מורה יהודי המופיע ... קיפרמן פוטר.

משרד הדואר הודיע שאין בכוחתו להוציא מן המחזור ... שלוש סדרות הבולים האלה.

מצטמצמת הפעילות באנטי־סנדיניסטים

ניו־יורק (ע"ע). – לאחרונה חל צמצום ניכר בפעילות הציבור האמריקאי במדיניות הסיוע הצבאי לחלקי ה„קונטראס" האנטי־סנדיניסטים בניקראגואה – נמסר מסקר דעות קהל של העתון „ניו־יורק טיימס" שהתבסס אתמול.

לפי סקר זה, שנערך בין ה־16 ל־22 באגוסט על מדגם מייצג של 1480 מבוגרים, אמרו 49 אחוז מהמשאלים, כי הם מתנגדים לסיוע זה ורק 33 אחוז הביעו תמיכה במדיניות ממשל רייגן בנושא.

בינתיים נמסר בוואשינגטון, כי ועדת המקרה של בית הנבחרים בפרשת הנשק „איראן קונטראס" לא מצאה הוכחות לכך שקיים קשר בין מנהיגי ה„קונטראס" לסוחר הסמים. עם זאת אמר פקיד בכיר בסוכנות הביון המרכזית, שקרוב פורסמה בדבים, כי רבים מהמקורבים לארון פאבטורה, מי שנמנה עם מנהיגי ה„קונטראס", היו קשורים לסוחרי סמים.

האיש הוסיף ואמר, כי מסיבה זו ניתנה ביקורת הבנק המרכזית את קשריה עם פאבסורה ב־1984. באבטורה, שהכומחות שעליהם פיקד היו מוצבים בקוסטה ריקה, נשם את ה„קונטראס" ב־1986 ומנהל עתה מפעל דיג.

ארה"ב דוחה הצעת גורבצ'וב להפנות למדינות מתפתחות כסף שיוקצה מצמצום התלמוש

מרכז האו"ם (ע"ר). – ארה"ב דחתה את הצעת מנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב לבינוי מחדש העולם בדרך לימון מיתרה למדינות המתפתחות בכסף שייחסך מצמצום ההוצאות הצבאיות של שתי המעצמות.

בהודעה שנוסחה במלים בוטות דחה מזכיר החוץ האמריקאי את הצעתו של גורבצ'וב ומתה ביקורת על הסיבה המינימלית שמוסקבה מגישה למדינות המתפתחות.

גורבצ'וב הציג את תוכניתו לקיום פגישה של מנהיגי העולם כדי לדון בפירוק נשק וסיוע כלכלי באמצעות שכלה אתמול לוועידה מטעם האו"ם, המוקדמת על ידי ארה"ב, הדנה בנושא זה. ארה"ב החליטה להחרים את הוועידה כאחר שוואשינגטון סבורה שאין קשר בין שני הנושאים.

„מוש העקרון הבסיסי של פירוק נשק למען הפיתוח קוים ריבל לאחר את המין האנושי ויסיב לגבש דרך אינטרגלוגית, גלובאלית של מחשבה" – הטעים גורבצ'וב בהודעתו.

1988. השנה שלך עם שברולט חדשה. יותר אביזרים, יותר נוחות והכל כלול במחיר. גם המזגן האורגינלי. לבחירתך:

CHEVY VAN - המסחרית הקשוחה

CHEVY SPORTVAN - מיניבוס מפואר

CHEVROLET PICKUP - טנדר "גדול"

ליאו גולדברג בע"מ מציגה: המסחריות של ג'נרל מוטורס

Feel the difference General Motors makes.

GM CHEVROLET

ליאו גולדברג בע"מ

המניע להצלחת שברולט בישראל

משרד ראשי ותצוגה: פ"ת, ק. אריה, היצירה 6, טל' 9231873; אולמי תצוגה ליאו גולדברג בע"מ. ת"א: דרך פ"ת 86, טל. 336911; ירושלים: שלמציון המלכה 15, טל. 234536; חיפה: דרך יפה 132, טל. 530281; ב"ש: מורדי הגיטאות 96, טל. 70507; סוכנים: חיפה: "ביתה המכונית", יפו 19, טל. 512251; פ"ת: "כהן את מילר", בר כוכבא 39, טל. 911159; חדרה: "מוסך כהן", שכונת ביאליק, טל. 31379; רחובות: "המוסך צמד", דרך יבנה, טל. 461591; נצרת: בשארה ויוסף סרוגי, פאולוס השישי, טל. 70030.

מגמה מעורבת במניות

בשורת א. ניסים

בשוק המניות נרשמה אתמול מגמה מעורבת: מעילות סלקטיביות, הביקושים או המחירים שנקבעו למניות, לא היו גדולים מדי והכל זה כי לאחר יום אתמול, תיקון סבבי חריף, חלה אתמול רגיעה מסוימת מסוימת. המתנה לראות איך יפתיעו המדינים לגבי פרמטרים הלבריא וכן הכולם בענין השכר.

מחודדי העסקות בשוק נשארו מצומצמים. הביטוח עדיין לא חזר לפעילות הנפעלים הגדולים ומן הדוקרים פרטים. מנהלי תיקים ומחזיקי מסוימת קרנות הנאמנות.

שינויי שער במניות

במניות הבנקים שאינם בהסדר היו עליות שערים מעוצות בר"כ עד 1.3%, במניות הבנקים שאינם בהסדר, המתנהים בתים את. השקעה והחלרות המופלגות ביחוד, נרשמה מגמה מעורבת. כאשר אי.ד.ב. רגילות +0.4%, אגוד -0.3%, מזרחי ע"ש +0.2%, מעלים ע"ש - ב"ש, כלל סטוק - ב"ש.

במניות הבנקים למסכתאות והחברות הביטוח היו תנודות מתונות. לשני הכיוונים, כאשר בלשת קליטות והיצעים נאה בפעוה משכנתאות, משכן בשפעתה רגילות ע"ש, מגגי נרשמו עליות מתונות באחוז 0.6 הסקר שם. בכלל סדר אופציה נרשמה עליה בא"ה של 4.6% בתגובה לביקוש גדול והאג"ח של אותה חברה עלה ב-2% בשחור מצומצם.

במניות השרותים הלוחה קליה

של 8% במניות מפתח 0.1

במניות המקרקעין נרשמו עליות. באחרים אופציה +4.5%, אפריקה אופציה +4.5%, מגדלים אופ' 4.4%. לעומת זאת בירידות +5.5%, מהדרין אופ' 4.4%. לעומת זאת בירידות ירידות לבנבוריין 7.9% -, רוזנברג אופציה 10.3% -. במניות הנעשיה החברות להשקעה נרשמו עם כן בדרך כלל עליות שערים קלות הנמנה מעורבת. כאשר בלשה המניות הבאמנה יצאו 5.3% בן 5.4% רילוה גליל ב +5%, חיקת 1 +5.8%, מקס 1 -5.4%, התבורה 1 -6.1%, ש.ב.ל. צמן אופ' 7.5% - אפרשבין אופ' 4.7%, לימסל 10% - סקאנריה +5.1%, אנרין 1 +5.3%, ירדן 1 -8.7%, חידוד 1 -10%, קרדן 1 +4% במניות הנמרה לישראל 1 זו מעוקב הביקושים ללא שינוי.

במניות הרשימה הסקרנה נרשמה מגמה הבאה: כמלים צמן אופ' 7.5% - אפרשבין אופ' 4.7%, לימסל 10% - סקאנריה +5.1%, אנרין 1 +5.3%, ירדן 1 -8.7%, חידוד 1 -10% -, קרדן 1 +4% במניות הנמרה לישראל 1 זו מעוקב הביקושים ללא שינוי.

במניות הרשימה הסקרנה נרשמה מגמה הבאה: כמלים צמן אופ' 7.5% - אפרשבין אופ' 4.7%, לימסל 10% - סקאנריה +5.1%, אנרין 1 +5.3%, ירדן 1 -8.7%, חידוד 1 -10% -, קרדן 1 +4% במניות הנמרה לישראל 1 זו מעוקב הביקושים ללא שינוי.

המסחר בסבב הראשון נפתח בעליות נאות. המדד שלו הגיע ל-65 אלף שיח לעומת הסגר של 86 אלף שיח בתקופה המקבילה אשתקד.

מיץ בליקה: המסחר במניות החברה לא התקיים ביומו ד' בעקבות יציאה שפורסמה באחר העתונים על מו"מ לחברת החברה. הבדרה פנתה לחברה לשם קבלתה תגובה על הודעה הנ"ל, בעקבות אי קבלת תגובה מחברה, לא התקיים מסחר בנ"ע של החברה.

בגוף הקלאות הבנק לפתרה תעשיה: רשות החברות, המשלוחים מסרה לבורסה כי לא התקבלה כל הודעה למנוע את שני הבנקים כפי שפורסם בעתונות.

החברה הישראלית לקרקעות פה: בחברה

הראשונה של השנה הסתכמו הכנסות ב-62.1 מיליון שיח לעומת 51.4 מיליון שיח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות הנ"ל כוללות מכירות דירות אלמניות שאינם מתוכנים בשלב זה. בעקבות מכירות, מעמד הדירים בשלהי 1986 כפי שכבר דווח בעבר.

לגרות המסחר לעיל חל גידול במחזור בטוחים לפני שני התקופות, עובדה זו משקפת את הגידול הכמותי בריאלי במכירות בתקופה המדוחה. הגידול חל בכל מגוון השוק של החברה הן בארוחות לשימוש הן בארוחות מכירות והן בארוחות למשקעות קלים.

החברה סיימה התקופה הנדונה בחוזים מחוזים 1586 שיח לעומת דווח מחוזים של 1277 שיח בתקופה המקבילה אשתקד.

הודעות הבורסה

תגה: דווח הנוך של הנהרה למחצית הראשונה של השנה הסתכם בסך 65 אלף שיח לעומת הפסד של 86 אלף שיח בתקופה המקבילה אשתקד.

מיץ בליקה: המסחר במניות החברה לא התקיים ביומו ד' בעקבות יציאה שפורסמה באחר העתונים על מו"מ לחברת החברה. הבדרה פנתה לחברה לשם קבלתה תגובה על הודעה הנ"ל, בעקבות אי קבלת תגובה מחברה, לא התקיים מסחר בנ"ע של החברה.

בגוף הקלאות הבנק לפתרה תעשיה: רשות החברות, המשלוחים מסרה לבורסה כי לא התקבלה כל הודעה למנוע את שני הבנקים כפי שפורסם בעתונות.

החברה הישראלית לקרקעות פה: בחברה הראשונה של השנה הסתכמו הכנסות ב-62.1 מיליון שיח לעומת 51.4 מיליון שיח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות הנ"ל כוללות מכירות דירות אלמניות שאינם מתוכנים בשלב זה. בעקבות מכירות, מעמד הדירים בשלהי 1986 כפי שכבר דווח בעבר.

נתונים על המסחר במניות בשלב השערים המשתנים

שם הניר	שער קבוע	תמורה בשקלים
הבינלאומי	103%	156,230
כלל סוד	103%	164,112
דלק	103%	188,484
אחרים	103.25%	143,616
הכשרת הישוב	102.25%	243,318
אלביס	100.25%	101,466
סכע	101.75%	390,590
ים המלח	102%	110,489
פטרוכימים	102.25%	193,540
נייר חדרה	102.75%	184,146
א.ר.ב. פתוח	102%	144,339
דיסקונט השקעות	103.75%	338,129
כלל ישראל 10	102%	346,242

שערי המניות

שם המניה	הסגר	המחיר	השינוי	השינוי בנקודות	השינוי ב%	היקף
* בצע הלוי 77.00%						
מלבי 0.1 ש"ח	12800	13.0	+500	+4.1	+33.0	
מלבי 5.5 ש"ח	3637	170			-35.0	
ניקוי ושו	1412	300	-8	-.6	-95.0	
ניקוי 5%	772	404	-8	-1.0	-870	
נישר אופ 2	3252	140			+49.0	
ים מחשבים 1.0	736	639	+1	+.1	+434	

בנקים מסחריים

שאים בהסדר ההצמדה

או.ב.ה. ש	19400					
הסכנות 0.1	1820	1946	+8	+.6	+1930	
הסכנות א 0.5	1210	1893	+15	+1.3	+2470	
כללי לא בהסדר 1	18786	196	+186	+1.0	+140	
בנק צפ' אנרג 1		--- הפסקת מסחר ---				
בנק צפ' אנרג 5		--- הפסקת מסחר ---				
פ.ל.י. 0.5	8782	3429			+1952	
הבינלאומי 5.0	8137	588	+237	+3.0	-74.0	

בנקים בהסדר הצמדה

אדיבי רג 100.0	103010	147	+360	+4	+925	
אדיבי ב 100.0	103050	4.0	-100	-.1	-4.0	
אדיבי בב א 2.0	632500					
אגוד ושה	76900	104	+250	+.3	+80.0	
דיסקונט ב	131350	28.0	+50		+71.0	
דיסקונט א	131320	102	+70	+.1	+40.0	
דיסקונט שה ב	15300	24.0	-144	-.9	-24.0	
המזרחי ש	42380	535	+80	+.2	+660	
המזרחי ב	42500	27.0	+400	+1.0	+234	
הפועלים מכר	93100	2.0	+2100	+2.3	+8.2	
הפועלים ש	69900	495			-81.0	
הפועלים ם	69700	90.0			-55.0	
כללי א 1 ש"ח	178200					
כללי שה 7	8690					
כלל סטוק 100.0	44450	1770			-691	
כלל שה 11	16530	73.0			-75.0	
מיזמן ומחר 1.0	59000					
מיזמן ומחר 5.0	30150		-400	-1.3	-35.0	

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	30750	69.0	+950	+3.2	+36.0	
לאומי משכנתא ש	9700	43.0			+28.0	
לאומי משכנתא ב	9612	5.0	+60	+.6	+35.0	
מרכז ש	6646	618	+66	+1.0	+428	
מרכז שה 1	3960	20.0	-70	-1.7	-20.0	
בינ ב 5.0		--- הפסקת מסחר ---				
פתוח ומשכ' ושה	2620	1441			-762	
משכן ב ש	3804	577	-25	-.7	-510	
עבאשאת 0.1	19949		+198	+1.0	+5.0	
מפועלי מגמה ש	21600					
מפועלי רב ש	21270	225	-80	-.4	-50.0	
מפועלי שה 1	10040					
מפועלי שה 2	5193		+7	+.1	+200	
יעמור 0.1	3529	106			-1.0	
יעמור 5.0	2386	1	863		+143	
מידה 0.1	8400	127	+84	+.1	+259	

מוסדות מימון

שלמון א ושה	908	5802			-5564	
הזקלאות מבוב א		--- לא נסחר ---				
הזקלאות מבוב ב		--- לא נסחר ---				
לאומי תקשיה א ש	13501	140	+351	+2.7	+219	
* בצע הלוי 95.00%						
פתוח תקשיה מבב		--- לא נסחר ---				
פת תעש בב ב		--- לא נסחר ---				
פת תעש בב גב		--- לא נסחר ---				
פת תעש בב גגב		--- לא נסחר ---				
פת תעש בב ד		--- לא נסחר ---				
פת תעש בב דד		--- לא נסחר ---				
מרכז שלמים 5.0	988	1237	+12	+1.2	+327	
תירות בב		--- לא נסחר ---				
כלל. לסינג 0.1	21016	6.0	+541	+2.6	+24.0	
כלל לסינג 0.5	18400	46.0			-4.0	
כלל לסינג אג"ח	17849	11.0			-11.0	

ביטוח

איתן ביטוח ושה	152.0	6310			-177	
אדרם 0.1	1077	150	-33	-5.0	-200	
אדרם א 0.5	740	1482	+14	+1.9	+653	
בטוח משנה ושה	461	1774	+13	+2.9	+2150	
בטוח משנה מ"ש	231	5700	-4	-1.7	-2025	
הדר ושה	239	4479	+4	+1.7	+4003	
הדר מ"ש	197.0	2650	-3.0	-1.5	-3700	
הדר אופ 2	243	1000	+6	+2.5	+1688	
הפניקס 0.1	750	1040			+960	
הפניקס 0.5	650	1461			+199	
המשמר-הראל 1.0	5497	135			-115	
המשמר-הראל 5.0	4465	300			+500	
מגדור 1.0	2258	27.0	+66	+3.0	+233	
מגדור 5.0	1680	140			+140	
סהר פיתוח 2	379	1340	+5	+1.3	+459	
סטרהום ושה	1140	960	+40	+3.6	+786	
צור ש	292	5447			-2275	
ציון כ"ד ושה	6301	63.0	+1		+17.0	
ציון כ"ד מ"ש	1925	67.0	+5	+.3	+33.0	
הכנה ושה	302	4760	+2	+.2	-15732	

מסחר ושרותים

מסחר

ארגמן-נאמנה 0.1	2600		-200	-1.9	-115	
ארגמן-נאמנה 5.0	923	7750	+33	+3.7	+13363	
באר שרא 0.1	975	716	+30	+3.2	+2932	
באר שרא אופ 2	650	5735	-30	-4.4	-7803	
כלל סחר אופ ד	319	+4426	+14	+4.6	+1170	
כלל סחר אג 2	155.0	1700	+3.0	+2.0	+2500	
קרסטל 1.0	855 תב	1079	+45	+5.6	+2209	
רפן 0.1	20200		+100	+.5	+10.0	
רפן 0.5	13253	31.0			+49.0	
כלל סחר ושה	407	5594	+8	+2.0	-8803	
שטרהל א 2.0	14500	227	+597	+4.3	+203	
שופרסל א 10.0	10447	201	+205	+2.0	+269	

שרותים

אמתא ושה	357	9910	+3	+.9	+10400	
סמנת הנסקה ושה	676 תב	1748	+50	+6.0	+1248	
סמנת הנסקה מ"ש	245	4261	+4	+1.7	+2609	
קידוח הנסקע ושה	1152	1048	-3	-.3	-58.0	
קידוח הנסקע מ"ש	280	12853	+5	+1.8	+15901	
מחצבי קדומה ושה	2116	366			+102	
מחצבי קדומה מ"ש	1005	1446	+15	+1.5	+1204	
דיק ג 1.0 מ"ש	2685	2364	+64	+2.4	-2457	

מלוות ושרותי חיירות

גיל. חדר 1.0		--- לא נסחר ---				
גיל. חדר 5.0	2999					
מלונות רן 0.1	1685	484	+35	+2.1	+434	
מלונות רן 5.0	1470					
דרי הרלמנס 0.1	7080	37.0	+70	+1.0	+3.0	
* בצע הלוי 93.00%						
סנם ושה	3168	435	+92	+3.0	+774	
מלונות ירדן 1.0	2895	196			-59.0	

מחשבים ושרותי מחשב

איבקת ושה	919	750	+5	+.6	+32.0	
תי.ד.ל. 1.0	426	5265	+8	+1.9	+4267	
יעקא 1.0	4650	100	+180	+4.0	+180	

מקרקעין ופיתוח

נדלן ביני ופיתוח

אדרן מבנים 1.0		--- הפסקת מסחר ---				
אדרן מבנים 5.0		--- הפסקת מסחר ---				
אחוזים אופ 1	820	4384	+35	+4.5	+10226	
אחוזים אנה 3	155.0	22100			+5406	
איתן 1.0	409	5539			+4035	
אל-רחב 1.0	372	5254	-1	-.3	-1261	
אפריקה 1.0שה	52800	97.0			+38.0	
אפריקה ושה	42280	141			+32.0	
אפריקה אופ 5	31400	40.0	+1400	+4.7	+361	
ארים 1.0	4490	92.0	+48	+1.1	+137	
אורלוי ושה	3500	897	+150	+4.5	+2747	
אורלוי מ"ש	2701	1234	+60	+2.5	+1365	
בי.טבריון ושה	2900 תב	394	-250	-7.9	-477	
ביטוחין 5שה	2302	60.0	-30	-1.3	-140	
דיבקר 1.0	6900	189			+390	
דרך ושה	170.0	1800	-3.0	-1.7	-1170	
דרך מ"ש	122.5	6772			+5622	
המסקה 1.0	1030	200	+10	+1.0	+21.0	
הנסקול 5.0	741	10	+10	+1.4	+137	
חלב. 0.1		--- הפסקת מסחר ---				
חלב. 0.5		--- הפסקת מסחר ---				
כלכלית י-ם ושה	290	10000			-3775	
כלכלית תל אופ 1	130.0	10000	-2.0	-1.5	-11873	
נב-תם 0.1	5000	460			+453	
נב-תם 0.5	4040	609			-1061	
ישפרו ושה	3665	110			+165	
ישראלתום 1.0	1179	660			+990	
ישרס ושה	18501	40.0			-30.0	
קרן פיתוח 1.0	11964	76.0	-20	-.2	-162	
קוביר 1.0	5421	76.0	-1		-107	
לחמיד 5.0	2098	538	-1	-.1	-238	
מ.ת.ם. 1.0		--- לא נסחר ---				
מ.ת.ם. אופ 2		--- לא נסחר ---				
מ.ת.ם. אנה 3		--- לא נסחר ---				
מ.ת.ם. אנה א		--- לא נסחר ---				
מגורי גניה 1.0		--- לא נסחר ---				
מישאל 5שה	301	2354	-5	-1.6	-1904	
מישאל אופ 1	145.0	4609	-2.5	-1.7	-6609	
מנרב 5.0	1790	17.0	+10	+.6	+368	
מר-לו 1.0	740	545	+30	+4.2	+1041	
מרינסקין 1.0	494	1687	+14	+2.9	+4460	
מרינסקין 5.0	210	7107	+4	+1.9	+12781	
מרשין ושה	401	2722	-13	-3.1	-4931	
מרשין מ"ש	293	5698			+4641	
מרשין אופ 2	172.0	21430	+5.0	+3.0	+33985	
נאות אביב 0.5	4230 תב	719	+220	+5.5	+1505	
נכסי אחוזים ושה	308	1500	+2	+.7	+1500	
סחר והחזקות 1.0	840	680			-820	
סחף 1.0		--- לא נסחר ---				
סחף 5.0		--- לא נסחר ---				
עפר והלע 1.0	430	2372	+10	+2.4	+3533	
קטרה 0.1	3899	92.0			-17.0	
קטרה 0.5	1700	170			+67.0	
הנמרין ושה	431	2112			+4062	
הנמרין מ"ש	225	1000			-500	
הנמרין אנה 2	1130 תב	1000	-129	-10.3	-950	
הנמרין אנה א	127.5	13560	+1.5	+1.2	+33900	
אחוזים ושה	1140	3651	+36	+3.3	+3406	
נכסים ובנין 1.0	3527	699	+77	+2.2	-718	
הקשרת, הישוב 1.0	68550	35.0	+1186	+1.8	-150	
כלל נדלן 0.1	731	1680	+18	+2.5	-70.0	

תקלאות

מטעי הדר 0.1	3280	50.0			-50.0	
מטעי הדר 0.5	3999					
מהדרין ושה	6390	280	+200	+3.2	+865	
מהדרין אופ 1	4066	600	+170	+4.4	+700	
נכסי הדרים 0.1	1772	560	+60	+3.5	+2600	
פריאור ושה	2384	3.0	+44	+1.9	+547	

תעשייה

מזון ומבקר

אסקאם 0.1	1710	1217	-60	-3.4	-757	
אליאנס ב 200.0	3100				-5.0	
גל תעשיות 1.0	1999	104			-70.0	
כי תעשיות 5.0	6960	200			-30.0	
רסנים 0.1	6110	150	+50	+.8	+217	
רסנים 0.5	600	3340	+8	+1.4	+3597	
דקה בטיקל 10.0	634		-2	-.3	-500	
ליפסיק 1.0	105.0	66610	+5	+.5	+75020	
כלסיה 1.0	36600	18.0			+12.0	
כלסיה בירה 5.0	30100	34.0	+1100	+3.8	+46.0	
יצור ושה	1240	112	+12	+1.0	+32.0	
* בצע הלוי 77.70%						
יצור א 5שה	673	448	+32	+5.0	+598	
יצור אופ 2	561				+63.0	
בן ושה	650	1254	+10	+1.6	+911	
* בצע הלוי 95.70%						
בן מ"ש	40	1828	+18	+4.6	+2954	
מבשלות ושה	15700					
מבשלות מ"ש	430	3390			-1385	
שלמה אנל. 1.0	3099	12.0	-29	-2.6	+12.0	
שמן בטבע א מ"ש	2100	520			-14.0	
עלית 0.1	18728	101	+412	+2.3	-60.0	

טקסטיל והלבשה

אדיר ושה	595	749			+769	
אדיר אופ 2	368	1200	+2	+.6	+800	
אדיר אנה 1	108.5	6000				
אופיס 1.0	725	1078			-268	
אפנה בתך 1 שה	527	412			-14.0	
אפנה בתך 5 שה	376	400			-309	
אפנה בתך אנה	378	1080			+175	
אדרמון ק.ק	13710	46.0	+10		+5.0	
רקמה-בלק 1.0	2479	1476	+119	+5.0	+6920	
רקמה-בליר א 3.0	2080	1256	+70	+3.5	+2436	
בבה						
כסורות באחוד 1.	1650	20.0	+20	+1.2	+14.0	
כסורות באחוד 5.	870	226			+324	
ויטלנו 0.1	345	1980			-453	
ויטלנו 5.0	283				+300	
הדרינגן 1.0	600ם	75.0			+25.0	
דיקת ושה	2270 תב	1074	+125	+5.8	+1776	
דיקת מ"ש	1360	670			+3150	
דיקת אופ ב	1060	612			-1110	
סופר ושה	345	2200			-2450	
סופר אופ 1	188.5	8016	+3.5	+1.9	+11316	
קרדיה 0.1	3330	146	+100	+3.1	+609	
קרדיה 1.0	2710	300			-210	
לינת ושה	287	1865	+7	+2.5	+7938	
מקס 0.1	5300 תב	300	-500	-5.4	-664	
מקס 0.5	3306	280	+50	+1.5	+500	
קיל 0.1	500	5167		+3.1	+7315	
קיל 5.0	275	7149	+5	+1.9	+10860	
סנם אופ 2	251	8692			-1298	
קיים אנה 1	121.5	19200	+2.5	+2.1	+39200	
קבוק 0.1	299	6554	+29	+3.5	+14224	
קבוק אופ 1	192.0	17810			+15520	
מולבות א ושה	1660	150	+50	+3.1	+177	
מולבות א 0.5	10950	176	+500	+4.8	+636	
פרמד ושה	758	155			-209	

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	1860	941	+50	+2.8	+823	
אליאנס ב 200.0	2161	600			-370	
גל תעשיות 1.0	885	1369	+30	+3.5	+1820	
כי תעשיות 5.0	584	1000			-15.0	
רסנים 0.1	3530	542			-77.0	
רסנים 0.5	1696	160	+1	+.1	+81.0	
דקה בטיקל 10.0	904	7199	+4	+.4	+6892	
ליפסיק 1.0	2520 תב	280	-790	-10.0	-1035	
כלסיה 1.0	6000					
כלסיה בירה 5.0	5170	18.0	+110	+2.1	+16.0	
סנם 1.0	25200	31.0			-29.0	
סנם 5.0	21300	50.0			-28.0	
פריקלאס ושה	548	4297	-2	-.4	-4053	
פריקלאס אופ 1	198.0	3868	+8.0	+4.2	+8198	
קרם ושה	4180	500	+50	+1.2	+727	
קקו-מעבדים 1	2600	360			-360	
רום-אג'חיה 1	187.5	1587	+3.5	+3.4	+58837	
תיא 5שה	4373	119	+1		+29.0	
פרקאדים 10.0	41475	66.0	-1200	-2.8	-32.0	
תוצ'ק 5.0	10314	79.0	+250	+2.5	+46.0	
* בצע הלוי 83.30%						
מצע 0.01 ש"ח	14754	670	+254	+1.8	+529	
ים הכלה ושה	2923	1189	+3.0		-490	
מחזקים 10.0	799	9451	+10	+1.3	-1619	

עץ ומוצרי, נייר ודפוס

כתר ושה	258	9039			-1479	
דפרון 1.0	9689	12.0	-50	-.5	-23.0	
דפרון 5.0	6410	20.0	-40	-.6	-20.0	
תבור 1.0	9100	149	+40	+.4	+48.0	
אה ושה	1531	392	+50	+3.4	+1163	
לבריד אשקלון 1.	638	802			-593	
כולם ב 0.5	54600	15.0	+500	+.9	+26.0	
סאנרה 1.0	3375 תב	113	+165	+1.5	+287	
רם 0.1	567	2206			+1926	
רם 0.4	327	2329			+1227	
תקר ב 0.2	17600	173	+600	+3.5	+156	
מפעלי ניר 10.0	401422	12.0	+10744	+3.8	-2.0	

תעשיות שונות

אברן 1.0	400 תב	20	3643	+5.3	+8257	
אברן 5.0	200		2228		-1842	
הכרמל ושה	2990	103	-10	-.3	-103	
הכרמל ושה	1588				+100	
הכרמל מ"ש	1116				+366	

השקעות תעשיה

סך הב 0.1	9340	616	+180	+2.0	+261	
כלל תעשיות אופ'	156.0	84778			+10293	
כלל תעשיות אג"ח	107.5	22491	+1.5	+1.4	+11831	
מבנים ב 0.1	11759	41.0	+231	+2.0	-38.0	
כלל תעשיות 1 שה	221	31603	+5	+3.3	+685	

נסחרות במט"ח

מדד מ --- הפסקת מסחר ---

רשימה מקבילה

שרותים

הראל 1.0	1502 קן	72		+5.0	+495	
כ.ש.ל. ושה	344	2698			+690	
קמטרסים 0.1	2245	200	+26	+1.1	+200	
קמטרסים 0.5	1587 תב	566	-150	-8.6	-904	
עמר ושה	707	350	+3	-.4	+500	
* בצע הלוי 79.00%						
תבל ושה	349	450			-1050	

מלונאות ושרותי תיירות

בני הדר ושה	198.0	24252			+19209	
בני הדר אופ 1	151.0	24213			-22972	

מחשב ושרותי מחשב

דקמ מיכון 1.0	8999	126	-1		-26.0	
כלל מחשבים 1.0	8510 תב	4.0	-890	-10.0	-31.0	
בשמה 1.0	381	325	+1	+.5	+775	
בשמה אופ 1	300	1056	-1	-.3	-275	
רסף ושה	865	1455			-2221	

נדלן ביני ופתוח

אמנונים ושה	5001	184	+196	+4.1	+271	
בן-קר בת 1.0	6090	33.0	-10	-.2	-78.0	
דרוש 1.0		--- הפסקת מסחר ---				
דרוש 5.0		--- הפסקת מסחר ---				
עדה 3.0	1602 תב	1543	-178	-10.0	-1543	
רסקו מבוב	3010	171	+15	+4	+388	
רסקו רג	2626	547			-153	

תקלאות

שנ-הד 1.0שה	1221	1000	+21	+1.8	+3324	
שנ-הד אופ 1	645	725			-220	

מקסטיל והלבשה

מיב גליקו 1.0	693 תב	60.0	-77	-10.0	-374	

מחכת ומוצריה

אפסמן 5.0		--- לא נסחר ---				
מחכת כלים 0.5	480.0 תב	6050	-18.0	+.4	-39125	

מוצרי ביה

אלקל ושה	242	8816	-5	-2.0	-1372	
אלקל אופ 2	101.0	18432	-5.0	-4.7	-12611	

מוצרים כמיים, גומי ופלסטיק

דיסקוד 1.0	2520		2.0		-2.0	
נקה ושה	6231				+25.0	
ת.ב.ר. 1.0	2390		40.0	+.1	-8.0	
ת.ב.ר. 5.0	2351	100	+50	+2.2	+453	

תעשיות שונות

גולן ושה	636	1000	-8	-1.2	-1000	
פז-גון ושה	510	1800	-5	-1.0	-1190	

השקעה בתעשיה

מאגרי מכבלוביה	150.0	6580			-2020	

חברות השקעה

אמיטיב בב 1.0	1640	2213	+50	+3.1	+2367	
קמון ושה	196.0	8440	+2.0	+1.0	+4525	
* בצע הלוי 94.00%						
מרכזי ושה	3150	337	+70	+2.3	+680	
מרכזי מ"ש	1051	450			-218	
עזו השקעות ושה	3250	700	+70	+2.2	+166	
עזו השקעות מ"ש	1725	50.0			+25.0	

חיפושי נפט

דלק חיפושים 1.0	4241 תב	422	+210		+515	
דלק חיפושים 5.0	2550	206			-166	
דלק נפט אופ 2	1820	256	+70	+4.0	+1855	
פז חיפושי נפט	25938	91.0	-1100	-4.1	-226	
יבאל. 5.0	580	9332			+7999	
מבנ. 1.0	6700	271	-65	-1.0	-489	
מבנ. 5.0	3059	708	+120	+4.1	+1219	
פראיר ב 0.03שה	6686	275	+300	+4.7	+462	
נפטא ש	2637100	3.0			+2.0	

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

| | | | | | | |
|---|---|---|---

השוק האירופי מבקש לאפשר לערביי השטחים לייצא ישירות לשוק

מאת דויד מושיוב

נציבות השוק האירופי פנתה לממשלת ישראל בבקשה לאפשר לחקלאי יהודה, שומרון ורצועת עזה לייצא ירקות, פירות ופרי הדר ישירות לארצות מערב אירופה מבלי להדקק ביצוא זה לשירותיה של אגרקסקו או מועצת ההדרים. משרד החקלאות בודק את המשמעות המעשית של בקשה זו.במקביל ידונו השרים הנוגעים בדבר בבקשה זו.

לפני מספר חודשים בקרה משלחת של מומחים מהולנד ובדקה את בעיות יצוא התוצרת החקלאית מיהודה, שומרון ורצועת עזה. ברצועת עזה מחזה ענף ההדרים, את הענף המרכזי בגידולים חקלאיים. חקלאי הרצועה מגדלים גם ירקות מסוגים שונים. ביהודה ושומרון הענף העיקרי בחקלאות הוא ירקות, זיתים, וכן פירות.

מאז מלחמת ששת הימים יצאו פרדסני עזה את ההדרים שלהם לארצות מזרח אירופה וכן לארצות ערב השונות. בשנים האחרונות עם פרוץ מלחמת איראן עיראק הצטמצמו שווקים אלה.

העדרות פועלים ערבים גורמת סגירת קווי ייצור במפעלים

מאת אמנון אטד

העדרותם של פועלים ערבים ממפעלי התעשייה בתקופת החגים המוסלמיים גורמת להפסד של אלפי שעות עבודה מדי שנה. כך אמר אתמול יעקב אבידר, מנהל ההסכנית של קבוצת חבר, המספקת כוח עבודה זמני וזמני למפעלים.

לדברי אבידר, העדרותם של 300 פועלים ערביים בעת החגים המוסלמיים האחרונים הביאה להפסד של 18,700 שעות עבודה. בשישה מפעלי מזון וסקסטיל באזור המרכז השפלה.

התופעה של הפסד ימי עבודה הולכת ומחריפה, ולדברי אבידר גורמת העדרותם של הפועלים הערבים להשבתת קווי ייצור שלמים בחלק מהמפעלים.

בעקבות כך החלו לדבריו לאחרונה מספר מפעלים להעסיק פועלים יהודים בשכר גבוה יותר.

גידול של 26% ביצוא ענף הטקסטיל ב־1987

השנה הנוכחית – 1987 – מהווה את השנה השניה שכה נרשמת בענפי ההלבשה והסריגה התאוששות, לאחר השפל שפקד ענפים אלו בשנים לפני כן.

במחצית הראשונה של 1987 נרשם גידול בשיעור של 26 אחוז ביצוא מוצרי ההלבשה והסריגה בישראל. זה הסתכם ב־186 מיליון דולר לעומת יצוא בהיקף של 328 מיליון דולר שנרשם בכל שנת 1986. פירוש הדבר כי קצב הגידול השנתי ביצוא של ענפים אלו עומד על 25% בממוצע.

לדברי יחזקן לוי מנהל הסקסטיל במשרד התעשייה והמלאכה הגיאוגרפית של הייצוא בצבירה על המשך הבגמה שאיפיינה את השנים שעברו: היצוא לארצות אירופה, שהיוה בתחילת העשור הנוכחי כ־87 אחוזים מכלל יצוא ההלבשה [illegible] 71 אחוזים [illegible] של השוק האמריקאי חלק נגדל בשנים האחרונות מ־8 אחוזים לכמה 23 אחוזים השנה. למרות הגידול הזה, אומר יחזקן לוי מנהל מסיבת הטקסטיל בתמ"ס, עדיין לא בא לידי ביטוי ומיצוי הפוטנציאל הגלום בהסכם המסחר החופשי עם ארה"ב וזאת עקב חולשת הדולר ואי הבטלת השקעות שבוצעו.

סגנית מנהל המסיבה חנה וייס אומרת כי התפלגות היצוא לפי מוצרים מורה כי בשני שלישים מהיצוא הם של מוצרי הלבשה אופנתיים בעוד שיצוא בגדי ים מהווה כ־9 אחוזים, יצוא מכנסי גרב וגרביים כ־5 אחוזים, הלבשה מעור ומפרווה כ־6 אחוזים ומוצרי קונפקציה אחרים כ־15 אחוזים.

פירוק מכירות ענפי ההלבשה והסריגה המתבסס ב־1986 ב־1.2 מיליארד שקלים חדשים, ברבעון הראשון של 1987 נרשם גידול במונחים ריאליים. בשיעור של 10 אחוזים לעומת הרביע המקביל אשתקד.

מספר המועסקים בענפי ההלבשה והסריגה עמד בסוף שנת 1986 על כ־33,800, גידול של 3.8 אחוזים לעומת שנת 1985. מספר המועסקים ברבעון הראשון של 1987 גדל ב־10 אחוזים לעומת הרבעון המקביל ב־1986.

אם מסתכלים על כל תעשיית הטקסטיל, ההלבשה והעור מתברר כי בענפים אלו מועסקים כיום כ־82 אלף עובדים המהווים כ־17 אחוזים מכלל המועסקים בתעשיה. בענפי הטקסטיל כלולים גם עובדי תעשיות ההלבשה והסריגה כמו גם מפעלים לחומרי גלם, חוטים ובדים, מפעלים לשירותי אשפרה, צביעה והדפסה.

בשנת 1987 נמשכה המגמה של הרחבת ההשקעות בענפי הטקסטיל בארץ תאת בעיקר על רקע הסכם הסחר החופשי בין ישראל לארה"ב.

סכום ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים שבוצעו בענפי ההלבשה והסריגה בשנת 1986 הסתכם ב־45.5 מיליון ש"ח והיוה גידול של 60 אחוזים במונחים ריאליים לעומת אשתקד. בשנת 1986 אישר מרכז ההשקעות השקעות בהיקף של 52 מיליון דולר וברבעון הראשון של 1987 כבר אשרו השקעות בהיקף של 14 מיליון דולר.

ליטון ותעשית מחברים" יבצעו פרוקסט ברבע מיליון דולר

חברת "תעשית מחברים בינלאומית" יצרנית המחברים מתל־אביב ונציגת ליטון וינצ'סטר בארץ, זכתה בפרויקט גדול ורב־שנתי של הרכבת מעגלי אם טעוני מחברים עבור א.מ.אי. טלקום.

השלב הראשון של הפרויקט – שהיקפו, הכספי נאמד בכרבע מיליון דולר לשנה – הכולל את בניית אבי הטיפוס ומדרות ייצור ראשונות, יבוצע במפעלי ליטון באירופה. שלבי הייצור שלאחר מכן יבוצעו בארץ במפעלה של תעשית מחברים. ליטון כבר העבירה ארצה את המיכון הדרוש לביצוע ההרכבות, את ציוד הבדיקה הממוחשב ואת חומרי הגלם. צוותים טכניים של "תעשית מחברים" כבר עברו מספר השתלמויות במפעלי ליטון. גמישותה של ליטון והעובדה שהקימה זרוע ייצורית בארץ היקנו לה את האפשרות להכשיח זמני אספקה מהירים.

מוקד המידע המלווני של בנק המרעלים על המניות הבנקאיות שבהסדר: המוקד שפעל השבוע בשעות אחר הצהרים, השיב לפניות של מחזיקי מניות בנקאיות שבהסדר, שביקשו לדעת מה הם התנאים שיחולו על המניות לפי שיטשיך להחזיק בהן, ומה מציע הבנק לבעלי המניות החסומות במסגרת תוכניות היסכון משופרות, הסדרי אשראי מיוחדים, שוויין של המניות, הצטרפות לקופות גמל וסוג ההסקעה המומלץ.

בתחנה משמאל לימין: אבי שני, מנהל חברת הפועלים ניהול קרנות נאמנות; עידית לוסקי, סגן מנהל המחלקה לייעוץ בתוכניות היסכון וקופות גמל; אבי הראל, מ"מ מנהל המחלקה לייעוץ בעידות עדך; מאיר גורן, מנהל מחלקה לייעוץ בתוכניות היסכון ובקופות גמל.

עובדי „מקורות" יקבלו תוספת 15% – ושביתתם בוטלה

מאת חיים ביאור

1,300 עובדי "מקורות" יקבלו תוספות שכר של כ־15 אחוז בממוצע לעובד. הסכם על כך נחתם שלשום ובעקבותיו ביטלו העובדים את כוונתם לפתוח בשביתה.

עובדי "מקורות" כבר קיימו שביתה למשך יממה ב־2 באוגוסט, ללא אישור ההסתדרות, על רקע חילוקי הדעות עם ההנהלה שהתגלעו במהלך המשא ומתן על הסכם השכר. בהתערבותם של מזכיר ההסתדרות הפקידים, משה בית־דגן, ושל מזכיר חטיבת עובדי המוסדות הלאומיים בהסתדרות זז, יוריא לבן, הושג הסכם בראשי פרקים ולפיו תחול על העובדים "טבלת כור".

על פי ההסכם, יקודמו כל עובדי "מקורות" עד דרגה 18 בדרגה אחת החל מאוגוסט 87. העובדים בדרגות הגבוהות יותר יקודמו בחצי דרגה כאותו מועד. במקביל באותה הנהלת ההברה שלא לנכות משכר העובדים מקדמה בשיעור 10 אחוזים ששילמה להם מאז אוקטובר 86 על חשבון הסכם השכר החדש. משמעות ההסכם היא, כאמור, תוספת שכר בשיעור של כ־15 אחוז.

„תוספת שבת" למפרישים

המכונאים בבתי הקולנוע המפעילים את מכונות ההרטה יקבלו תוספת בשיעור 135 אחוז עבור עבודה בלילות שבת וחג. יתר העובדים בבתי הקולנוע יקבלו תוספת בשיעור של 50 אחוז עבור עבודה בלילות שבת וחג.

הסכם על כך נחתם בין מועצת פועלי תל־אביב לבין התאחדות ענף הקולנוע.

ההסכם, שתוקפו מ־1 באוגוסט 87, יחול על בתי הקולנוע בתל־אביב, רמת־גן וגבעתיים. בתמורה לתעריף המוגדל התחייבה אגודת העובדים בבתי הקולנוע בתל־אביב, שמפעילי מכונות ההסרטה ויתר העובדים בבתי הקולנוע יופיעו לכל הצגה שאליה יזמנו ע"י ההנהלה.

יצוא הפרחים – 120 מיליון דולר

מאת דויד מושיוב

השנה היתה שנת שיא ביצוא הפרחים וצמחי בית והיקף הייצוא הסתכם בסך 120 מיליון דולר. יו"ר מועצת הפרחים אריה זייף אמר לסופר "דבר", כי השנה יוצאו 800 מיליון פרחים, לעומת 900 מיליון פרחים וצמחי בית שיוצאו אשתקד בתמורה של 110 מיליון דולר.

זייף אמר, כי יצוא הפרחים הישראלי השנה נתקל בתחרות קשה של יצואני פרחים מספרד וארצות דרום אמריקה.

מגדלי הציפורן נתקלו השנה בקשיים בגלל תחרות זו, דבר שהוריד את מחיריהם לספל, כתוצאה מכך היה על המכסלה והמועצה להחליף לעונת מגדל 1800 דולר סיוע על כל דונם.

הפלרן שהוה פרח מרכזי ביצוא הפרחים בישראל וישראל מייצאת מדי שנה 350 עד 400 מיליון צפורנים מדי שנה וישראל מעוניינת לשבור על היקף פרחי הצפורן בסל יצוא הפרחים הישראלי לחו"ל.

ענף הפרחים נערך לחידוש עונת הפרחים הבתולה בעוד סבועים בהנחה שלא יחול שינוי במטבעות האירופים יהיה בעונה הבאה שיפור במחיר המכירה של הפרחים בשווקי אירופה. יצוא הפרחים וצמחי הבית יאשר באותו היקף, אולם השנה ייצאו עשרות סוגים חדשים של פרחים בהיקפים ביעניים. כמו כן עשו פעולות חדירה לשווקים חדשים כמו הגדלת יצוא הוורדים לארצות סקנדינביה. ארצות אלה מהוות שוק טוב מאד לייבוא ורדים ומתקבלים בעדם מחירים גבוהים. כמו כן יעשו נסיונות להגדיל את היקף יצוא הפרחים לארה"ב המסתכם ב־9 מיליון דולר בשנה. פעולה נוספת היא נסיון חדירה ביצוא פרחים ליפאן.

בנק לאומי מציע הלוואות ענק

לראשונה בישראל יוכלו לקוחות פרטים ומסחריים לקבל הלוואות לכל מטרה בסכומים גבוהים ולתקופות ארוכות גם כנגד שעבוד דירת מגורים ועסקים.

בנק לאומי מנהיג לראשונה בישראל שיטת הלוואות המאפשרת ללקוחות שאין ברשותם בטחונות נוזלים וכגון תוכניות חיסכון, ני"ע וכו') לקבל הלוואות נוחות לזמן ארוך במיוחד בעזרת דירת המגורים שברשותם. עד כה ניתנו הלוואות מסוג זה רק לצורך רכישת דירות ובאמצעות הבנקים למשכנתאות.

בנק לאומי מציע ללקוחותיו את הלוואות הבאות: הלוואה צמודה למדד בסכומים שבין 10,000 ש"ח ל־60,000 ש"ח לתקופה עד 12 שנה בריבית צמודה של 0.9% לחודש (ריבית מתואמת שנתית 11.35%). ההלוואה תינתן לכל מטרה (פרט לרכישת דירה) והבנק יהיה מוכן לקבל בבטחון גם משכנתא על דירת מגורים ושלושה ערבים.

הלוואה דולרית בסכומים שבין 7,500 דולר ל־30,000 דולר לתקופה עד 6.5 שנים בריבית של ליבור + 12% (כיום 19% לשנה). ההלוואה תינתן לכל מטרה, והבנק יהיה מוכן לקבל בבטחון גם משכנתא על דירת מגורים ושלושה ערבים.

הלוואה צמודה למדד לרכישת רכב או לכל מטרה אחרת, בסכומים שבין 5,000 ש"ח ל־30,000 ש"ח לתקופה של 3 עד 5 שנים בריבית צמודה של 0.9% לחודש. הבנק יהיה מוכן לקבל בבטחון שעבוד רכב הלוואה ושלושה ערבים.

החזר ההלוואות לסוגיהן ייעשה בתשלומים חודשיים קבועים וצמודים. אורך תקופת ההלוואה, שיטת החזר הריבית הנמוכה מקסימום את גובה החזר החודשי. לקוח המקבל הלוואה צמודה למדד של 10,000 ש"ח ל־12 שנה יחזיר סכום חודשי קבוע של 124 ש"ח צמודים למדד.

להערכת הבנק, הלוואות הענק החדשות תאפשרנה ללקוחות להחליף מימון לטווח קצר בתנאי הלוואות החדשה שהנהיג בנק לאומי בחזר נוחים המותאמים לרמת ההכנסה. הלוואות הענק תחלפנה גם אשראי צרכני הנלקח כיום ע"י הלקוחות אצל ספקים וסיטונאים שונים.

שיטת ההלוואות החדשה מתאפשרת לאחר שהבנק הסלים היערכות מיכונית לריכוז חובותיו של כל לקוח כולל ערבויות ללקוחות אחרים והחיצת יכולת ההחזר שלו. בשיטת החזר קשים במימון לטווח ארוך בתנאי החזר נוחים המותאמים לרמת ההכנסה. הלוואות הענק תחלפנה גם אשראי צרכני הנלקח כיום ע"י הלקוחות אצל ספקים וסיטונאים שונים.

שיטת ההלוואות החדשה מתאפשרת לאחר שהבנק הסלים היערכות מיכונית לריכוז חובותיו של כל לקוח כולל ערבויות ללקוחות אחרים והחיצת יכולת ההחזר שלו. בשיטת

נמכרו כל שטחי התצוגה בתערוכת „רהיטי ישראל 88"

כל שטחי התצוגה בתערוכת "רהיטי ישראל 88", המאורגנת על־ידי אגוד יצרני מוצרי עץ ורהיטים בתאחדות התעשיינים, סתיערך בחול המועד סוכות, נמכרו למציגים – על כך מסרו בני אחרון יו"ר האגוד ועמי ליכט מנהל התערוכה.

בתערוכה המשתרעת על שטח של 10,000 מ"ר יכלו חלק כ־80 יצרני רהיטים ומוצרי עץ החברים באיגוד, שיציגו את דגמי 88 לשוק המקומי ולייצוא.

עשרות יצרנים שביקשו להציג בתערוכה נדחו בשל מחסור בשטחי תצוגה. חוסר האפשרות לקבל שטחי תצוגה נוספים מצע מהאיגוד לצרף מציגים לתערוכה. יו"ר איגוד יצרני מוצרי עץ והרהיטים צ"ן, כי גם השנה ייהיה ביתן לבעצבים צעירים, תלמידי המכון הטכנולוגי בחולון. בזכות, אשתקד זכו עבודות המעצבים הצעירים להערכה רבה.

חברות עירוניות

עוקפות את המנגנון (א)

מאת נתן רועי

ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, קיבל לידיו, עם כניסתו לתפקידו, 35 חברות עירוניות. 4 מהן נוסדו לפני כ־50 שנה, אחרות נוסדו במרוצת השנים. הראשונות נוסדו כחלק מאידאולוגיה, ישוב הארץ ובניין תל־אביב, אך האחרות הן חלק מאידאולוגיה אחרת, „אידאולוגית ההטא".

חבר הכנסת רב בן־מאיר, יו"ר לשכת החברות העירוניות בעבר, מנה בדו"ח הקודם לשנת 1986, שהגיש למועצת העיר, חבש סיבות להקמת החברות העירוניות. „להחיש הקמת פרוייקטים ללא צורך להתמודד עם מנגנון ציבורי כבד ומסורבל; להבטיח עוד הכנסות בעקבות פעילות מסחרית כלכלית, כלי צורך להעביר אותן לתוך הקופה הכללית ולעמוד בתור, לאחר מכן, כדי לקבל תקציבים; לאפשר משיכה של כח אדם מצולה, לשירות הציבור תוך חריגה מהגבלות של וועדי עובדים חזרם קולקטיבים; לגייס כספים, השקעות והלוואות לפרוייקטים מחוץ למגבלות החוקיות והכספיות החלות על רשות מקומית; להרגיש מגזר אחד של פעילות על ידי ניתוקו מכלל הפעילות של הרשות המקומית". לזה היינו קוראים בלשון פשוטה: קופה ב'.

עוקפים את המנגנון הציבורי

פרופסור אפרים טורגובניק, יו"ר לשכת החברות העירוניות דהיום, אומר זאת בסגנון 1987 במלים דומות, בעת שהוא מעלה על סדר היום את תכליתן של החברות. „לצורך התווית ייעודן והערכת תפקודן של חברות עירוניות, יש אסכולה התופסת אותן כזרועות ביצוע של המנהל העירוני הפועלות ביתר גמישות וחריזות ומקיימות במגזר הציבורי ישויות, שאינן כפופות לנהלים ציבוריים מגבילים ויש אסכולה הרואה בחברות העירוניות מכשירים כלכליים המעוצבים לפי המקובל בעולם העסקים היזמי והפרטי האמור להגדיל את הכנסותיה של העיריה על בסיס סדיר ומתמשך, לשלבה בפיתוח עירוני ובהרחבת שירותים עירוניים באופן שיגיב לה רווחים שופטים והניים, לרתום עשיה העירונית משקיעים חיצוניים ציבוריים ופרטיים במגמה לקדם הקפי פעילות מעבר ליכולתה הכספית המנהלתית של הרשות העירונית המקומית.

במבחן המעשי מגלמות בתוכן חברות עירוניות מסויימות את שתי הגישות. יש הנורסים שמטרה בהקמת חברות עירוניות היתה אף כוונה לעקוף באמצעותם מנגנון ציבורי. יש המתייחסים אליהן גם כמסגרת לניהול משק סגור בתחומים מוגדרים שהם תרומת ההתמקדות המרבית לפיצוי אפשרות הגשמה". על אף המשפטים המלומדים נראה כי הפרופסור אפרים טורגובניק, מחליפו של בן־מאיר, „בטוח" באמכלה שהנחתה את קודמו: לחמוא, בעקיפת המנגנון הציבורי לצורך פיתוח, אינו חטא. זוהי דרך מקובלת, אליבא דטורגובניק ובן־מאיר.

תוספת אחיזר

לעירית תל־אביב־יפו 35 חברות עירוניות, 28 חברות, רי עמותות, אחרות. מהחברות הן „עתיקות יומין", בנות חמישים שנה ויותר. לכולן מנכ"ל ומועצת מנהלים (כזו או אחרת) שמסווגת על פי כפתח מפלגתי. כל אחת מהחברות משלמת משכורות למנכ"ליה. מבקר העיריה, שמואל רוביצ'ק, מציין בדו"ח, שהוגש על שולחן ראש העיריה בחודש פברואר השנה, כי בהעדר הנחיות ברורות של עיריית תל־אביב נפתח פתח לניפוח משכורות המנכ"לים. באחדים מהמקרים שולמו למנהלים שעות נוספות גלובליות עד 192 שעות. שהן שווה ערך למשרה נוספת. במקרים אחרים שולמו למנהלי החברות העירוניות תוספות מיוחדות כמו תוספת „מיוזג אוויר", תוספת העדר קביעות תוספת התייעלות ותוספת מאמץ. הבריקה העלתה, כי בנוסף להוצאות הרגילות שמשולמות כמו אש"ל, הוצאות טלפון, ורכב, מקבלים המנהלים של החברות העירוניות 115!!

טוגי תוספות שכר שונות. כתוצאה מכך נגזה *משכורת ממוצעת של מנכ"ל חברה עירונית בין* 2655–4718, ואת בעת ששכר של מנכ"ל חברה מכשלתית, למשל, נע בסביבות 3000 ש"ח בקירוב. דולצ'הדישה.

בדו"ח המבקר, שבדק את תנאי העסקתם של 13 מנהלי חברות עירוניות, המליץ מבקר העיריה להטיל על לשכת החברות העירוניות לברוק אם כל סוגי תוספות השכר המשולמות למנהלים הינן חוקיות. וכן לבטל את אותן תוספות אשר אינן עומדות במבחן החוק. כן הבריקה הוברר, כי שכרם הבסיסי של מרבית המנהלים נקבע על פי הדירוגים המקובלים ללא כל פרופורציה להקף התפקידים והמסלות שמוטלות עליהם. על כן, קובע המבקר, נראה שהחברות העירוניות תרו אחרי דרכים לפצות את המנכ"לים על חוסר התאמה זו. ומה עושים לאחר ביקורת קטלנית זו? מוריעים על הראנגון בחברות העירוניות שאין לו כל זכר למשל בנאום הסקירה של ראש לשכת החברות העירוניות, פרופסור אפרים טורגובניק.

שקט במחדרונות

כתחילת חודש פברואר, כשהונח דו"ח החברות העירוניות על שולחן ראש העיריה, השתרר שקט בכל מסדרונות העיריה. 225 עמודי הדו"ח לא זכו למענה אף שהיו עמודים בדו"ח, שנכתב על ידי ר"ד הנרי שרון, משופעי ביקורת חריפה על הניהול בחלק מהחברות. היו שאמרו, כי הדוד הביקורת על החברות מקורו בחופשה שנטל אריה צוקר, חבר מפ"ם באופוזיציה העירונית. אחרים סענו, כי אין זה מעניין שיש 35 חברות מפסידות שיושבות על גב העיריה כמו פרונקל על הגב. ד"ר שרון, שהגיע לעיריה לפני 8 שנים עם רקורד מרשים בענייני תאגידים, הודה לפני כמה חודשים הזיזם הוא יושב בקומה הרביעית שבעיריה מכלי לזמר מלה. במקומו מונה תא"ל (מיל') פנחס להב, דבר צה"ל לשעבר. „העסק" עבר מידים של מומחה לידים של אדם שעסקים רחוקים ממנו ולאה. הוא אולי איש ארגון אבל איננו איש כספים בהשכלתו האקדמית.

כדי להכיח שהוא איש כספים הוא מתפאר כי הצליח להתפטר מנציגו חברת מת"ב. חברה עירונית. אריה צוקר, חבר מועצת העיר מטעם מפ"ם, אומר בהצעה לסדר היום במועצת העיר, כי החברה העירונית מת"מ שהוקמה כדי להבנות מרכז לתעשיה זעירה בדרום העיר בנתה את קרית המלאכה ובזה תמה פעילותה בעיר תל־אביב. הסיבה: העיריה לא העמידה לרשותה קרקעות ציבוריות. בראשית שנת 1987, כשמכרה העיריה 11.2 אחוזים מסך מניות החברה, לא הובא העניין לפני ועדת הכספים של העיריה. „תכן כי מכירת המניות היתה רצויה, אך מדוע לא להביא לאיסור את ההחלטה על מכירת נכסי העיריה כפי שהחוק מחייב? האם באמת נכסי העיריה הם רכושו הפרטי של מר להה? דברים אלה שהובאו ביום א' השבוע במועצת העיר בהצעה לסדר היום [illegible] הופופוזיציה שבספר הבריון בהומצם. אזנה כזה יש לבוקרת – דיון בסיעה בלשה שהוא מתייצב מול עדת אומרי הון של להה.

התשובה על סקירה של דו"ח תאגידי העיריה 1986 היא חוברת שכתב אריה צוקר, חבר סיעת מפ"ם. גם בפעם הקודמת. בתקופת בן אליעזר כיו"ר לשכת החברות העירוניות, כתב חוברת שהופצה בין החברים. „אם השתנה מהמו בלשכת החברות העירוניות", כותב צוקר, „הרי זה רק בכיתון הטלילי. הליכתו של דוב בן מאיר (ובעקבות התפטרותו מתפקידו בעדיה – נ.ר.) והרחקתו של ד"ר הנרי שרון לא תרמו להרבות קרנה של לשכת החברות ורק חבל שעד שהמנכ"ל החדש של לשכת החברות יכנס לעניינים הוא יצטרך לגימלאות". בסיפוק של נבואת קוהלת: „מה שהיה – זהיה יותר גרוע".

(המשך יבוא)

ועדה ציבורית – להוריד מס הכנסה מרבי ל־25% בלבד

הצעה מהפכנית, להקטנת שעורי מס ההכנסה בישראל לרמה נמוכה מזו הנהוגה בארצות־הברית כיום, נבחנת בימים אלה בקפדנות בועדה ציבורית בראשותו של עו"ד יגאל ארנון, שהוקמה על ידי האגודה הישראלית לעצירת הדידה מן הארץ.

הועדה הוקמה נוכח המימצאים הרבים והתחושות כי נושא המיסוי הישיר והעקיף בישראל הוא אחד הבאיצים המשובים בתהליך הדידה מן הארץ, המקיף עתה שכבות ציבוריות רחבות, בעיקר בקרב צעירים ובעלי יכולת.

לפי ההצעה המתגבשת בועדה יהיה שעור המס המרבי שיוטל על אזרחי המדינה 25% בלבד, פחות משעור המס המרבי המוטל על בודד בארצות הברית. ההקלות בביסוי של אזרחי מדינת ישראל ייעשו בהדרגה, תוך שנים אחדות. בארצות הברית המס המרבי הנהוג כיום הוא 28%.

ה"כ אברהם כץ־עוז, יו"ר האגודה לעצירת הדידה מן הארץ, שמסר על כך, ציין כי אם תחלים ועדה הציבורית סופית על שעור המס המרבי שמומלץ להטיל על אזרחי מדינת ישראל, תתארגן קבוצת חברי כנסת לבדוק ולבחון את הנושא ולהעלותו בועדת הכספים, בועדת הכלכלה ומליאת הבית וכן להגיע להסכמה עם הממשלה ובמיוחד עם משרד האוצר על אימוץ הדרגתי של הצעה מרחיקת־לכת זו.

ה"כ כץ־עוז הביע את התקוה כי לפחות 12 חברי כנסת מסיעות שונות יהיו מוכנים לסייע לו לבדוק את הנושא ואת המתחייב ממנו לגבי השינויים המתבקשים במיסוי הישיר בישראל.

שוק אפור / ח שנים

זהירות רבה במתן אשראי

בשוק האפור מגלים הפעילים זהירות רבה במתן האשראי, כאשר קונצרן גדול שהיה פעיל עד לאחרונה במתן אשראי שיקלי, מעדיף כיום רק לחדש הלוואות אך לא להגדיל את נפח האשראי. ההערכה הקיימת במערכת שאינה פועלת באמצעות הבנקים שכמות הפעילות תקטן שוב, זאת עקב חששות מהקלעותם לקשיים של לווים שונים בענפי הסריגה, בעיקר ברהיטים, מוצרי חשמל ומוצרי טקסטיל.

והסברה היא שהמקרה של רשת רניש אינו בודד. בשל כך עלו שעורי הריבית המינימליים לכיצוע עיסקות ניכיון שיקים ב־4% ויותר, מרבית העיסקאות מבוצעות בריבית של 4.5% אחוז. כאשר גם עמילי המכס הפעילים במתן אשראי שיקלי, נוקטים מדיניות מבדלת בעת מתן האשראי, שעלותו מגיעה בממוצע ל־4.5% לדברי גורמים מובילים בענף עמילות המכס, הרי המימון אינו מוטה כיום גורם דומיננטי בהחלטה העמיל או המשלח, אלא השרות, כאשר בכל מקרה האשראי הממוצע הינו לטווח קצר.

בתחום המימון הצמוד התברר שוב, כפי שציינו בעבר, שקשה לגיים מקורות עקב הריצה הדל של חברות וביטוח המעריכות כי הריבית תעלה שוב. יש לציין כי משקלן רב ובעיקר כשמדובר בעסקות מרוכזות. הבנקים העלו בשל כך את הריבית בצורה שולית בעיסקאות ל־5 שנים שנעשו השבוע בדרך כלל בריבית של 7.7% עד 7.8%. בעוד שעיסקאות ל־10 שנים נעשו ב־8%. והערכה היא כי אם ימשך המחסור במקורות תעלה הריבית ל־5 שנים ל־0.2%.

בין הלווים כדאי לציין את פעילותו של גוף המתרחזני שמנסה ללוות בתנאים נוחים, לאחר זמן רב שהו נמנע מלישול אשראי בשוק האפור. הקיבוצים צמצמו את דרישותיהם לאשראי, אך מנגד גובר הביקוש של מחזרים רבים המגלגלים שיקים של לקוחות דרושים כנגדו אשראי שאותו לא תמיד מקבלים.

באשראי הדולרי יש נטיה לחזרה במחירו, כאשר לעיתים בוצעו עסקאות ב־12.8%, אך הן לטווח קצר מבעבר. ניתן לסכם כי אשראי שיקלי בשוק האפור ניתן על פי מקרים סיכון, בעוד שמחסור באשראי צמוד עשוי להביא לעלייה קלה בריבית למלווים. באשראי הדולרי מעריכים כי תואל ירידה קלה נוספת במחירו, כאשר יש לזכור שגם התשואות במניות הסדר ירדו לכ־10% (טווח קצר).

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית	בטחון
אשראי שקלי	עד שנה	פריים + 0.3% פריים + 0.6%–0.7%	ערבות בנק ערבות גוף גדול
נכיון שיקים	עד 90 יום	בין 4–6 מרבית העיסקאות בריבית ממוצעת של 4.5% ל־5.5%	ממסר שיקים
מימון צמוד	5 שנים	המלוה בין 7.7–8.7 אחוז לוה בין 10.5–12 אחוז	פקדון בנק
מימון צמוד	10 שנים	מלוה 8%–8.25%	פקדון בנק
מימון דולרי	עד שנה	12.75–15 אחוז העיסקה השכיחה בעשית ב־13% לעתים ניתן מימון בעלות נמוכה יותר	ערבות בנק
אשראי בנקאי פרטי	תלוי בתקופות הבטחונות	פריים בתוספת 0.75 ועד 1.3 אחוז	בדרך כלל תכניות חסכון
אשראי למאריכים עסקי	עד 3 שנים ללא הגבלת זמן בתקופה	בין 8.8%–9% פריים בתוספת בין 0.6 ל־1.5 אחוז	ערבות בנק בטחונות שונים בבנק לאומי ניתן לקבל אשראי עסקי לטווח קצר בריבית של פריים בתוספת 1 אחוז.

שערי מטבע חוץ ביום 26.08.87

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	שער יציג	המטבע
1 דולר ארה"ב	-0.005	1.56	1.63	1.56	1.63	1.56	1.63	1.5950	1.6150	1.5950	1.6150	1.5950	1.6151	1.6050	1 דולר ארה"ב
1 מארק גרמני	-0.005	0.85	0.89	0.86	0.90	0.85	0.90	0.8721	0.8830	0.8740	0.8849	0.8728	0.8837	0.8783	1 מארק גרמני
1 לירה	-0.017	2.51	2.62	2.53	2.65	2.53	2.65	2.5695	2.6018	2.5704	2.6025	2.5760	2.6084	2.5886	1 לירה
1 פרנק צרפתי	-0.005	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2614	0.2647	0.2655	0.2688	0.2611	0.2644	0.2629	1 פרנק צרפתי
100 יינים יפאניים	-0.001	1.09	1.14	1.09	1.15	1.09	1.15	1.1146	1.1286	1.1162	1.1301	1.1142	1.1282	1.1222	100 יינים יפאניים
1 גילדן הולנדי	-0.002	0.76	0.79	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7746	0.7844	0.7754	0.7851	0.7742	0.7840	0.7791	1 גילדן הולנדי
1 פרנק שוויצרי	-0.002	1.04	1.08	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0605	1.0738	1.0609	1.0741	1.0598	1.0731	1.0661	1 פרנק שוויצרי
1 סיר שוודי	-0.039	0.24	0.26	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2501	0.2532	0.2488	0.2519	0.2489	0.2520	0.2904	1 סיר שוודי
1 סיר נורבגי	—	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2377	0.2407	0.2379	0.2409	0.2376	0.2405	0.2391	1 סיר נורבגי
1 סיר דני	-0.001	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2271	0.2300	0.2269	0.2297	0.2270	0.2299	0.2284	1 סיר דני
1 מארק פיני	-0.001	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3594	0.3639	0.3597	0.3642	0.3596	0.3641	0.3619	1 מארק פיני
1 דולר קנדי	-0.002	1.18	1.23	1.19	1.24	1.18	1.24	1.2074	1.2226	1.2084	1.2234	1.2069	1.2221	1.2159	1 דולר קנדי
1 דולר אוסטרלי	-0.004	1.06	1.17	1.10	1.18	1.10	1.18	1.1364	1.1507	1.1373	1.1515	1.1380	1.1523	1.1444	1 דולר אוסטרלי
1 יאנו דאנ"ף	-0.002	0.50	0.60	0.46	0.76	0.46	0.69	0.7744	0.7841	0.7727	0.7824	0.7751	0.7849	0.7775	1 יאנו דאנ"ף
10 פרנקים בלגיים	-0.001	0.41	0.43	0.41	0.43	0.41	0.43	0.4173	0.4226	0.4206	0.4259	0.4203	0.4255	0.4226	10 פרנקים בלגיים
10 שילינגים אוסטריים	-0.003	1.21	1.27	1.21	1.28	1.22	1.28	1.2404	1.2559	1.2427	1.2582	1.2415	1.2571	1.2490	10 שילינגים אוסטריים
1000 לירות איטליקיות	-0.003	1.18	1.24	1.18	1.26	1.18	1.27	1.2070	1.2221	1.2074	1.2224	1.2074	1.2226	1.2135	1000 לירות איטליקיות
1 יחל"ל (ECU)	-0.005	—	—	—	—	—	—	—	1.8306	1.8077	1.8302	—	—	1.8195	1 יחל"ל (ECU)
1 דינר ירדני	+0.399	4.42	4.69	—	—	—	4.74	4.43	4.81	4

הכביעה לצרף את באר שבע לעיירות הפיתוח כדי להילחם באבטלה בעיר

למרות השיפור, האבטלה בבאר שבע עולה פי שלוש על הממוצע הארצי

מאת אמיר רזנבלום,
כתב „דבר" בדרום

בעקבות הנחיה של באר שבע בעניין אבטלה בסבריזאר 1987 הגיעה בעיירות תיירות שבעצם עיירת התעסוקה באזור, נרשם [illegible] אדם הנתונים אינם [illegible] עד שיגיע בשלבי לפיכך [illegible] בדיפנית מקורות [illegible] לעיר – בך מפר [illegible] הנמשל שירות התעסוקה דוד מנגו.

נמסר, כי בעוד שהממוצע הארצי של המובטלים משבה ימים ומעלה עומד על אחוז אחד בלבד, הרי בבאר שבע נאמר מספרם בכשלושה אחוזים. עם זאת, כאשר הסכרה באר שבע במוקד אבטלה, עמד שיעור האבטלה בעיר על גבול הקו האדום של 4.5 אחוזים.

דוד מנגו, שמסר דברים אלה במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבאר שבע, ציין שבבאר שבע מתחרים על כל משרה פנויה כ-3.5 דורשי עבוד ואילו הממוצע הארצי הוא כ-1.5 דורשי עבודה. „אם בעבר שיירתה באר שבע את ישובי הפריפריה הישוותה מוקד תעסוקתי ליישובי האזור, הרי שכיום המצב הפוך. רבים מדורשי העבודה מופנים מבאר שבע למפעלים. הנמצאים מחוצה לה", אמר מנגו.

ש"ד מנגו תבע אתמול לצרף את באר שבע למסגרת של 26 עיירות הפיתוח בישראל ולהעניק לה את ההטבות הנגזרות ממעמד זה, במטרה לשפר את מצב התעסוקה בעיר.

מנגו גילה, כי בימים הקרובים ייפתח בעיר מפעל „סולוג" לבגדי ילדים, שם יועסקו כ-100 עובדים. לדבריו, באזור המלחמה בים המלח, עומד להיפתח בקרוב מלון „חוד המדבר", שיעסיק אף הוא כ-100 עובדים. מנגו הביע תקווה, כי הקמת „הקניון" בבאר שבע על-ידי איזם הקבוצי דוד עזריאלי ההחלטה על העברת התעסוקה הצבאית לנגב, יספרו את מצב התעסוקה בבאר שבע.

מנהל לשכת העבודה בבאר שבע ליאן כיתני מסר אתמול, כי בחודש יולי נרשמו בלשכה 1,306 מובטלים משבה ימים ומעלה, לעומת 2172 מובטלים שהיו רשומים בחודש דצמבר 1986.

60 אחוז מגפיים שהיו מיועדות לקטיעה ניצלו בניתוחים חדשניים

יע. – שיטות כירורגיות מתוחכמות הביאו להצלתן של 60 אחוז מגפיים של פצועים שהיו מיועדות לקטיעה. חלק מהשיטות יוצגו לראשונה בסמינר שידון בנושא קטיעות טראומטיות בישראל, שייפתח בספטמבר במלון „אכדיה" בהרצליה.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול מסר מנהל המחלקה האורתופדית בבית החולים רמב"ם בחיפה פרופ' חיים שסיק, כי הנסיון המצטבר בישראל מהווה מרכז לימודי לרופאים אורתופדים בחבי העולם. לפיכך, החליט הארגון הבין-לאומי לפרוטסטיקה ואורטוטיקה (אספ"ו) לקיים את הסמינר בישראל. תוצאות לב מחקרות תינתן לפציעות של חבלות טראומטיות ממלחמות ומתאונות דרכים. בבית החולים רמב"ם בחיפה, אליו הגיעו מאות פצועים ממלחמת לבנון, הצליחו באמצעות שיטת קיבוע של גפיים מרוסקות, שנעשה מייד עם הגעת הפצוע לחדר המיון, לשמור על הגפיים באופן ארעי. בשלב מאוחר יותר בוצעו בבית החולים פעולות כירורגיות של חיבור כלי דם, עצבים, ושרירים מנותקים כדי לשמור על הגפה.

בשיטות החדשניות להצלת גפיים שנפגעות קשה, הצליחו ברמב"ם בשנים האחרונות להציל גפיים של 26 צעירים, שנפגעו בצפון. באיזור הפגע, שהיה מרוסק לחלוטין, השתילו עצם ושריר ממקומות אחרים בגופו של הצעיר. בתום התהליך הבירורגי, שנמשך קרוב לשנה, חזר האדם לתפקד בגפה שלו, ולא בגפה תותבת.

488.37 ש"ח יוציאו ההורים לרכישת סל ממוצע לתלמיד

(עש"ת). – סל לתלמיד יעלה השנה 488.37 ש"ח. סל זה יכר הנעלה. סוגים שונים של מכשירי כתיבה וסל ספרים, וכן אגרת חינוך הכוללת שירותי בריאות, חומרים לחינוך תזונתי ושירות בריאות השן מקיף. כמו כן כולל הסל תרומת הורים ותשלום עבור שכפלים.

בגמות מוגזרות התגלו במחירי הנעלה והלבשה לבית ספר. בעוד שבמחירי הנעלה חלה ירידה של 4 אחוזים, במחירי הלבשה היתה עליה של 4 אחוזים. בכלי כתיבה היתה עלייה שנעה בין 17 אחוז ל-43 אחוז. לעומת זאת עסיטות לחתיכות ירדו ב-17 אחוז.

ב-18 אחוז מן הסל אשתקד. הסל כולל ילקוט, הלבשה,

נהרג תושב כפר אדומים

(ע). – שמואל תאופיק בן 38 מכפר אדומים נהרג אתמול בכביסה לישובו, לאחר שרכבו הידרדר לתהום והנהג נזרק מהרכב ונמחץ למוות.

המשטרה סבורה, כי התאונה נגרמה בשל איבוד שליטה על ההגה, עקב נהיגה במהירות מופרזת בסיבוב.

(ע).– תינוק בן שנתיים מג'נין נהרג אתמול, לאחר שנפל לתעלת מים הסמוכה לביתו. התאונה היתה בשעות הבוקר. משטרת נפת שומרון חוקרת את נסיבות התאונה.

אקדח הביא ללכידת רשת סוחרי רכוש גנוב בנצרת

מאת יסי ליבוביץ,
כתב „דבר" בצפון

אקדח שנתפס על-ידי המשטרה בעקבות מידע מודיעיני הביא ללכידת 34 סוחרי סמים ורכוש גנוב, הנאמד במאות אלפי שקלים.

בחקירה התברר שבאותו אקדח, שנתפס בחודש יולי, בוצע שוד מזוין והתפרצויות רבות בנצרת ובצפון. בכמה המשטרה הוקם צוות חקירה מיוחד, החקירה הסתעפה והובילה לתפיסת רכוש גנוב נוסף.

בפרשיות השוד וההתפרצויות מעורבים עבריינים רבים, שנהגו לפרוץ לחנויות של דברי חשמל, ואת הסחורות מכרו כדי לממן עסקות סמים. המשטרה תפסה תשעה מכשירי וידאו ומערכות סטריאו, טלפונים ומקלטי רדיו למכוניות.

לסופר „דבר" נודע, שהחשודים הודו בעבירות ונגד כולם יוגשו כתבי אישום. בית המשפט ציווה לעצור את החשודים עד תום ההליכים המשפטיים.

23 תוכניות הקמה והרחבה של מפעלים בארץ

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

מרכז הקשקעות אישר בסבוע האחרון 23 תוכניות להקמה והרחבה של מפעלי תעשייה בכל אזורי הארץ בהשקעה כוללת של 68 מיליון דולר.

מנהל המרכז במשרד התעשייה עודד שמיר אומר, כי בהמשך הדפדה של המשרד להקמה והרחבה של מפעלי תעשייה באזורי פיתוח, אושרו 18 פרויקטים באזורים אלה. שלושה מהפרויקטים שאושרו הם בירושלים.

תוכניות ההרחבה וההקמה שאושרו יביאו להיווצרות של [illegible] מקומות עבודה נוספים ולתוספת יצוא בהיקף הנאמד ב-24 מיליון דולר.

נבון יזם שתי תוכניות לחינוך לדמוקרטיה

מאת אלי חזיר, כתב „דבר" בירושלים

שתי תוכניות חדשות להעמקת החינוך לדמוקראטיה ולקירוב בין יהודים לערבים, יוקרנו בשנת הלימודים הקרובה בטלוויזיה החינוכית. שתי הסדרות הופקו ביוזמת טר החינוך והתרבות יצחק נבון.

במסגרת התוכנית להעמקת החינוך לדמוקראטיה, שתיקרא „כללי משחק", יוקרנו 15 תוכניות. הסדרה תעסוק בהיבטים הקאמנה הבריתית, ותאת באמצעות סיפורה של הדרות עיירים הערים בשתי דירות סמוכות.

6,000 ילדים יישארו ללא מעונות בשל מחסור במבנים

(עש"ת). – כ-6,000 ילדים ופעוטות לא יתקבלו השנה למעונות היום של נעמ"ת, בשל מחסור במבנים. רוב הילדים שלא ייקלטו במעונות – מתגוררים בירושלים ובאיזור המרכז.

„על הממשלה להיערך לאלתר לבניית מעונות יום חדשים", אומרת מזכ"ל נעמ"ת מאשה לובלסקי, שאם לא כן, „יאלצו נשים רבות להיפלט ממעגל העבודה ומצב זה ייגרם עם השנים.

לובלסקי מציינת, כי בשנים האחרונות, הממשלה כמעט ואינה בונה מעונות חדשים, להוציא באיזורי פיתוח. עם זאת היא מוסרת, כי נעמ"ת פותחת השנה 14 כיתות מעון חדשות בכספי תרומות מחו"ל, או במבנים שהוועמדו לצורך זה על-ידי רשויות מקומיות.

רשת מהונג קונג תרכוש מוצרים במיליון דולאר לקראת „שבוע ישראל"

מאת דני גוב, סופרו הכלכלי של „דבר"

ישראל תקיים לראשונה ידיד מיוחד – „שבוע ישראל" – בהונג קונג. רשת בתי הכלבו „שו הינג" תקיים את השבוע הישראלי במאי הבא, לאחר שיו"ר הרשת דניאל קו, המבקר בישראל, הורשם לסובה מהמוצרים הישראליים שראה כאן.

הרשת, כך נודע, תרכוש בישראל מוצרים בכמיליון דולאר לקראת השבוע.

שר התעשייה המסחר אריאל שרון, שנפגש עם קו, אמר כי ישראל רואה באסיה ובמזרח הרחוק יעד חשוב להגברת היצוא הישראלי. המשרד ביחד עם מכון היצוא יפעל לסיוע ארגון השבוע הזה, שלדברי בעל הרשת מהונג קונג, יכלול תצוגות של מוצרים ישראלים ומכירות מוגברות של תוצרת הארץ.

סופר „דבר" מציין, כי אשתקד היה היצוא הישראלי לחונג קונג 273.3 מיליון דולאר לעומת יצוא של 189.7 מיליון דולאר ב-1985.

המינהל האזורחי בנה 19 בתי-ספר חדשים ביו"ש

(ע). – המינהל האזרחי ביהודה ושומרון בנה לקראת שנת הלימודים החדשה 19 בתי-ספר חדשים והשלים 40 כיתות נוספות. 320,000 תלמידים יחזרו לספסל הלימודים באיזור בספטמבר.

בנייתן של 300 כיתות חדשות לתלמידי יו"ש מומנה באופן חלקי על-ידי המינהל האזרחי שהשקיע שמונה מיליון ש"ח, ועל-ידי גורמים פרטיים. בבנייה השתתף גם ארגון הפיתוח של האו"ם, שמימן לאורונה בנייתם של שלושה בתי ספר חדשים.

כל בתי הספר, שייפתחו בשנת הלימודים הקרובה, יכללו ספריות, מעבדות, חדרי מורים, מגרשי ספורט ועוד. 240,000 תלמידים ילמדו במערכת הממשלתית, ו-80,000 ילמדו בבתי ספר פרטיים של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם.

ראש המינהל האזרחי תת אלוף אפרים סנה יתנוך השבוע 10 בתי ספר חדשים בחברון. הטקס יתקיים בבית הספר רשאדי החדש בהשתתפות נציגי המינהל האזרחי.

יזמים מגרמניה יתעניינו בהקמת רכבל מהר תבור

מאת יצחק מרידור, סופר „דבר" בעמק

בית עורים תאומות תיחתם בקרוב בין כפר תבור שבגליל התחתון ובין העיר אפלבורן שבמערב גרמניה במהלך הקונגרס הבין-לאומי של „ראשי ערים" תאומות, שייערך באפריל בירושלים.

העיר אפלבורן, השוכנת בחבל הסאאר שבמחוז נוינקירכן, אירחה החודש משלחת מכפר תבור ובמהלך הביקור הועלו הצעות רבות לשיתוף פעולה בין שני הישובים, כמו חילופי משלחות נוער, ערכת „שבוע ישראל" במסגרת החבל, עידוד ייצוא של תוצרת חקלאית מכפר תבור והאיזור ועוד. ראש העיר של אפלבורן, פריץ הרמן לוץ, הבטיח לעניין יזמים מקומיים בפרויקט הקמת רכבל בין הר תבור וכפר תבור.

הסכם הידידות בין כפר תבור ובין עירית אפלבורן הוא ראשון מסוגו בין יישוב ישראלי ובין עיר כלשהי במדינת סאארלנד שבמערב גרמניה, ובשל ראשוניותו, הוא זכה לכיסוי עתונאי נרחב בעתונות האיזור.

בעל חברה ניפח חשבונות כדי לקבל כספים מהמדינה

מאת נתן רוזני,
סופר „דבר" לענייני משטרה

בית המשפט השלום בתל-אביב עצר אתמול לשבעה ימים את בנימין שוריזון בן 38 מרמת השרון, מבעלי חברת „ש.ק.ב – אדיר בע"מ" ואת בחשר שקבל מהמדינה מאות אלפי דולארים במרמה.

חברת „ש.ק.ב" קיבלה מעמד של מפעל מאושר ב-1981. מעמד זה הקנה לחברה זכויות לקבלת 35 אחוז מענק מכל השקעה, והלוואה בגובה של 40 אחוז ממכונה השקעה בתנאים מועדפים. החברה הודיעה, כי היא עומדת להקים חברה לקלטות-וידאו ב„משרד אחוזים" ועל רקע הודעה זו קיבלה החברה סכום של 2.7 מיליון דולאר מהבנק המדינה.

בכתב אישום, שהוגש לבית משפט השלום בתל אביב המפעל, נגד המנכ"ל אדיר בר רצון, נגד ארגון מחרי הפלדה ונגד ששת המחרים, אומר המדינה, כי המסוד שהוגשה הוא הסוד מכל בלתי חוקי, וכי היה בו כדי למנוע בתחרות החופשית בשוק, וזאת על-ידי מניעת שיווק ברזל של יצרנים אחרים.

בתמורה לכך התחייבה „קרייה הפלדה" לראות את מחרי ארגון מחרי הפלדה כ„קונה יחיד", דבר שיזכה אותם בהנחה הניתנת לרכישה של כמות גדולה.

עוד נאמר בכתב האישום, כי „קרייה הפלדה" סירבה להעניק אתו שיעור של הנחה למחיר ברזל ממוצרן חיפה, שסירב לקבל על עצמו את ההתחייבות לרכוש ברזל ממנה בלבד. בכך היא עברה לכאורה על חוק ההגבלים העסקיים ולכן הוגלה המדינה להפסיקה לדין.

רק לשליש מ-5000 העובדים הזרים בארץ יש רשיון עבודה

מאת אמיר רזנבלום, סופר „דבר"

מעסיקים גדולים דורשים להתיר להם להביא לארץ עובדים זרים רבים, מרביתם מתורבות פורטוגל והמזרח הרחוק. כיום מועסקים בישראל כ-5000 עובדים זרים, בהם אבשי מקצוע מאנגליה. העובדים בתעשיה האווירית, וזק לשליש מהם יש רשיונות העסקה. כך אמר אתמול המשנה למנכ"ל שירות התעסוקה עודד, ודיון דוד מנגו במסיבת עיתונאים בבאר שבע.

מנגו מסר עוד, כי כ-40,000 עובדים מהשמחים מועסקים בארץ בלא רשיון, לעומת 51,000 עובדים המועסקים ברשיון.

לדבריו, פעל שירות התעסוקה לשנות את המצב ולקבוע שעבודה בלא רשיון איננו עבירה פלילית, אלא עבירה מינהלתית. הדבר יאפשר להטיל עקנות כבדים מיידיים על מי שיעסיק פועלים ללא רשיון, ובכך ומיצע המחבת המשפטית המתחזה כיום בשיטה הקיימת.

בקרית גת מקווים להרכיב מכוניות מאגנום

מאת דני צדקני, סופר „דבר" בדרום

בקרית גת הכל מוכן להקמת המפעל להרכבת המכונית האיטלקית „מאגנום" ביחסות משקיעים יהודים מצרפת. יצויין, כי בעקבות המשבר במפעל „רם כרמל", הועלתה בימים האחרונים הצעה להרכיב בקרית, אולם עדיין מצפים לתשובת שר האוצר בנושא.

בית-המשפט מותח ביקורת קשה על שב"ס:

קטינים נחשפים ללימוד מעשיהם של אסירים בשחונים מבוגרים

[illegible]

מזג האוויר ביעדי הטיסה החעוונים של סוויסאיר

אוסלו	10	16	נשם
אמסטרדם	13	16	מעבן
באמת איירס	10	24	חיר
הלסינקי	8	16	מעבן
הונג קונג	27	31	חיר
רומא	14	23	מעבן
דבלין	13	19	נשם
קופנהגן	25	33	חיר
לוקסמבורג	10	25	משבן
יוהנסבורג	6	12	נשם
לונדון	12	17	משבן
ליסבון	16	28	חיר
מדריד	14	29	חיר
מנצ'סטר	10	21	משבן
ניו יורק	14	24	נשם
סאן פאולו	10	27	מעבן
פאריס	13	16	נשם
פרנקפורט	13	20	מעבן
ציריך	15	19	נשם
ריו דה ז'נירו	22	28	מעבן
שטוקהולם	15	19	משבן
שיקאגו	13	17	מעבן

swissair

מנת דם חיים לאדם

זכרו
הרפואת דם אחת
מקנה בשמח דם נוסף
לנשמתך ולך.

לתרומת דם
פנה לשמון
מגן דוד אדום הקרוב.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי קרית אונו
לגד אגוזי
השתתפותנו הכנה
במות אביך
שלא תרעו עוד ראבה
דרור בירנבאום
מזכיר מועצת פועלי קרית אונו
העובדים הנבחרים

ביום א' ה' אלול תשמ"ז (30.8.87)
יום השנה לנפילת בנו – חברנו
יאיר פלד ז"ל
ופטירתם של חבריו
שיינדל ומנחם פלד ז"ל
נעלה לקברם ונתייחד עם זכרם בשעה 5.00 אחה"צ
בבית הקברות ביגור.
מתכנסים בשעה 4.00 אחה"צ בבית בר יהודה
המשפחה
ובית יגור

לחברנו אריק ניסן
סגן וממלא מקום
ראש עירית באר-שבע
אתך באבלך
בהילקח ממך
אחותך ז"ל
בית מכתשים

של היום הוא חדש

הנני משתתפים בצערו של החבר
גד אגוזי
על מות
אביו ז"ל
הועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו

במלאת שנה לפטירת יקירנו
יהושע גינור
(גינשפרג) ז"ל
נעלה לקברו לתתייחד עם זכרו ביום ראשון,
ה' באלול תשמ"ז (30.8.1987) ב-5.00 אחה"צ
בבית העלמין „הדרום" בגבול חולון בת"ים.
נפגשים ע"י השער הדרומי.
אשתו
והמשפחה

המומים וכואבים מרה
אם פטירתו הפתאומית
של יקירנו
ישראל (עליק) מצנר
מייסד ומנהל בית-הספר התיכון המחוזי לשעבר בעפולה.
הלוויה תצא ביום שישי ג' אלול תשמ"ז 28.8.87
מבית המנוח רח' ההסתדרות, שיכון הפועלים
עפולה בשעה 1.00 בצהרים לבית העלמין בעפולה.
תחבורה תעמוד לרשות המלווים.
אשתו – מרים מצנר
אחותו – לילי (ארה"ב)
משפחות – בחולי
ביוקנעם וכחולון.

לחברנו גד אגוזי
כואבים את כאבך ומשתתפים בצערך במות עליך
אביך ז"ל
ההלוויה תצא היום, יום חמישי, 27.8.87 ב-2.00
מבית הקברות העירוני בחדר דפנה
לבית העלמין הישן ברמת השרון.
מעמד עמידב (מובי)
וצוות עובדי מרכז
פעולות ההסתדרות בבית ברל

יקירנו
אהרון אנגרט ז"ל
אינגו
ההלוויה התקיימה ביום ד', א' באלול תשמ"ז 26.8.87
בקיבוץ שדות ים.
האבלים:
אשתו – אהובה
בנו – ארנון ורינה
נכדיו – אמיר, אייל ואלון
ניניו – עדי וטל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי אבינו וסבנו
אהרון כהן ז"ל
ההלוויה תצא היום יום חמישי ב' באלול תשמ"ז 27.8.87 בשעה 2.00
מבית הלוויות העירוני רח' דפנה 5 תל-אביב, ותיערך בשעה 3.00
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת"ים.
האבלים: רעיתו: חנה
בתו: נורית ומשפחתה
בנו: אלכס וחני כהן
בנו: יוסי ורונית כהן
נכדיה: יעל, עדי, אסף, מיה, נועה, הגר ועידו

לח' גד אגוזי
חבר הנהלת מפעל פועלי פתח-תקוה
השתתפותנו הכנה בצערך העמוק
במות אביך
דב ז"ל
מועצת פועלי פתח-תקוה
מפעל פועלי פתח-תקוה

לחברתנו דבורה מור
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
מנהל מרכזי
ההנהלה והעובדים

לאהרון אנגרט
וכל בני המשפחה
משתתפים באבלכם במות האב
אהרון ז"ל
בית שדות ים

מועצת פועלי תל-אביב-יפו
והפועל מזרח ת"א
משתתפים בצערו של
מיקי הדר
על מותה ללא עת של רעייתו
ניצה ז"ל
הנחומים לילדיה, למשפחה ולקיבוץ נווה-איתן
תדי קאופמן
מזכיר המועצה

במלאת 15 שנה לפטירתו של יקירנו
רפאל פסטרנק
ז"ל
העלינו את זכרו
המשפחה
ומוקירי זכרו

דבר היום

התשוממות והלב

חרשות אתמול הבליטו את העדיפויות המשונות של חיינו. בעוד ראש־הממשלה, ממלא־מקומו, שרי הבטחון והאוצר ובנוסף להם שניים־שלושה שרים שאינם רוצים להישאר לנצח בלי תיק) ממסיכים לשקול נוסחאות מפותלות להלוויתו המלכותית של המסוס „לביא", הושתל לב בבית־החולים „הדסה" והושתלה והיענות לבקשת משרד התחבורה להקציב עשרות מיליוני דולרים לשיפור רשת הכבישים.

השתלת־הלב בירושלים אמורה להזכיר לכל הן את תכלית השקעות ברפואה הציבורית בישראל והן את רמתה הגבוהה של המערכת הרפואית. הפוליטיקאים, המרבים גבוהה־גבוהה על הכושר הטכנולוגי העלול להיפגם אם יופסק מפעל ה„לביא", נוטים לשכוח כי כושר טכנולוגי נמדד במהנדס־בריאות לא פחות מאשר במהנדסי־מסוסים. רק לפני שנתיים־שלוש היו יצרניות ציוד הבריקה והסריקה הרפואי המשוכלל באות הישראלי בעיותיהן הנוכחיות של „אלסינט" ו„סיסקס" אינן נובעות מרופי כלשהו ברמתן הטכנולוגית, אלא מפיגור השיווק והניהול אחר רמת המוצר.

משימתה של המדינה היא לקיים את אזרחיה בשלום וברווחה. חלק מכך הוא המאמץ הבטחוני, אך חלק אחר הוא שלום הנוסעים בכבישים ובריאות הלוקים בגופם. אין אפשרות להשתיל לב בכל תולה ולמנוע האונה בכל כביש, אך השאיפה לשיפור בתחומים אלה חשובה ממש כמו השאיפה להצטיידות במערכות־נשק מטובלולות. ראוי ששר־התחבורה ייזכר בכך, בבואו לתפוך בהתלהבות ב„לביא". מוטב גם ששרת־הבריאות תודיע מהלכה את נושאי תשומת־ליבה, כי הלב חשוב כ„לביא".

האומנם עונת מלפפונים

מאת עליזה ולך

אוגוסט, אוגוסט – אבל ביחס לזרם האירועים הרגיל בישראל, ובוודאי בהשוואה למדינות אחרות, לא היתה החודש נפילת מתח בצד מספקי החדשות

המונח הצמחוני ודאי – כינוי מקובל לתקופת החופש הגדול, ובמיוחד לחודש אוגוסט – אינו כוחרת לתשדירי טירות שהנה רעיוני לעידוד צריכת הדלועים: הוא נועד לכסא שיממון ותפלות. צופו הבא לתרץ האמה בפעילות, השלמה עם רפיון ובצורת תקשורתית.

אלא שהמציאות הישראלית מפריכה את המוסכמה הזאת, שכולנו מלהגים אותה כלי לבחון את תוקפה, בלי לתת לעצמנו דין־וחשבון אם יש כאן אמת בפירסום. הרי יותר מסהיא כשקפת הוויה, היא בעצם יציר תודעה שאינו עומד מבחן. היא השתוקפות של עייפות השומר – של הצרכן, לא של היצרן. היא מעין הכנה על פסקי־זמן, ואין הנתקות של הלקות, שהתום המהביל הכריע אותו, ולא של הספק.

אילו שאל הישראלי את עצמו אם אומנם סיפק לו הקיץ האחרון פחות חרשות, פחות נושאים „חמים". מימות השנה האחרים, היה מתחוור לו בודאי, שאלו בהשוואה לתקופות מסויימות, עצבנית ומקוטב כמיקוד אחר־אמתי. ומכל הסודות ירח אוגוסט היה חודש „חלש" יותר, אך ביחס לחם האלדעים הרגיל בישראל, ובודאי בהשוואה לשנים אחרות, לא היתה נפילת מתח החודש – מפני שמפעלי השמחה כבתבר־אולי, הם פחות ניגוחים פוליטיים, בגלל פגרת הכנסת, אלא שניגוחים פוליטיים כרוב המקרים הם בדעות משתרר לשמן, שנעדרו לקיים את הכלל „אני מראיין, משמע אני קיים", ולא „אני עושה".

איך אפשר לכנות את אירועי הימים או השבועות האחרונים עונת מלפפונים? אפילו מזג־האויר עשה הקיץ כותרות, מפני שהיה חריג ולא מפני שהטרו נושאים לדווח עליהם. בבתי־הבירה של ירח אוגוסט נאנחו המקדקים על הלחות הגבוהה וגם התחבטו איזו מכונית יקנו בפרוץ שנת המודל החדשה או מה יעשו במניות־הסחר, שייצאו מקפאונן באוקטובר. וכשנמרו להכנן את תקציב המתרות המשפחתי בודאי התפנו להביע דעה על הנושאים הלאומיים, שלא ירדו מסדר היום.

קוו, למשל, את נושא ה„לביא". קוו אותו ממני. שבועות ארוכים מתחבטה הממשלה בעתידו של הפרוייקט, ובשבועות האחרונים אף ביתר אינטנסיביות, למרות אחדות הדופאים מפני היפר־אקסיביות המלצתם למתן את הפעילות. שרים, שברוך כלל אינם מתישים את עצמם בעניני משרדיהם, השקיעו שעות רבות מאוד בלימוד הנושא קודם שגמלה בלבם ההחלטה איך יצביעו בישיבה המכרעת. הקריקטוריסט של „דבר", מושיק לין, ספר ומצא, שעתידו של ה„לביא" העסיק אותו ביותר מ־300 קריקטורות. אילו רק ה„לביא" עשה כותרות בקיץ הנוכחי – ואין זה שהוא לא עשה כותרת – היה מגוחך לדבר על עונת מלפפונים. גם שוללי המשך הפרוייקט אינם מכנים את ה„לביא" מלפפון חמוץ.

בלי שום קשר, אף שקשר כלשהו יש (מצד החלופות), צמחה ל„לביא" בימים האחרונים תערות על תשומת־לבו של הציבור: כליאת הנהלת מפעל „סולתם" והנהלת קונצרן־האב שלו על־ידי העובדים בשטח המפעל. בינתיים יושב הסכסוך במפעל, ובני־הערובה – מלפפונים בכושים – נחלצו ממקום שכיים כלי סידעה של יחידת עילית ללוחמה בטרור, אך התקרים החמור ייזכר בתודעה, והוא אינו אירוע שולי שיש לעמוד עליו לסודיהם מתמת הזמן.

ואילולא שני אלה – ה„לביא" ו„סולתם" – יש להניח שהמשאומתן המתמשך על הסכם השכר במשק היה מתמם את האווירה יותר משהתחממה עד כה. אין ספק שההשלמה עם גרירת המשאומתן זמן רב כל כך נובעת מציאתם של רבים מהעובדים, וראשיהם, לחופשה, ומהתשתם על־ידי ילדיהם, שהגאות החופש הגדול כבר היו להם לסחרת. אבל השלמת המשאומתן עדיין בפתח, וכבר היא ממולבדת באיומי המורים לא לפתוח את שנת הלימודים. אגב, איומי ארגוני המורים והשבתת הלימודים כבר נהפכו למלפפון כל־כך מלוח, שהמעדנים בנושא דומים אותו מלפפונים.

התחרשות המתיחות בין הילדים לתדרים בירושלים אף היא לא ברזיק מסמני עונת מלפפונים. אמנם אין דומה שריפת תחנות האוטובוסים ראשתקר, בגלל חמוק דוגמנית בבגדים בצילומי פרסומת, להפגנות נגד הקרנת סרטי קולנוע בלילות שבת, אך כבר נוכחנו לדעת שקטטות טיבן להסלים, ובגלל קיצונים משני, הצדדים מתמלאים עמדי העתונים כצילומים מבעיתים.

הדום המתכיל השנה אייר את זכרוננו ולבן אירוע מתמשך כמו משפט דמיאניוק, שבעשה דרמאטי מאוד מתרגע שעברה הבמה לרשות הסניגוריה ודייה, לא קוטלג אצלנו בערוגת העגבניות (ש„הסיחה" התביעה בעדות המפוקפקות שגייסה הסניגוריה לנתץ את מסמך טראוניקי). בהפוגה במשפט דמיאניוק, וכמובן בלי שום קשר אליו, מת רודולף הס, ובמותו עורר תחיה ביאר־נאצית בשוליים המסודפים של האומה הגרמנית.

מלפפונים לא היו בקיץ הזה אפילו בצלחות. במקומות הבילוי בתל־אביב הותה התפוצצות אוכלוסין, בתי־המלון הזו בתפוסה מלאה, בכבישים פקקים ארוכים, בחופי־הים המוני רוחצים, שלא נרתעו מפני מכת המדוזות, ומאות אלפי ישראלים נסעו לחו"ל. חה המקום לגלות לכם שכבר ערבה זמן אני חושדת שיש בישראל יותר משלושה מליון חצי יהודים, אבל לא מגלים לנו את המספר, כדי שלא ניבהל.

חומת־הפגרה הקורסת

מאת שלמה גינוסר

לישיבה המיוחדת של הכנסת השבוע הגיעו פחות משליש חברי הבית. רק שליש משליש זה נכח בדיוני המליאה. מישהו צריך לחשוב על התופעה הזאת שבין מושב למושב. הדבר לא נראה טוב

פגרת הכנסת, לבד מזה שהיא נותנת מנוח לאורח מדעמו של הדר התקשורתי הפרלמנטרי, נועדה גם להגן על שתי רשויות ממלכתיות. הרשות השופטת הרי ממילא אינה יכולה להיות מוטרדת יתר על המידה ובמישרין מן הכנסת, בשל עקרון הפרדת הרשויות. הממשלה מוגנת על־ידי פגרת הכנסת באמצעות חוק: בפגרת הכנסת אין מעלים הצעות אי־אמון בממשלה. אשר לכנסת, היא דאגה להגן על עצמה בפגרה על־ידי כך שקבעה, כי רק יחומה שתומכים בה לפחות רבע מחברי הכנסת (הייגו, 30 ח"כים) תוכל להחריד את הכנסת מפגרתה. לממשלה שמורה, כמובן, הזכות לזמן את הכנסת בפגרה בכל עת שתמצא לנכון לעשות זאת (פורמאלית: כפוף להסכמתו של יו"ר הכנסת), אך היא עושה זאת אך ורק במקרים דחופים ביותר.

עד 1984 נראה היה העקרון הזה כהגיוני לחלוטין. הוא הבטיח את זכותה של האופוזיציה ליחום ישיבות מיוחדות בפגרה בנושאים, שבאמצעותם ניתן היה לנגח או להטריד או אפילו להכיך את הקואליציה, אך לא לסכן את קיומה של הממשלה. לסיעה האופוזיציונית הגדולה (בין אם היתה זאת סיעת הליכוד ובין אם היתה זאת סיעת המערך אחרי המיזוג) לא היתה שום בעיה לגייס שלושים חתימות של חברי כנסת כדי ליחום כינוס פגרה מיוחד. סיעות האופוזיציה בעבר גם פיתחו טכניקה פשוטה כדי להתגבר על הקושי הקטן ביותר שעלול היה להתעורר בגיוס חתימות, כאלה: מזכירויות הסיעות הגדולות, שהיו באותו זמן נתון בהפרטה, הן נוהגות להחתים שלושים מחבריהן על דפים ריקים עוד לפני צאתה של הכנסת לפגרה. הנושאים נקבעו יותר מאוחר.

לאחר הבחירות האחרונות, עם הקמתה של ממשלת האחדות הלאומית, שנתמכה בכנסת על־ידי יותר מתשעים חברי כנסת, נוצר מצב אריתמטי מכיך במקצת: מספרם של חברי כל סיעות האופוזיציה גם יחד, מימין ומשמאל, לא הגיע לשלושים. גם אם כל חברי האופוזיציה, כולל „כך" מזה וחד"ש מזה, היו מגיעים לכלל הסכמה גדירה להצביע יחד בהצעת אי־אמון לממשלה וגם אם באולם המליאה היו יושבים דק שרי הממשלה ומצביעים נגד הצעת אי־אמון כזאת, אף ללא תמיכה של חברי הקואליציה – הממשלה לא היתה נופלת. עד כדי כך האופוזיציה בכנסת הזאת מצומקת מספרית. עד עכשיו יחסי הכוחות לא השתנו משמעותית, אף ש„שרד" מן הקואליציה שלושת אנשי „שינוי", שאחד מהם עזב את הממשלה (אמנון רובינשטיין) ואחד הצטרף לר"צ (מרדכי וירשובסקי).

מתחילת תקופת כהונתה של הכנסת הנוכחית היה ברור, ששום סיעה אופוזיציונית לא תוכל לגייס שלושים חתימות של חברי כנסת כדי ליזום כינוס מיוחד של הכנסת בתקופת פגרה (אלא אם כן היא מצליחה לגייס ליזומה כזאת גם חברי כנסת מהקואליציה). אז בא ח"כ אלעזר גרנות ממפ"ם והציע לתקן את התקנון, כך שהמינימום הכהדוש של חברי כנסת הדרוש לכל יזומה לכנס את הכנסת בפגרה בפגרה? והרי את סטירת־הלחי המכאיבה ביותר קיבלו יחמי הדיון הזה כאשר הסתבר שרוב חברי הכנסת, שהתמנו על הבקשה לכנס ישיבת פגרה מיוחדת בנושא זה, לא טרחו כלל להופיע השבוע לדיון במליאה (13 מתוך 20, על־פי ספירתו של עמיתי אמנון לוי מ„הדשות"). יש אישהו יסוד של חוצפה לחתום על בקשה לכנס את הכנסת בפגרה ולא להופיע כלל לדיון שאתה עצמך יומת. מבצע מזה של כינוס הכנסת בפגרה גם עולה לא מעט כסף. הדמוקראטיה אמנם אינה דבר זול במיוחד, אבל יש בה פריטים שהציבור אינו חייב לקנות אותם. בוודאי לא במחיר מופקע. התגובה הראשונית במקרה כזה היא לחייב כל חבר כנסת שהותם על בקשה לכנס ישיבה מיוחדת בפגרה להשתתף בישיבה זאת, אלא אם יש לו סיבה מוחצת להיעדר ממנה.

יום של ישיבות־פגרה מיוחדות צריך גם להיות מורע לכך שבדרך מתחילת היחומה ועד לכינוס הכנסת, תמיד יצטרפו אליו טרמפיסטים. תמיד יקום חבר כנסת זה או אחר וינצל את ההזדמנות החגיגית הזאת ששלוות הפגרה ממילא הופרה, ויעלה לדיון נושא כלשהו שלא אחת הוא רחוק מהיום המקורי ת"ק על ת"ק, או אף מנוגד לחלוטין להשקפת־עולמו. אבל זה רק קוריון.

קוריון נוסף שהיה השבוע בכנסת: אותם חברי כנסת שסירבו את הצעתו של ח"כ דדי צוקר מר"צ לדון במליאה בטתיחות בין תרדים לחילונים בירושלים חתמו אחר־כך על יחומו של ח"כ הרב חיים דרוקמן ממפ"ל לדון באותו נושא עצמו מנקודת־ראות דתית, כמובן. והרי לכם עוד ישיבת־פגרה מיוחדת של הכנסת שעדיין לא נקבע לה מועד.

לישיבת הכנסת המיוחדת השבוע הגיעו פחות משליש מחברי הכנסת. רק שליש משליש זה נכח בדיוני המליאה. מישהו צריך להשוב ברצינות על התופעה הזאת של ישיבות־פגרה. הדבר לא נראה טוב.

יזומה שלו לדון בנושא הנהגת הנהגה מושפעת רק מעט מהסברה ישירה, מתשדירי שידות. היא משפעת בעיקר מתעמולה עקיפה, הפועלת ביעילות רבה באמצעות דגמי־חיקוי. ברוך־כלל זו השפעה לא־מודעת: ובזה כוחה. היא מנצלת את רצונו של הקהל למצוא עניין, הנאה או בידור. התעמולה – במיוחד בולט הדבר בתעמולה מסחרית – מנצלת הצלחתם של כוכבים לעורר עניין, ליהנות ולבדר, ומשתמשת בהם כבדגמי־חיקוי, כי למודל יש כוח השפעה. מכאן, שאם המטרה היא למנוע תאונות, צריך למנוע השפעת דגמי־חיקוי־המחזקים ערכים ודפוסי התנהגות שגורמים תאונות.

מקור־התעמולה הבולט ביותר, המעלה לדרגת פולחן־גיבורים כל מה שפסול וקטלני בנהיגה, הוא ספורט המכוניות התחרותי, שנקלט באחרונה אצלנו. המקור השני, שאינו ממוסד לגמרי, הוא השילוב בין כל הלוחצים להעלאת המהירות המרבית המותרת ל־120 קמ"ש, לבין הנהגים המקצועיים השותפים לנורמות הנהיגה המהירה. להפתעתי, ראש מינהל הבטיחות בדרכים, איתן בן־יהושע, שותף לשניהם. בראיון עמו, שהתפרסם לא מכבר, העיד ראש מינהל הבטיחות על עצמו שהוא „משוגע לדבר ואורח כבוד במסלול המרוצים", וגם תומך בהעלאת גבול המהירות המותרת ל־120 קמ"ש. אלמלא היו כוונותיו טובות, אפשר היה לראות בזה המחשה מוחרה להפקרת ואב על שלום הכבשים. לצערי, הכוונות הטובות יביאו, במקרה זה, לתוצאות קטליניות.

ספורט מרוצי המכוניות הוא מוסר, המפיץ בקול אדיר ועל פני נפח תקשורתי עצום את הערכים הקטלניים הבאים:

● המכונית היא מכשיר ספורטיבי והנהיגה היא התנהגות ספורטיבית־תחרותית (ההפך מההתנהגות של שיתוף־פעולה והתחשבות הדדית).

● התכונות הרצויות והמשתלמות בנהיגה הן מהירות־שיא, הסתכנות עד קצה־גבול ההעזה, והיכולת „לחתוך" ולעקוף את הדרב (ההפך מזהירות).

● הנהגים האחרים בכביש הם ידיבים, אויבים שיש לנצח אותם ולהפגיע עליונות עליהם.

● תאונות־התגנחויות, התהפכויות; התפרקויות, התלקחויות אדירות – הן חוויות־שיא של התרגשות ותשומת־לב. המוני הצופים נותנים להן גושפנקה של נורמאליות מהוגנת. לפעמים יש אמנם קרבנות, אך לדבר רואים את הגיבור יוצא ללא פגע ואחר־כך נעטר בזר־דפנה.

● התנהגות ספורטיבית־תחרותית בנהיגה היא הדרך להגשים גבריות וערכים גברים כמו כוח, העזה, תוקפנות, הרפתקנות, טופלאריות, תהילה וכסף.

● נהיגה תחרותית היא עניין נעלה, ולאדם נורמאלי בחברה אסור לפקפק בכך. עובדה: למרוצי המכוניות, כמו לכל ספורט, מעמד של פרה תרבותית קדושה שסוגרים לה בלי קשר לעמדה חברתית או פוליטית.

אלה הם המסרים שקולט הציבור, הם משפיעים במיוחד על הצעירים, אלה שהדגלי הנהיגה שלהם עדיין אינם מעוצבים. אין ספק שפולחן „ספורט"־המכוניות נהפך למודל־חיקוי לנהגים לא־מקצועיים, במיוחד הצעירים שבהם, והוא בין הגורמים לנהיגה תוקפנית וחסרת־מעצורים שהכל – לרבות ראש מינהל הבטיחות בדרכים – מוכים עליה. כדי להסיר את המכשול הזה אין צורך להגביל את ספורט המכוניות. אלה המכורים לו יכולים לעסוק בו להנאתם שכן, לדבריהם, יש להם חוקי בטיחות חמורים הם אינם מסתבנים. אבל אלה המלבים את התעניינות הציבור במעשי האנשים הללו וההופכים את העניין הזה לפולחן בסלוריזיה ובשאר אמצעי התקשורת, הם אלה שצריכים לדעת שבכך הם תורמים לקטל בכבישים. האחראים למלחמה בתאונות הריבים לעשות כל מה שאפשר כדי להוריד את מרוצי המכוניות מאמצעי התקשורת. אילו היהם הסברים הזה היה פועל־יוצא של המלחמה בתאונות – הרבה „ספורט־מכוניות" היה נחשב למשהו כמו „ספרדס הומר־בנק" או „רולסה רוסית".

הבקור השני להצעת דגמי־חיקוי הקטלני־ספורטיבי הוא בסטח עצמו. אלה הם הנהגים המכתיבים לעילית הגברית של בעלי כרידי חדיל – המקצועיים. ראש מינהל הבטיחות, בנבקר את תמיכתו בהעלאת תקרת המהירות ל־120, אמר: „יש נהגים ביומנים אשר להם תוש לקראת התנהגות הנהגים האחרים סביבם. נהגים אלה מסוגלים לבצע תרגילים שיריות. לאמרה. בסיעה עברית, אבל התוצאה הסופית תהיה מניעת תאונה או פקק". זה, כמובן, נכון, אבל נכון גם שלבל מבצע מוצלח כזה יש תופעות־לוואי. הנהגים הבחור־מיומנים לומדים ממנו, הוא קובע את נורמות ההתנהגות בכבישים. אין זה אפילו מדייק לומר שמנסים להקות נהג מזה. הדבר יותר מסוכן: מי שנוהג יודע, שבאשר הולפים על פניו במהירות, או „תוקעים" אותו בזריזות, או סותבים בקלילות את הרוחה שהוא משאיר ברבו ובין הרכב שלפניו – הוא מרגיש לחץ לנהוג כך. אדם זקוק לכוחתנפשי מיוחד כדי להתגבר על היצר שדוחף אותו לנהוג כמי כולם.

ביוון שהנהגים המקצועיים הם מקצועיים, אין הם מעורבים בתאונות יותר מן האחרים. אבל הם, יותר מן האחרים, קובעים את הנורמות, את הנוהגים, את הקצב ואת האקלים התרבותי בכבישים. הנורמות האלימות, האווירה התוקפנית והערכים ה„ספורטיביים" מצטרפים לכלל האקלים הקטלני בכבישינו. חטוב מאוד שהנהגים המקצועיים ומנהלי המדיניות באמצעי התקשורת יידעו זאת.

על צנזורה וזרימה חופשית

מאת יצחק רועה

אפילו המקרה של אנגליה – אלא אם מטעמי היענות זמנית לרגישות חריפה – אינו מצדיק הזמנתה. אין סיבה שבעולם לשער, שמירקע גדוש קומדיות הוא ערובה מפני ה„רמבו" הבא

אחרי שרמבו אנגלי אחר קטל בשבוע שעבר כתריסר וחצי אנגלים ביידיות, ירדו שם מן המירקע סרטי אלימות. צריך אולי לנסח את הדברים ביתר בהירות כדי לקשר בין זמלים לבין עולם הממשות. ובכן, רמבו האנגלי לא היה רמבו אמיתי אלא. מטורף מתחזה, שהרובה שלו היה אמיתי וטעון תחמושת אמת; הוא קטל באמת, לפי מה שדווח, 17 אנשים, קטל שאי־אפשר „להחזיר לאחור" על מכונת העריכה. בבר־ביסי הוליסו להפסיק הקרנת סרטים שמופיע בהם רמבו האמיתי, כלומר השחקן, סרטים שבהם הוא ואחרים יורים תחמושת־לבאורה בכלי־נשק מדומים שהודגים־כאילו.

השאלה כולה מיתרגמת למהות הקשר הסבוך, הרב־ממדי, שבין שני מישורי התופעות האלה – מה שבממשות ומה שבמלים ובתמונות – והיא מצדיקה, כמדומה, כמה הערות.

★ הערה ראשונה היא מוטו מפורסם מספר. דרנע. בראש ספרו „הדמוי" מביא דניאל בודסטין את חילופי הדברים הבאים: „איזה ילדים נהדרים יש לכם" – „כן, ראי, אבל חכה שאראה לך את התמונות שלהם, שם הם ממש יפים".

★ הערה שניה היא הערת הסכמה: מנהל התוכנית של הבר־ביסי אומר שלו היה קורה בבריטניה אסון תעופה גדול, היה הבר־ביסי נמנע מלשדר באותו זמן סרט שמראה התרסקות מטוס. תחומה של ההערה הזאת הוא הרגישות והטעם הטוב. אל השיקול המנוסח כך קל להצטרף (בהנחה שהחלטה מוגבלת בזמן).

★ הערה שלישית היא חומר למחשבה. כבר 2500 שנה עוסק העולם המערבי בשאלות חופש היצירה והביטוי, ובהגבלת החופש הזה: מאז ימי אפלטון ואריסטו מתחרים ביניהם ניסוחיהם המפורטים של השניים, בעניין הצנזורה, בוואריאציות שונות. אפלטון, כזכור, הוא בעל המספרים הגודש: „לגזור"; והמציע לסלק מסביבתנו יצירי רמיון ודגש שיפגעו בתבונה המהוגה. הוא בעד לתת לחכמים, לא לכל עתון ועתונאי, להחליט מה ילך בשוק המלים והסיפורים. אריסטו, לעומתו, הוא פטרון המשוררים. מגן לאמנים הנותנים דרור ליצירי דמיון. אריסטו, אולי כתחבולה דיאלוגית, כתשובת מחץ בוויכוח, המציא את ה„קתרזיס", זו חוויית ניקוי־הנפש וטיהורה. את טיהור הנפש מעוררים, לפיו, הה קורה בעולם הממשות, דווקא מאורעות אלימים ו„סליליים" המתרחשים על בימת התיאטרון, בעולם המלים והבדיון. את הקתרזיס איש לא מדד אמפירית במכשיר מדידה מדויק, אם צריך לומר זאת, לא ב„מ" אריסטו וגם לא אחריו. על־כל־פנים, לא בדק בדיקה שסיבנעה את הקהילה המדעית ללא עודדין. אבל גם את תוצלות הצנזורה בחברה הדיאלית של אפלטון עדיין לא עלה בידי איש למדוד מדידה משכנעת. שתי הטענות מוסיפות אפוא להתרוצ' ולהתגושש ולשרת אמונות ומסרות חברתיות גבולות ושונות.

★ הערה רביעית מתבקשת על הקסר. אם יש בכלל כזה, בין הערה השלישית לבין עולם הכידור האלים, העתונות, הבר־ביסי. ובכן, אף־על־פי שאריסטו אינו דן, לא בעתונות הפופולארית של ימינו – הדחוסה בלא מעט אלימות – ולא בטלוויזיה ובהשפעותיה הישירות, יפה עמדתו בעיקריה להבנת רעיון הצנזורה. למען האמת: לדחיית רעיון הצנזורה. אפלטון, לעומת זאת, ממשיך להזין צנזורים אידיאליסטים, מארקסיסטים ופאנאטים, יודעי האמת לאשורה למיניהם.

התומך בצנזורה מנית, כדבר הלכה מעיינינו: א. שראוי לנקות את האוויר (את עולם הסמלים) מדימויים „סליליים", כי הם עלולים לתת לאנשים רעיונות למיומה. ומכל מקום להסיח את דעתם מן ההווה והראוי: ב. שיש מישהו בחברה שיודע מה שליל, מה חשוב ומה ראוי, ואיך ומה צריך לנקות. ההנחה השניה מרגיזה, ובידו: גן, מי באמת, משרד התרבות והחינוך? ואולי, במקרה שלנו, האגף המקודם לרעיון במיוחד. האגף לחינוך דתי במשרד, לאחר שיסתיים בשלום הוויכוח בעניין הנדיפה לעומד בראשו ברי שרק מי שמציר לעצמו חברה, שהשליטיה שואבים סמכות ממקור מקודש, יכול לחיות עם הנחה כזאת.

ההנחה הראשונה זוכה לעתים לתמיכה ובדחיה לעתים בפיקפוק במשך מאות השנים כאנחני הולכים על פניהן בדיון הנמרץ הזה, לפי כהן היחסי, הטובר או התש, של טענות אפלטון הריסטו כנ"ל. ומה בדבר התקשורת המודרנית? ובכן. אחרי עשרות שנות מחקר על הפעולות כלי־התקשורת גותר המחקר הזה מבוסס בכוון של נקודת־היינוק שלו. קטה „להביה" הטפעות ישירות קלות, כשוליים סבאטיסטים צרים מאוד, על מי כמכירא היה „מוכן" לקלוט רעיונות יהודיים. יש הטפעה קלה בכיוון של חיזוק עמדות קיימות ויצירת דפוסי התנהגות קיימים. לא בכיוון כל שינוי. ויש, מצד אחר – אז אפשר ויש – הטפעות בולמות ובדכנות הדקפנות: אי הטפעות מנטרלות אליהן ציפנ־אלית לפני שהפרדן. יש גם כיוונים־ביניים כל יחסי גומלין, שאינם מאפשרים דרגת מסגנות הדות וחלקות: כמו בדוגמה הבאה. מעמד א': מי שצופה בטלוויזיה כעיר רבות בוטפע ממנה יותר ירקים בכיר. ומאחים „עידוד האלימות" בהרבה מיקרי בנ' בעומה לאלימות צופה בטלוויזיה בעתים רבות יותר ממי שאינו נוטה. אם יש הקדמות במחקר הזה היא בכך, שהיא ויתר על השאלה: איך ועד כמה בשעיבה התקשורת על התנהגות (אלימה ובכלל). במקומך הוא מתמסר לשאלות בתהום דתר ודרבות. כגון: קשרי הגומלין בין מערכות חברתיות שונות. ומערכות תקשורת בתוך כך. גם לשאלות על סיבה ואחריות של חברה נתונה, שהתקשורת היא אחת המערכות הפועלות בתוכה. אראו אפשר לאיזון (והחקור) על סיבה של חברה אוהדת בצנזורה לעומת חברה מתעבת צנזורה: על סיבה ושמא גם על עתידה של חברה המסכחת תרבות של טעם טוב, במאמץ נרכוך אך תוך מאבקים חריפים, לבין חברה המסוגנים ובינ' קומיסארים קובעים איזה מידע יחוב אלה ומה טעם טוב.

★ והערה המיסית, מצומצמת. לכל הכרעה הבתתית יש מחיר. לחופש המידע, לסולידיות. לסוק חופשי, לצנזורה. השאלה דא איך הדברים לדיית. איך ראוי ואיך לא. שאלה מה טוב. בצנזורה, בכל מקרה, כדאי להמיון רק לעת חירום מובהקת. אפילו המקרה של אנגליה – אלא אם מדובר בימים אחרים. שנעשים בהם לרגישות חריפה – אינו מצדיק הזמנת צנזורה. אין שום סיבה שבעולם לסער. שמירקע גדוש קומדיות ופיוטים נעימים הוא ערובה מפני ה„רמבו" הבא.

דגמי־חיקוי קטלניים בכבישים

מאת אולק נצר

ניתוח התנהגות פוליטית

הנהגים המקצועיים – מקצועיים. הם אינם מעורבים בתאונות יותר מהאחרים. אבל יותר מן האחרים הם קובעים את האקלים התרבותי. נורמות האלימות, האווירה התוקפנית והערכים ה„ספורטיביים" התחרותיים מצטרפים לפוטנציאל קטלני

הממשלה בכבודה ובעצמה הקדישה ישיבה שלמה לתאונות דרכים. לכאורה זה עניין שאינו פוליטי והטיפול בו לא צריך להיות מושפע מאינטרסים מנוגדים. למעשה, המלחמה בתאונות מחייבת התנגשות עם אינטרסים ובעלי אינטרסים רבים חזקים, המפיצים באמצעי התקשורת דגמי־חיקוי של נהיגה קטלנית.

דגמי־חיקוי הם חלק ממערכת הגורמים הסביבתיים, שמסוגלת לעצב מדיניות זו או אחרת. אלה הם הגורמים המשפיעים על הנהיגה באמצעות אישיות הנהגים ברכב וכן על עיצוב הרגלי הנהיגה שלהם. לאחרונה ניתן להתרשם עמוקות מן הכנות והעוצמה שהיו ברברי יו"ר המועצה למניעת תאונות השופט רב לוין, כשהביע את אמונו בכוח־ההשפעה של אמצעי־התקשורת על הנהגים. כחו של הגורם הזה ידוע לכל הנוגעים בדבר, והמיומאים המחקריים, במקרה זה, רק מאשרים את המוסכם.

התנהגות הנהג מושפעת רק מעט מהסברה ישירה, מתשדירי שידות. היא משפעת בעיקר מתעמולה עקיפה, הפועלת ביעילות רבה באמצעות דגמי־חיקוי. ברוך־כלל זו השפעה לא־מודעת: ובזה כוחה. היא מנצלת את רצונו של הקהל למצוא עניין, הנאה או בידור. התעמולה – במיוחד בולט הדבר בתעמולה מסחרית – מנצלת הצלחתם של כוכבים לעורר עניין, ליהנות ולבדר, ומשתמשת בהם כבדגמי־חיקוי, כי למודל יש כוח השפעה. מכאן, שאם המטרה היא למנוע תאונות, צריך למנוע השפעת דגמי־חיקוי־המחזקים ערכים ודפוסי התנהגות שגורמים תאונות.

מקור־התעמולה הבולט ביותר, המעלה לדרגת פולחן־גיבורים כל מה שפסול וקטלני בנהיגה, הוא ספורט המכוניות התחרותי, שנקלט באחרונה אצלנו. המקור השני, שאינו ממוסד לגמרי, הוא השילוב בין כל הלוחצים להעלאת המהירות המרבית המותרת ל־120 קמ"ש, לבין הנהגים המקצועיים השותפים לנורמות הנהיגה המהירה. להפתעתי, ראש מינהל הבטיחות בדרכים, איתן בן־יהושע, שותף לשניהם. בראיון עמו, שהתפרסם לא מכבר, העיד ראש מינהל הבטיחות על עצמו שהוא „משוגע לדבר ואורח כבוד במסלול המרוצים", וגם תומך בהעלאת גבול המהירות המותרת ל־120 קמ"ש. אלמלא היו כוונותיו טובות, אפשר היה לראות בזה המחשה מוחרה להפקרת ואב על שלום הכבשים. לצערי, הכוונות הטובות יביאו, במקרה זה, לתוצאות קטליניות.

ספורט מרוצי המכוניות הוא מוסר, המפיץ בקול אדיר ועל פני נפח תקשורתי עצום את הערכים הקטליניים הבאים:

● המכונית היא מכשיר ספורטיבי והנהיגה היא התנהגות ספורטיבית־תחרותית (ההפך מההתנהגות של שיתוף־פעולה והתחשבות הדדית).

● התכונות הרצויות והמשתלמות בנהיגה הן מהירות־שיא, הסתכנות עד קצה־גבול ההעזה, והיכולת „לחתוך" ולעקוף את הדרב (ההפך מזהירות).

● הנהגים האחרים בכביש הם ידיבים, אויבים שיש לנצח אותם ולהפגיע עליונות עליהם.

● תאונות־התגנחויות, התהפכויות; התפרקויות, התלקחויות אדירות – הן חוויות־שיא של התרגשות ותשומת־לב. המוני הצופים נותנים להן גושפנקה של נורמאליות מהוגנת. לפעמים יש אמנם קרבנות, אך לדבר רואים את הגיבור יוצא ללא פגע ואחר־כך נעטר בזר־דפנה.

● התנהגות ספורטיבית־תחרותית בנהיגה היא הדרך להגשים גבריות וערכים גברים כמו כוח, העזה, תוקפנות, הרפתקנות, טופלאריות, תהילה וכסף.

● נהיגה תחרותית היא עניין נעלה, ולאדם נורמאלי בחברה אסור לפקפק בכך. עובדה: למרוצי המכוניות, כמו לכל ספורט, מעמד של פרה תרבותית קדושה שסוגרים לה בלי קשר לעמדה חברתית או פוליטית.

אלה הם המסרים שקולט הציבור, הם משפיעים במיוחד על הצעירים, אלה שהדגלי הנהיגה שלהם עדיין אינם מעוצבים. אין ספק שפולחן „ספורט"־המכוניות נהפך למודל־חיקוי לנהגים לא־מקצועיים, במיוחד הצעירים שבהם, והוא בין הגורמים לנהיגה תוקפנית וחסרת־מעצורים שהכל – לרבות ראש מינהל הבטיחות בדרכים – מוכים עליה. כדי להסיר את המכשול הזה אין צורך להגביל את ספורט המכוניות. אלה המכורים לו יכולים לעסוק בו להנאתם שכן, לדבריהם, יש להם חוקי בטיחות חמורים הם אינם מסתבנים. אבל אלה המלבים את התעניינות הציבור במעשי האנשים הללו וההופכים את העניין הזה לפולחן בסלוריזיה ובשאר אמצעי התקשורת, צריכים לדעת שבכך הם תורמים לקטל בכבישים. האחראים למלחמה בתאונות הריבים לעשות כל מה שאפשר כדי להוריד את מרוצי המכוניות מאמצעי התקשורת. אילו היהם הסברים הזה היה פועל־יוצא של המלחמה בתאונות – הרבה „ספורט־מכוניות" היה נחשב למשהו כמו „ספרדס הומר־בנק" או „רולסה רוסית".

הבקור השני להצעת דגמי־חיקוי הקטלני־ספורטיבי הוא בסטח עצמו. אלה הם הנהגים המכתיבים לעילית הגברית של בעלי כרידי חדיל – המקצועיים. ראש מינהל הבטיחות, בנבקר את תמיכתו בהעלאת תקרת המהירות ל־120, אמר: „יש נהגים ביומנים אשר להם תוש לקראת התנהגות הנהגים האחרים סביבם. נהגים אלה מסוגלים לבצע תרגילים שיריות. לאמרה. בסיעה עברית, אבל התוצאה הסופית תהיה מניעת תאונה או פקק". זה, כמובן, נכון, אבל נכון גם שלבל מבצע מוצלח כזה יש תופעות־לוואי. הנהגים הבחור־מיומנים לומדים ממנו, הוא קובע את נורמות ההתנהגות בכבישים. אין זה אפילו מדייק לומר שמנסים להקות נהג מזה. הדבר יותר מסוכן: מי שנוהג יודע, שבאשר הולפים על פניו במהירות, או „תוקעים" אותו בזריזות, או סותבים בקלילות את הרוחה שהוא משאיר ברבו ובין הרכב שלפניו – הוא מרגיש לחץ לנהוג כך. אדם זקוק לכוחתנפשי מיוחד כדי להתגבר על היצר שדוחף אותו לנהוג כמי כולם.

ביוון שהנהגים המקצועיים הם מקצועיים, אין הם מעורבים בתאונות

מכתבים למערכת דבר

קורס מורים

בתגובה לידיעה („דבר", 7.8) של יעל פישביין כמרכז הקורס, יחד עם הגברת נחמה אורין, אני מבקש לציין שני מישגים חמורים בכתבה: האחד שכל הנאמר בה לא היה ולא נברא. השני, לדעתי הכור יותר, שיש בניסוח הכותרת ובתוכן הידיעה כשום הסתה גלויה נגד קבוצת המורים הדתיים שהשתתפו בקורס.

בקורס השתתפו כ־150 מורים, מתוכם שמונה ערבים ושישה דרוזים. הם חולקו לפני תחילת הקורס לתשע סדנאות, מתוכן שתי סדנאות של מורים מבתי ספר דתיים. חלוקה זו נעשית כבר שנים אחורה מתוך נימוקים פדגוגיים־פונקציונאליים.

במהלך הקורס פנו משתתפים אחדים, דתיים וחילוניים, וטענו שההפרדה בסדנאות אינה נראית להם. הנושא גם הועלה במסגרת פעולה הנקראת „במת דיון" שנועדה לשפר כישורי ניהול ויכוח ציבורי בבי"ס. בדיון זה הסתמן רוב גדול לביטול ההפרדה בין דתיים וחילוניים, וברוח זו נשלח מכתב לשר החינוך ולכמה פקידים בכירים במשרד.

הויכוח התנהל בסדר מופת, לא היו בו „התנגשויות" או „סערת רוחות" ולא „קללות". הכורים הקרביים השתלבו ונוכחותם לא עוררה כל בעיה מצד הדתיים או החילוניים. עיון בדוחות הקורס ובמשובי המשתתפים יוכיח זאת מעל לכל ספק.

הכתבה, לצערי, דוגמא לעיתונות לא טובה ובלתי בדוקה, ומבקשת לגרוף את הדברים לויכוח שהתנהל בין דתיים לחילוניים. הכתבה גרמה נזק למאמץ המתמשך של אגף הנוער במשרד החינוך והתרבות, לקיים במשך שנים השתלמויות משותפות ליהודים חילוניים ודתיים, לערבים ולדרוזים, מתוך רצון לשפר את כל הסקטורים של החינוך במדינה.

אריה גולדברגר
ירושלים

תגובת הכתבת: עם כל הכבוד למנהל הקורס, ברצוני לציין, כי שני משתתפים ערביים ואחד יהודי־חילוני (השמות שמורים עמי) הציגו תמונה שונה לחלוטין, על מה שהתרחש, מזו שמציג מר גולדברגר.

שבוע עבודה מקוצר

בארצות הברית עומד השכר החדשי הממוצע בגובה של אלף דולר, בשלמחה מינימלית דדשים כ־800 דולר בחודש, ואיש אינו מתענין מה עושה האמריקאי בהפרש המצטבר. בישראל, נמדד השכר הממוצע במשק באלף שקל לחודש, כשלמחה מינימלית דדשים 1200 ש"ח בחודש, ואיש לא שאל עד היום מנין מכסה העובד הישראלי את גרעונו המצטבר...

עד שבא מר לאוסמן הנכבר, מחדיר ומצהיר כי הוא מודאג ביותר מהשלכות של המעבר לשבוע עבודה בן חמישה ימים. אחת התוצאות תהיה בזבוז כספים של העובד ביום הפנוי הנוסף, דבר שיערער את מאזן התשלומים ויגרור אינפלציה חדשה.

מבחן כספי העובד מוחנה אך וזק במשאבים הריאליים העומדים לרשותו, כשמקורם משכורתו האשראי ששוק הכספים מעניק לו. אין זה מסנה כהוא זה באיזה יום מימי השבוע מחליט העובד לבזבז את הגרעון הכרוני שלו.

לכל המקטרגים על ירידת התוצר הלאומי עקב שבוע עבודה קצר: לא חובר על קיצוץ שעות העבודה, אלא על רכזון בחמישה ימים. עובדה זו רק תייעל את הפעלת המפעלים, כיוון שהמעביד ייצא נשכר מהשבתת מפעל ליום עבודה בן חמש שעות ויום שישי.

צבי פרידברג
תל־אביב

העדפת מימון התנחלויות

בימים אלו בולט לעיני כל כי מדיניות האוצר היא להקציב סכומי עתק להקמת התנחלויות בשטחים על חשבון, ובמקום, השקעת סכומים קטנים בהרבה למימון מחלפים וטיפור כבישים בתחומי הקו הירוק לשם צמצום הקטל בכבישים. לדוגמא: צומת ביתן אהרון וכביש חיפה הוא צומת דמים התובע קרבנות מדי יום. קיימת החלטה על הקמת מחלף במקום עוד משנת 1963.

בימים אלה הוחל בהכנות להקמת מחלף, אולם לפתע החליטה ועדת התקציבים של משרד האוצר להפסיק את הבנייה מחשר תקציבים (מיליון דולר בערך). בו בזמן נמצאו תקציבים להקמת שתי התנחלויות בשטחים: „אבני־צורף" ו„הר־ביתר", אשר עצם הקמתן שנויה במחלוקת ציבורית רחבה.

שידודשו של רבר, משרד האוצר מפקיד חיי אדם מצד אחד, ומקציב סכומי עתק לבניית שיכונים בחצי חינם בשטחים. „פיקח נפש" הוחזר, לפי תורת ישראל ספירת שבת, אינו רוחה תביעת „התחיה" להשקיע סכומי עתק בשטחים על חשבון חיי אדם בתחומי הקו הירוק.

עו"ד אברהם פישמן
תל אביב

הגדרה בלתי־דולמת

שמחתי שעתון „דבר" בצא לנכון לבשר לקוראיו על הבינוי שלי כמנכ"ל „הליגה נגד השמצה" מיסודה של „בני ברית" („אנשים" 21 ביולי), אך התפלאתי על כך שהוגדרתי כ„נץ" ושהכותב הביע את הסברה, שהליגה בהנהגתי תזדהה עוד יותר עם עמדות מחנה הימין בארץ.

אני תבה שהעתון, שאותו אני מוקיר, הסיק מסקנות כאלה בלי שיחה עמי או בלי להסתכן על כתבת „דבר" בניו יורק, ברים פוקס. מהראי לא ניתן היה להסיק מסקנות כאלה מהודעות לעתונות או מראיונות שנתתי מאז מינויי לכנמ"ל הארגון.

אברהם ר. פוקסמן
מנכ"ל הליגה נגד השמצה

ש. שפיר מעיר: אכן לא קיימתי שיחה עם מר פוקסמן בעת ביקורי האחרון בארה"ב, זמן קצר לפני מינויו לכנהל בפקום נתן פרלמוטר ז"ל. אך התרשמותי מעיקום אחרי הארגונים ההזדרים הגדולים, גם משיחותי הקודמות עם א. פוקסמן, שאותו אני מוקיר כאחד האישים הדינמיים בזירת המימסד היהודי בארה"ב, היתה שבעשור זה הזו הוא וצמרת „הליגה" קרובים יותר לעמדות הליכוד מאשר לעמדות המערך, ואין זו הערכתי האישית בלבד. אין בכך שום פסול – כשם שיש ארגונים יהודיים הקרובים יותר לעמדות יוניות של המערך, לגיטימית בהחלט גם עמדה אחרת.

הביצוע לוקה בחסר

אכן הנגף בקידומם של דברים הוא חוסר ביצוע החלטות ממשלתיות ואי־אכיפת החוקים הממשלתיים, כמו גם חוקי העזר של הערים.

בתל אביב, בה אני בתגוררה, קיימים חוקי עזר בדבר הפעלת אור־לילה, ואי תליית כביסה לעבר הרחוב. במשך שנה תמימה היה עלי להסקיע עבל וטרחה כדי לאכוף שני חוקים אלו על דיירי הבניין בו אני בתגוררת. זאת בסוס שאגף הפיקוח של העיריה, שזה הפקידו, פועל בצורה גרועה. היה עלי לפנות לעזרת מבקר המדינה לאחר שכל פניותי לגורמים שונים בעיריה לא נענו. האם יש הצדקה שאזרחים שאיכפת להם יסקיבו מאכפים כאלו בעוד אלו שממונים על האכיפה אינם פועלים כראוי?

אין עכך להחלטות ולחוקים כאשר אין מבצעים אותם. המצב הזה גורם לדישדוש באותה הביצה. הגיע הזמן שיבוא שינוי.

אביבה אהלי
תל אביב

תחבולות

לשם מה כל התחבולות בענין המרד האזרחי, אם לא לשכשך עילה כדי לא לשלם את הוספת היוקר. הלא כולנו מרגישים את עליית המחירים, סמויה או גלויה. מחירי המוצרים עולים, כמו התחבורה הציבורית אשר התייקרה לא מכבר בשיעה עשרה אחוזים. הציבור כבר חדל מאמין להאמין למה ולכל דברי הבמקלה.

אין יכולים נבחרי העם לוותר על תוספת היוקר בעוד הם אינם מוותרים על עליית שכרם? כיצד יכול מזכ"ל ההסתדרות להתמסר לתפקידו כמנהל העובד, בעוד הוא חבר כנסת וכפוף להחלטות שרים?

פנחס בנדרסקי
חיפה

תסמונת הגאוה הלאומית

מדי פעם נתקפים מנהיגי ישראל בתסמונת הגאוה הלאומית. בצורה זו הם מנסים למשך את עינינו בנקודה אופק לאומית, נקודת אור חדשה. לדרע המזל מדובר שוב רק בפטה מדרגנו. אין צורך להימנות על חכמי הדור על מנת להבין את המילכוד אליו מנסים להצעידנו בפרוייקט ה„לביא". הגאוה הלאומית ששמה „לביא" אינה אלא פרק נוסף במסכת החדפה הישראלית. הקבצן הלאומי הפרשם ידו מבוקר ועד ערב, ואשר הורגל עם השנים למנת החסד האמריקאית החלים לשפר תדמית, אין דואים צורך בבדק בית פנימי יסודי.

כואב שדחיקה מנהיגים נבחרים הקרובים לדעתך האידיאולוגית נותנים דם במדע לעיזות בנוסח ה„לביא". שדה הבריאות המאבדת רבים מרופאיה בשל תנאי עבודה לקויים ואשר החולים בחסותה סובלים עקב סיפול לקוי מדברת בגאוה על פרוייקט הגאוה הלאומית. האין דרך אחרת להיחלץ מבעית האבטלה אלא בעזרת עבודות יזומות? הגיע העת שנשוב לשפיות הלאומית. עד לאחזו יום גורלי הנני חש אך ורק בושה. למען שפיות הנפש יש לדאוג שהיא תהפוך ללאומית.

ד"ר אמנון נרי
הרצליה

הביצוע לוקה בחסר

אכן הנגף בקידומם של דברים הוא חוסר ביצוע החלטות ממשלתיות ואי־אכיפת החוקים הממשלתיים, כמו גם חוקי העזר של הערים.

בתל אביב, בה אני בתגוררת, קיימים חוקי עזר בדבר הפעלת אור־לילה, ואי תליית כביסה לעבר הרחוב. במשך שנה תמימה היה עלי

• אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

סימנים של הפשרה

אפתל פורי, רעייתו של הקונסול הצרפתי בטהרן פול פורי, ותינוקה בן החודשים, חזרו אתמול לפאריז לאחר ששלטונות איראן התירו את יציאתם מבניין סגירות צרפת בטהרן שם היו כלואים למעלה מחודש. הם הגיעו במטוס נתיבי התעופה האיראנים והוסעו מיד מן המקום. הקונסול פול פורי הכלוא בבניין שגרירות צרפת בטהרן עם שמונה דיפלומטים נוספים מואשם על ידי האיראנים ב„ריגול", והם מאיימים להעמידם למשפט אם תמשיך צרפת לתבוע כי הפקיד האיראני ואחיד גורג'י יופיע בפני שופט חוקר בפריז. משרד החוץ הצרפתי הביע את שביעות רצונו מן הצעד האיראני אך ציין כי מדובר במחווה „נורמלי" משום שגם צרפת אפשרה את יציאתם של בני משפחות הדיפלומטים האיראנים עם תחילת „מלחמת השגרירויות". לעצם הענין אין הצרפתים מוותרים על תביעתם לחקור את גורג'י והמצוד לא הוסר מן השגרירויות בפריז ובטהרן. בפריז מעריכים כי תיתכן הפשרה במצב וכי איראן מראה באחרונה סימנים של דאגה מהידרדרות תדמיתה בעולם. לפי ידיעות בפריז ביקש כבר גורג'י להסגיר את עצמו ועצביו בוגדים בו – אך קבוצה מקרב הדיפלומטים האיראנים מונעת זאת.

גרשון קיץ, פאריז

תגובות נזעמות

השחקנית הבריטית וואנסה רדגרייב וגרי הילי, המנהיג הטרוצקיסי בן ה־75 שפרש מהנהגת תנועתו לפני שנתיים בעקבות הפרשה שזכתה לכינוי „אדומים במיטה", שיתפו השבוע פעולה בהקמתה של מפלגה מארקסיסטית חדשה. בכנס הקמתה של המפלגה סיפרה רדגרייב על מסכה האחרון לבדה"מ, שבמהלכו השתתפה בפסטיואל הקולנוע במוסקווה. מאוזיניה, טרוצקיסטים אדוקים, לא הופתעו לשמוע מפיה נאום הלל למדיניות ה„גלאסנוסט" של גורבצ'וב, נאום שהיה נחשב עד לעת האחרונה לכפירה גמורה בקרב טרוצקיסטים. להילי, היתה זו הופעתו הראשונה מאז הודח לפני שנתיים מראשות תנועתו, „מפלגת העובדים המהפכנית", לאחר שנמצא כי פיתה 26 מחברות התנועה. הקמת המפלגה הספיקה כבר לעודד תגובות מזאה נזעמות מצד כמה סיעות מארקסיסטיות ידיבות. כך, למשל, התנבאה הסיעה המכונה "עתון העובדים", כי התנועה נועדה מראש לכשלון בהיותה „פרוסטאלינסטית", העלבון הנורא ביותר במילון הטרוצקיסטי. חברי הקבוצה הדיבה גם התייחסו לנסיבות הדחתו של הילי מ„מפלגת העובדים המהפכנית" והדגישו את „ניצולו של הילי את חברות הארגון לסיפוק תאוותיו והתייחסותו אליהן כאל אובייקטים מיניים גרידא, התייחסות שבה באו לידי ביטוי כל הרקוב והמושחת שבחברה הבורגנית".

בסימן קריאה

המחזה „הרוח הנושבת" פרי עטה של עידית שחורי, יוצרת הסרט „מעגלים של שישבת" יועלה ע"י תיאטרון באר־שבע ביום ג' הבא במרתף העליון של בית ליסין בתל־אביב כערב קריאה כאשר שחקני המחזה יקראו את הטכסט בפני הקהל כשהם מופיעים ללא תלבושות ואף ללא תפאורה. את המחזה שעלילתו מתרחשת במטבחה של משפחת פלמניקים בליל יום העצמאות ביימה מרגלית מטמון, המשתתפת גם כשחקנית מן המניין במחזה לצידם של שמואל שילה, מיכל דרר, יגאל שדה, ויצחק אבימל.

עורך בר־מאיר

מעריץ לא אלמוני

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק הפך גם הוא למעריץ של מרונה. (בתמונה) שיראק יארח את הזמרת לארוחת ערב לפני הופעתה כשבת הקרובה בפארק ליד פריז. הוא גם התיר את עריכת הקונצרט שלו התנגדה נמרצות המועצה המחוזית. באותו מעמד תמסור לו מרונה המוזאה על סך חצי מיליון פרנק המיועדים לאגודת האמנים שישתמשו בכסף למלחמה באיידס. בראיון לעתון נופר צרפתי „פורים" הצטלם שיראק בג'ינס ועם וזקמן לאוניה. הוא סיפר כי את מרונה הכיר באמצעות ילדיו שהראו לו סרטוני וידיאו שלה ואת הסרט „מחפשת את סוזן נואשות". „וזהי אמנית גדולה ויפה" הוא אומר עליה. „בשהודיעה על כוונתה לבוא לפריז חשבתי שזה נפלא. זה מאוד נחמד לצעירים שלא יכולים להרשות לעצמם לצאת לחופשת אוגוסט או להשתתף בקונצרט שלה בחו"ל". מרונה היא חוסרת הזרה המועדפת על ז'אק שיראק. הזמרים הנגבים שוהא מעריץ הם מייקל ג'קסון וסטינג. שחקני הקולנוע האוהבים עליו הם ג'ק ניקולסון, רוברט דה נירו, מריל סטרים גריים קלי, איזבל אדיאני ומריסמוך לאמבר.

גרשון קיץ, פאריז

אורי גלר פועל שוב

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – אורי גלר יוצא להרפתקה חדשה ביום חמישי, ב־3 אוה"צ, יטוס גלר בכדור פורח מעל יורקשייר, שבמרכז אנגליה, וישתדל להפעיל את כוחותיו הנסתרים על כל בריטניה. הארוע מאורגן בחסות העתון „סאן", ועל פי המתוכנן עומדים לקרות באותה שעה דברים משתנים: מזלגות, סכינים, מפתחות יתכופפו, שעונים שחדלו לפעול, טלוויזיות, מכונות, מכשירי רדיו, ומנועים שחדלו לפעול – יחלו לפעול, חפצים יימלו ממרפים, ועוד. אורי גלר, 39, הזה זה כמה שנים באחוזה בעמק התמזה, עם אשתו חנה ושני ילדיו, מתעשר בית הספר יפתוח בשבוע הבא את שנת הלימודים במישכנם החדש. מן הראוי לציין שבין תלמידיו של ביה"ס ניכללים עשרים ילדים עיוורים המשתלבים אינטגרטיבית בכיתות השונות.

עורך בר־מאיר

אוהב לטבול

„בכל אחד מבסיסי צה"ל הגדולים בנגב, תיבנה בריכת שחיה כך התחייב יו"ל האגודה למען החייל יוסף נבו בסקס המרשים, של פתיחת בריכת השחיה, שנערך אתמול בביה"ס לשריון ברחום הארץ. הסקס נערך בהשתתפות 30 מדידי האגודה למען החייל מארה"ב שהגיעו לארץ במסגרת הקונקורד, במסגרת ביקור אנשי המגבית והיו"ר ידידי האגודה הם אלה שתרמו 300,000 דולר להקמתה של בריכת

בן מידלר

עוברים דירה

לאחר חמישים ושתיים שנה, עבר בשבוע בית החינוך לילדי עובדים על שם „אר. מנדלבוים" בצפון תל־אביב מבנהו הישן שברחוב לסל למבנה מרשון קצת פחות – ביה"ס לדוגמא שברחוב בן־יהודה. המבנה הישן שימש את תלמידי ובתי בית החינוך למעלה משנה, ואינו ראוי עוד ליעודו ושב מאת תלמידיו של

בית הספר יפתוח בשבוע הבא את שנת הלימודים במישכנם החדש. מן הראוי לציין שבין תלמידיו של ביה"ס ניכללים עשרים ילדים עיוורים המשתלבים אינטגרטיבית בכיתות השונות.

עורך בר־מאיר

אוהב לטבול

„בכל אחד מבסיסי צה"ל הגדולים בנגב, תיבנה בריכת שחיה כך התחייב יו"ל האגודה למען החייל יוסף נבו בסקס המרשים, של פתיחת בריכת השחיה, שנערך אתמול בביה"ס לשריון ברחום הארץ. הסקס נערך בהשתתפות 30 מדידי האגודה למען החייל מארה"ב שהגיעו לארץ במסגרת הקונקורד, במסגרת ביקור אנשי המגבית והיו"ר ידידי האגודה הם אלה שתרמו 300,000 דולר להקמתה של בריכת

בן מידלר

שרת הבריאות ששמה ארבלי־אלמוזלינו התבטאה השבוע מעיסוקיה הרבים ובאה לחגוג בחולון מלאות עשר שנים למרכז הספורט והמפב בעיר. חשורה לא הסתירה את הזמעלתה מנאמן הנרשים בני מרום, המצליח להשתלט, אפילו על נחשים־ארסיים. לשאלה האם את מעדיפה אחלים על גחונם או אחלים על שחיים עמוד שרת הבריאות ללא הפסוד כי הוא יכולה להסתדר עם נחשים ארסיים טוב יותר מאשר עם הנלכי על שחיים ארסיים.

בתמונה: ששמת ארבלי־אלמוזלינו בחברת מנן בעלה בסרכז, ומאחן הנחשים בני מרום משמאל. ע.ב.

צילם: אורי מאירי

מעריץ לא אלמוני

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק הפך גם הוא למעריץ של מרונה. (בתמונה) שיראק יארח את הזמרת לארוחת ערב לפני הופעתה כשבת הקרובה בפארק ליד פריז. הוא גם התיר את עריכת הקונצרט שלו התנגדה נמרצות המועצה

המחוזית. באותו מעמד תמסור לו מרונה המוזאה על סך חצי מיליון פרנק המיועדים לאגודת האמנים שישתמשו בכסף למלחמה באיידס. בראיון לעתון נופר צרפתי „פורים" הצטלם שיראק בג'ינס ועם וזקמן לאוניה. הוא סיפר כי את מרונה הכיר באמצעות ילדיו שהראו לו סרטוני וידיאו שלה ואת הסרט „מחפשת את סוזן נואשות". „וזהי אמנית גדולה ויפה" הוא אומר עליה. „בשהודיעה על כוונתה לבוא לפריז חשבתי שזה נפלא. זה מאוד נחמד לצעירים שלא יכולים להרשות לעצמם לצאת לחופשת אוגוסט או להשתתף בקונצרט שלה בחו"ל". מרונה היא חוסרת הזרה המועדפת על ז'אק שיראק. הזמרים הנגבים שוהא מעריץ הם מייקל ג'קסון וסטינג. שחקני הקולנוע האוהבים עליו הם ג'ק ניקולסון, רוברט דה נירו, מריל סטרים גריים קלי, איזבל אדיאני ומריסמוך לאמבר.

גרשון קיץ, פאריז

עוברים דירה

לאחר חמישים ושתיים שנה, עבר בשבוע בית החינוך לילדי עובדים על שם „אר. מנדלבוים" בצפון תל־אביב מבנהו הישן שברחוב לסל למבנה מרשון קצת פחות – ביה"ס לדוגמא שברחוב בן־יהודה. המבנה הישן שימש את תלמידי ובתי בית החינוך למעלה משנה, ואינו ראוי עוד ליעודו ושב מאת תלמידיו של

בני כהן

אברהם מיר

מעריב-עכשיו

קרא מחר במעריב יום ו:

מעריב שבת:
האב בחיפה בבקר הבינאמת. תמונה על בינאמתיו של שרון ● מרתי יצחק מנוי – על הצעת הזקה ● בני שיחה בחלום – מחרון חלב ● אחרי מחנו של הם. ביקר בטרמיה – אינה חיטשקין.

מעריב שבתות:
חוקי הרחם – מבחת אן מרימת על הדמוקרטיה הישראלית – מיכאל קפרא ● הרש שמלה את שני הסרגנטים – יצחק בן־יחיה, עדה אשרת – ומרחן אבקון ● אברהם הרן, צלם קרני – אנרה שחיטה – מנואל חיון.

מעריב לנוער:
עוף הרחמים – מסכרים בלבד עוף הצרנים הרחבאים מביל את העוף לקבאה ולמשברים – מיכל הלצבן.

מעריב שירה:
מרים – מקום מלי מקפות מנשן – מחית הבית.

מעריב אמא:
המעבר יסיק לצעדר גלי־צה"ל מנהלים את מצבר הפוטנים העמי – שרי מרלך.

מעריב שבתון:
40 שנה הלך לעבר התנדות ואתמר יעדיקים.

● אברים מדון – רעת ● יקבי חיים – משבר הלבא ● דן אריקן – מנהלת הלבא ● ראיבן בן־צבי – עיטת בחיפה, אישה קשון – נחיות אנגם ● ירית שמחי – על בנ מידלר ● ולדה רבינקוביץ – הטלביזה של השבע ● הנרגנוי הבנו – מול הבדיקבן ●

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

הקרן למען בטחון ישראל

ציינה חמה לרב"י

קרן לב"י מודה מקרב לב למסייעים לה עם כל הלב:

★ אופק – מוצרי נייר ירושלים
★ רשת קו־אופ – מח' הפרסום
★ חברת דפי זהב
★ נור – חב' לתעשיית גפרורים
★ אושיות – חברה לביטוח
★ דפוס אלף – אלף בע"מ, ר"ג

היום יותר מתמיד – תן לבך ללב"י

קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

משרת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת.

תל־אביב
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
קופת חולים כללית | אמסטרדם 7 – 225142

ירושלים
התנחה המרכזית – יפו 234 – 520190

חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 333312

פתחיקוה
רסל – רוטשילד 89 – 911406

בני ברק – רמת־גן
מכבי – ר' עקיבא 130 בי־ברק 795688

בת־ים – חולון
מור – הבימה ריק 20 בת־ים 583360
מכבי – שנקר 35 חולון – 895571

רחובות
כללית – בני משה – 452381

רעננה – כפר־סבא – חוד השקדן
פיגולד – רוטשילד 47 כפר־סבא

אלמקס מוצרה עיקר מכבי תעשיות פרמצבטיות בע"מ

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
הודעה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי בהשגרי הודעה המחוזית, לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן הופקד, ביחד עם המסמכים המצורף אליו, תכנית מס' ר"ג/913/3 שינוי לתכנית מתאר ר"ג/340.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש: 6128
חלקה: 634
רחוב יהודה, רח' הבעלן
עיקרי מטרת התכנית:
1. שינוי יעוד אזור מגורים ג' לאזור מגורים מיוחד
2. קביעת יעוד לשטח לבנין ציבורי
3. להחדיר דרכים קימות

כל הבעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הזאה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, לכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך הדשים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות בכתב הועדה המקומית האמורה.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפרוט הנמקת ולולי תצהיר המאמת את הטובחה שעליהן היא מסתמכת.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב ואישור שר הפנים לאשר תכנית מס' ר"ג/765 ב.

שינוי לתכנית מפורטת מס' ר"ג/765 א.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש 6181
חלקה 166 חלק (מגרש 1)
עיקר הוראות התכנית:
להקטין קו בנין מ־4.00 מ' ל־3.25 מ' בצד המגדל עם שב.פ. בצד המזרחי של המגרש.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3389 ותשמ"ו עמ' 26.

השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה ובן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי כהנא
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי רמת־גן
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב ואישור שר הפנים לאשר תכנית מס' ר"ג/765 ב.

שינוי לתכנית מפורטת מס' ר"ג/765 א.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:
גוש 6181
חלקה 166 חלק (מגרש 1)
עיקר הוראות התכנית:
להקטין קו בנין מ־4.00 מ' ל־3.25 מ' בצד המגדל עם שב.פ. בצד המזרחי של המגרש.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3389 ותשמ"ו עמ' 26.

השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה ובן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה – 1965
בדבר בקשה להקלה
ושמוש חורג

הודעה. המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להיתר על חלקה 138 בגוש 6438 ברחוב ריצמן בבי' 115 כולהלן שמוש חורג ל־3 מבנים לחנות לממכר מרכים

כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ריצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות לפתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות בנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבעים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הדרום
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1964, ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה בקשה על ידי מר פלדמן אהרון להקלה באזור בניה – 5 כ"ר מעל המותר – 1% בגוש 38558 רחוב אשל כנפר 2 בנגב' לתכנית/שנוי 2/100/03/14.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה בשעות המולקה הנכנית במועצה מקומית שמר, ברחוב רוזנם בימים א', ד', ה' – בין השעות: 8.00–12.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות: 17.00–19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.

יק ארון
יו"ר ועדה המקומית שמר מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון
הודעה על הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית

בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 ניתנת בזה הודעה, כי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון בישיבה מס' ע"ב 6 ביום 9/8/87 החליטה להכין שינוי תכנית מתאר 101/02/4, 101/02/4, 58/101/20/4, 159/02/4, 6/159/02/4 ואלה הם השטחים בתחום שינוי התכנית המוצע גוש 1208, 1209, 1249 – 1246, 1256.

אלי דיין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

פרעות המונים בפאריס ובלייפציג

פאריס. בפרעות שפרצו כאן לאחר הודע דבר הריגתם של סאקו וואנצטי, נפצעו מבין המפגינים כאלף איש ומבין השוטרים 121. אחד נהרג. 250 נאסרו. בהזובות הוקמו בריקאדות. בלייפציג היו מהומות ודמים נפצעו. הפגנות גדולות היו גם בניו יורק, בסאן פרנציסקו, בריו דה דאניירו, במונטה וידיאו ובבואנוס איירס. כל עתוני איטליה מוחים נגד ההריגה הבלתי אנושית. העניים הממושכים של שני הנרונים היו צריכים לעורר, לדעת כל העתונים, מע' שה של חסד. ה„בנו" בודשה הבריז על שביתת מד אה ביום ששי.

היהודים בצבא האדום

לפי הסטטיסטיקה של המכון המדעי היהודי בברלין מהודים היהודים בצבא האדום בסטס"ר 21 אחוז בעוד שבצבא הצארי ב־1913 היו 4 אחוזים יהודים. 4.8 אחוזים מבין שרי הצבא האדום ו־1.6 מבין החיל הפשוט הם יהודים. היהודים מהוים גם 3.3 אחוזים של תלמידי בתי הספר הצבאיים הגבוהים.

המעפילים נכונים ל„קרב המבריח" בהאמבורג

מנהיג של 1500 המעפילים המוסעים לגרמניה נאציה „ראגימיד פארק" ההיד את המעפילים שנעו כנסו לאספה לדות נכונים „לקרב המס"ע בהאמבורג. עוד נותרו רק מספר ימים של שלום" – אמר למעפילים בערב היום השני להפלגת האניות עם מעפילי „יציאת אירופה" ספרם והדבוק. „רבי הלב ובוגרים יכלים לדדת להאמבורג, אולם אנו, שאיננו מפחדים, נשאר על הסיפון ונתנגד עד הסוף" – הכ' ריז תוך תשואות.

הנם צם

תענית הצבור להודות עם גבורי ההעפלה של „יציאת אירופה" ולמחאה עזה ותגובה נגד שלטון הרשע המתעלל באדים פליטי השואה ונידחי גולה – הקיפה המונים בציון. יחד עם בסוי נוקב לרגשי הזעם והעלבון של שילוח המעפילים לארמת גרמניה הנמ־אה, הובלט הרצון העז של הישוב לעמוד בפרץ ולהגי־ד"ל מאמצים לעליה.

פיתאום מתברר שזו תהיה מסיבה

לא „מסיבת הפתעה", הלילה: רק לא מסיבת הפתעה. לא אותו משחק צבוע לסרי, שבו גם זה שאמור להיות המופתע ומם חבר המפתיעים מעמידים פני „פוקר" שכאילו „עסקים כרגיל".

אז לא על מסיבה מסוג. זה אני רצה לספר לכם.

שלשום בערב צלצלו לנו חברים טובים מיפו וסיפרו שיש איזו בעיה עם אחיין שנמצא כרגע בברזיל ושאולי בעלי, המתמצא בעניינים כגון אלה, יכול לתת עצה.

אמרתי בחדאי, למה לא? בואו במוצ"ש ונדבר. אלא שמתברר, שבמוצ"ש עומדים לבוא לבקר אצלם חג חברים טובים ומה יהיה? „את יודעת מהו" – אמרה חברתי שמצדו השני של חוט הטלפון, „אולי נציע להם שנקח אותם אליכם, הם נחמדים מאוד".

„למה לא?", אמרתי, „אם כך נזמין גם את חברתנו טובה מרחובות. (שהיא חברה שלנו, שלי ושל זו מיפו מאז ימי הצבא הרחוקים). „ריגון מצויין".

כשסיפרתי את כל זה לבעלי הוא אמר: „מצויין, ובכלל יש לי במוצ"ש יום הולדת לפי התאריך הגויי (כל שנה הוא מתארגן כך לשני ימי הולדת – גויי ויהודי – פיצוי על אי קיום מסיבות יום הולדת בילדותו ונעוריו הירושלמיים).

אם כך – חשבתי – אזמין גם את אריה ואיילה מתל־אביב. הרי הם רצו „לקפוץ" אלינו במוצ"ש שעברה ואילו אנחנו בדיוק הזכנו להרצליה.

בקיצור, כך הפכה „פגישת עסקים" למסיבה צנועה ואספר לכם מה הכנתי לשם כיבוד, כמעט רק ממה שהיה בבית כי רק ביום שישי, בשעות המאוחרות של הבוקר, התברר טופית שהארחע אכן יתקיים.

היו במקרר כמה גביעי שכנת ויוגורט, מיצית יש תמיר, סחיטה מלמית גם כן, תמאה – אם אין לי אני מרגישה מרעה נוראית של חסר. גם בפריזר יש כמה דברים אפשיים, שאני מכינה כשבא לי ושומרת אותם שם „שיהיה". זה תמיד משמח.

כל המתכונים שפה הם כפי שהכנתי אותם, אני, בשעת אלתור והכמויות מספיקות ל־10–12 אוכלים בערך.

גבינת שמנת ביתית

החומרים:

3 גביעים שמנת חמוצה
2 גביעים יוגורט
1 כפית מלח

אופן ההכנה:

בוחשים את הכל בכפי השמים בתוך. המעטפת אל כל בד כותנה אחר המונח על גבי מסננת. בוחשים מדי פעם כדי לעזור לנוזלים להתנקז. בערך 4–5 שעות יוותר במרכז הבד גוש גבינה, שכדי שתוציא יבשה יותר, כדאי לנו לאסוף את ארבע פינות הבד שבתוכו היא נמצאת, ולתת סחיטה אחרונה לפני שמוציאים את הגבינה לכלי.

גבינה עם רוקפור ואגוזים

אל כמות הגבינה שיצאה, הוספתי 100 גר' חמאה מלוחה חתוכה לקוביות ואת כל זה הכנסתי למעבד המזון. כשהכל היה מעורבב הוצאתי מתוך הכלי את מחצית הכמות, ולמה שנשאר הוספתי שארית לא גדולה (כ־50–60 גרם) גבינת רוקפור, ושוב הפעלתי את המכשיר לכמה שניות. הוצאתי לתוך כלי פלסטיק ושמתי לפריזר, כדי שכל זה ייקרש על מנת שאוכל ליצור מהחומר כדור שאותו אגלגל אחיכ ואכסהו מכל צידיו באגוזים שגם אותם קיצצתי בלהב הפלדה של מעבד המזון הכל־יכול (אני באמת מתכוונת לזה).

גבינת שום עם פלפל שחור גרוס גס

את המחצית השניה של הגבינה־חמאה מחזירים למעבד המזון (אם יש, אם לא – סתם לקערה), קוצצים 2–3 שיני שום ומערבבים עם הגבינה, מצננים את הגבינה בפריזר עד שתקרש ומגלגלים בפלפל שחור סתוך גס (במטחנת קפה או קמוי כך בסופרמרקט). את שני כדורי הגבינה המצופים האלה שמים על גבי כלים שטוחים על שולחן מזנון. סביב הכדור החום בחיר (עם האגוזים) מסדרים פלחי תפוח עץ שנטבלו במי לימון על מנת שלא ישחירו וסביב הכדור השחור מקלות או פלחי גזר.

סלט ולדורף – גירסה שונה.

החומרים:

3 תפוחי עץ „גרנד" או גרני־סמיט
2–3 גבעולי סלרי אמריקאי
1 כוס ענבי סולטנינה חצויים לאורכם
50 גר' אגוזים או שקדים קצוצים גס
3 כפות מיונית
1 גביע שמנת חמוצה
1 כף סוכר
מעט מלח

אופן ההכנה:

מנקים ומגלענים את תפוחי העץ ומקצצים אותם ביד או במעבד מזון למקלות קצרים בעובי 3–4 מ"מ (אם לקוביות לא גדולות (יש גם קוצץ ירקות ידני שעושה את זה בחלק המיועד לציפסים הדקים). כך עושים גם עם מקלות הסלרי – קוצצים בגיעוד לכיוון הסיב העובר לאורך הגבעול.

מערבבים עם שאר החומרים ומצננים לפני ההגשה. הענבים שנופסים את מקומו של האננס הקלאסי הם בעיני חידוש מרענן ונתן תשובה לשאלה: מה פתאום ענבים?

סלט פלפלים מטוגנים

החומרים:

6 פלפלים ירקים או אדומים, שטופים וחתוכים לרבעים לאורך.
4 כפות שמן
1 כף שטוחה מלח.

אופן ההכנה:

מחממים במחבת גדולה או בסיר את השמן והמלח. כשהם מאוד מאוד מכניסים את הפלפלים. בוחשים ובוחשים עד שהפלפל ישנה צבע ויתרכך. מוציאים את הפלפלים למסננת. אפשר לאכול חם, פושר או קר (אם זה לא נגמר עד אז) ואפשר לאחסן כמה ימים במקרר.

גן, והיו גם סחיבה ירוקה מרוב פטרוזיליה, סלט ביצים, לחמניות בצל – אבל מי אני שאגביל את כל המתכונים ברשימה אחת?

אמא, הורה, ובירוקרטיה קשיחה

ח"כ דדי צוקר, בעקבות נעמ"ת, התגיים לעזרתה של אל"ן, עמותת האמהות הלא־נשואות, המייצגת כחמשת אלפים נשים וילדיהן. נעמ"ת השיגה נקודת זיכוי במס הכנסה ותשלום לקופת חולים בראש משפחה. ח"כ צוקר עובד על עניין רישום הילדים בטפסים, שהוא, לאמהות אלה, בעייה מאוד מציקה. מדוע בכל הטפסים צריך לציין רק את שם האב? מדוע לא שם האם או פשוט: „הורה"? בצעד ראשון פנה לשרת הבריאות בשאילתה. תשובתה, בינתיים: העניין בבדיקה

מאת נעה גל

כחמשת אלפים אמהות לא־נשואות יש בארץ והן הקימו לעצמן עמותה הנקראת „עמותת אל"ן". אך עדיין לא פרצה עובדת קיומן ומספרן לתודעת הציבור – ויותר מכך: עדיין לא נפרצו מחסומי השמרנות והשרירות הממסדית העומדים בפני פתרון כמה מהבעיות המקשות עליהן, שעיקרן הבירוקרטיה גרידא. „האמהות" מבקשות לשפר את מעמדן על־ידי הקיקה שתתחשב במצבן של הנשים המגדלות ילד בכחזות עצמן, כשהן משמשות מפרנס יחיד והורה יחיד.

בתחילת חודש יוני נוצר הקשר בין נציגות העמותה לתנועת ח"צ. ח"כ דדי צוקר, המעיד על עצמו כמי שמבקש „לעסוק בזכויות ילדים שאין להם משקל פוליטי ויכולת התגוננות, והם זקוקים למגנורים יותר מקבוצות אחרות", התנדב לפעול לטובתן במסדרונות הכנסת ומוקצה לה.

עד ליצירת הקשר עם ח"כ צוקר היה זה אירגון נעמ"ת שאימץ את העמותה. ניסוח הצעת החוק בדבר הזכאות לנקודת זיכוי במס הכנסה נעשה על־ידי ו"ר האגף למעמד האשה בנעמ"ת והועבר בכנסת על־ידי ח"כ עדנה סולודר ביולי '84.

הסכם נוסף הושג בהתערבות נעמ"ת בדבר תשלום בקופות החולים. „האמהות" שחוייבו לשלם תשלום מיוחד עבור ילדיהן, זכו לשלם כראש משפחה עם תוספת סמלית בלבד בעד ילדיהן. ועדיין נותרו בעיות אחרות פתוחות לפעולה. „סוכם ביניגו שנתחיל לטפל בנקודות עקרוניות אחת לאחת", מבהיר ח"כ צוקר, „באותם מצבים שהן מוצאות את עצמן מקופחות על־ידי הביורוקרטיה". בעיית הרישום של הילדים מאוד מציקה להן. שעה שהן נדרשות לנקוב בשם האב, התשובה „אין" לא מתקבלת על דעתו המתובנתת של הפקיד. (תרצה גבע יו"ר עמותת אל"ן אומרת, היו מקרים שאמרו לי: „תגידי שם, לא חשוב של מי, העיקר שיהיה שם של איזה גבר, תמציאי ותרשום...").

העמותה מבקשת שהמשבצת „שם האב" או „שם האם" תתחלף ב„שם ההורה".

ח"כ צוקר פנה בשאילתה בכנסת אל שרת הבריאות: מדוע טפסי קופ"ח השונות אינם כוללים שם אם בעת רישום הילד, אלא שם האב בלבד?

מדוע דורשים בתי־החולים לציין בטפסי האישפוז ובטפסים אחרים רק את שם האב בעת רישום הילד? האם משרד הבריאות שוקל לנסות שיטה זו ולהוורות על החלפת אופן הרישום הקיים ברישום „שם ההורה" ללא אב?

„היתה לי כוונה להתחיל במוסד גדול שהגורם האנושי והשיווק בין המינים נחשב בו כמו קופות־חולים, ובעיקר זו של הסטודנטים", אומר ח"כ צוקר. תשובת שרת הבריאות היתה: „גם בטפסי מערכות אחרות כוללים את שם האב כפריט זיהוי". והוסיפה: „לדעתנו תופעת האמהות ללא נישואין עדיין שולית מבחינת היקפה ועל כן בשלב זה לא נראה לנו כי יש מקום לשנות את כל מערכת הטפסים והמיכון בהתאם. עקרונית אינני מתנגדת להחלפת שם האב בשם ההורה. נבחן אם ישנן אפשרויות מעשיות לשינוי".

ח"כ צוקר: 40,000 משפחות חד־הוריות ובתוכן 5,000 אמהות לא נשואות אינן 'תופעה שולית', מה גם שהיא הולכת ומתרחבת. תשובת שרת הבריאות, שגם אם לא הפגינה קו פעולה נמרץ ומעשי, לא ביטאה סירוב ושלילה, איפשרה לי חופש פעולה. לא חיכיתי עד ש„יבטנו אפשרויות מעשיות לשינוי" ופניתי במכתב אל מנכ"לי קופות־חולים. הכוונה היתה ליצור תקדים של נורמה חברתית כשמישהו 'ישכב על הגדר' ואחריו יעברו השאר".

הפניה נעשתה בסוף יולי השנה ועדיין לא נתקבלה כל תשובה. „אני לא הולך לפתור למגמה זו, כשעדיין נחלקות הדעות בדבר טובת הילד במצב של הורה יחיד?

„הרציונל שעליו אני עובד הוא פלוראליזם. מותר לכל אחד להיות בדרך שהוא מבקש לעצמו. אני לא נכנס לשיקולי האם שהחליטה ללדת ילד ללא נישואין. ילדים הם לא 'רכוש' המדינה, אלא 'רכוש' הוריהם. ומותר לכל הורה להחליט כיצד הוא מגדל את ילדו. אני רוצה לסייע, קודם כל, לילדים שכבר נולדו. והחברה חייבת לסייע להם על־ידי יצירת 'הפלייה חיובית'. א־אפשר להתייחס לקטגוריה הזו כאל משפחות רגילות. בעיקרון אני מחפש אחד היזם השווה לכל המשפחות החד־הוריות".

התתי־זחות של ח"כ דדי צוקר תפורה, לדבריו, על־פי מידותיו של המצע המפלגתי, השקפת העולם ואופן הפעולה של התנועה לזכויות האזרח. בין אם המצע הפוליטי הוא הסיבה או יוזמה סוציאלית־הומאנית כפשוטה, בעמותת אל"ן אומרים: „שמחנו כשח"כ צוקר הציע את עזרתו. כל מי שפועל לטובת הענין – יבורך. הרי בכל הצעות שלנו לא התייחסנו לאמהות לא נשואות בלבד, ראינו את טובת כל המשפחות החד־הוריות".

בעת הכנת כתבה זו התקשרנו למשרדה של שרת הבריאות כדי לברר אם תלה איזו התקדמות מאז התשובה שנתנה לשאילתתו של ח"כ צוקר בחודש יולי, וכה נאמר לנו: שרת הבריאות הודיעה שמשרדה בודק עתה את האפשרות החוקית והמעשית לשינויים בטפסים הרפואיים והמנהליים, כך שיופיע שם ההורה במקום שם האב או שם האם. צוות של המשרד בודק בימים אלה את האפשרויות השונות ליישום עניין זה.

פרנסה מכלב או חתול

שמור היטב על כלבך או חתולתך שבחריון. אוניברסיטת תל־אביב תתן סכום לא מבוטל (בדולרים) למי שיביא אותם, או בעלי חיים אחרים, אליה, לבית החיות

מאת ניצה גורביץ

אתה סטודנט במצוקה כספית, אולי סתם עובר אורח בקמפוס שחסר לו קצת כסף, אוניברסיטת תל־אביב מציעה פתרון: תביא לבית החיות של המוסד חתול, כלב, קוף, ארנבת ושאר בעלי חיים שהצלחת לתפוס ברחוב, או בחצרות השכנים, ותקבל כך וכך דולארים (בכסף ישראלי, יש להניח, לא הצלחנו לברוק כי לא הצלחנו להשיג את דובר האוניברסיטה לתגובתו במשך כמה וכמה ימים), לפי מחירון. המחירון התפרסם על לוחות המודעות של האוניברסיטה.

ד"ר אנדרה מנשה, יו"ר האגודה הישראלית נגד ניסויים אכזריים בבעלי חיים, מה דעתך על המחירון שסודסם באוניברסיטה?

„אני חושב שזו בושה שמקום כמו אוניברסיטת תל־אביב מעודד את הסטודנטים לתפוס כלבים וחתולים משוטטים כדי לעזור להם לסיים את הלימודים. „בשכתוב 'כלב רחוב', יכול להיות שזה כלב־בית משוטט. חשוב להחזיר את הציבור להחזיק את הכלב ואת החתול שלהם תחת השגחה, ובחוץ רק עם רצועה. כמו כן, חשוב לעודד את מודעות הציבור להיכנס למקומות כמו בית החיות של אוניברסיטת תל־אביב. מי שכלבו הלך לאיבוד, כדאי שיבדוק אם הוא לא נמצא שם. ידוע שכלבים משוטטים יכולים להגיע למעבדת הניסויים גם דרך תחנות ההסגר.

„דעת האגודה היא, שזכותו של כל אדם שכלבו הלך לאיבוד, להכנס לבית־החיות."

טרודי גפן, מזכירת האגודה נגד ניסויים בבעלי־חיים קראה בכספה שישה כלבים מאחר מעובדי המרכז הרפואי שנקבל אישור ממנהל בית־החולים, כיוון שהוא עובד מדינה, ואסור לו להתאריין באף נושא הקשור לבית־החולים. חזרנו אל מר יעקב קרוסהמר, שאיתו היתה ראשית הקשר הבירוקרטי בעניגו בבית־החולים. הסברנו לו את שיבת העיכוב (שד"ר קליין סרגו שאינו יכול להתאריין, וכו'). הוא הבטיח שיסדיר את הענין, ויתן לנו תשובה בעוד כמה ימים. המתנו כמה ימים ואז ניסינו חזור ונסה להשיג את קרוסהמר טלפונית. היה קשה מאוד להשיגו ולבסוף התקבלה ממנו התשובה המיוחלת: זה בסדר. התקשרו לד"ר קליין. ד"ר קליין נשבע בטלפון כועס מאד על כך שהוראתו לפנות למנהל בית־החולים לא התבצעה. „קרוסהמר הוא איש נחמד", אמר קליין. „אבל הוא לא ממונה עלי". לשאלה אם קרוסהמר לא דיבר איתו, ואם הוא בטוח שלקרוסהמר אין אישור כזה, לא היתה תשובה בפי ד"ר קליין. לבסוף הסתבר שהוא כלל לא רוצה להתאריין, ולמעשה המאמצים היו לשווא. תיאום עם רופא אחר היה, כמובן, מחייב חזרה על אותו תהליך מהתחלה.

בסופו של דבר ההרגשה היא שמתחמקים כאן משיתוף פעולה וממתן תשובות בנושא הכרוך בניסויים בבעלי־חיים. שזכותו המלאה של הציבור לדעת מה נעשה, מהיכן באות החיות, וכל אינפורמציה אחרת הקשורה לנושא ודלוונטית. כמו כן, חשבנו שיש מקום לשמוע את דעתו המקצועית של עובד בית־החולים, מההיבט המדעי. כיוון שהוערמו עלינו אינסוף קשיים לאורך זמן, החלטנו לוותר על מלחמת ההתשה, ועל תגובת בית החולים.

בתל־השומר. היא שילמה בערך 150 שקל. את אחד הכלבים, מגרלת בביתה, לחמשת האחרים מצאה משפחות מאמצות. חברותה אף היא קנתה מאותו עובד כלב תמורת 30 שקל. את הכלבים הן קנו על־מנת להצילם מהניסויים שעמדו לבצע בהם בתל־השומר. איך מגיעים הכלבים לבית־החיות של תל־השומר? אולי מתחנות ההסגר, אולי ממקומות אחרים. מישהו סיפר שראה פעם מכונית „דודג' כחולה עוצרת ליד בית־החיות. סיפוס מפחיד נראה סוחב מהרכב כלב זאב גזעי יפהפה. האיש והכלב נעלמו לבית־החיות. האיש יצא, הכלב כנראה שלעולם לא. אותו אדם שראה את המחזה הנושא לא הניח לו, חקר את הענין. נודע לו, על־פי מספר המכונית ונתונים נוספים, שבעל הדודג' הכחולה מפר במסירה כעבריין לשעבר, וכאדם אלים. וסמו וכתובתו שמורים במערכת.

לפני כמה חודשים פנה „רבר" למרכז הרפואי בתל־השומר בבקשה להתיר לנו לסייר בבית־החיות. סגן המנהל האדמיניסטרטיבי של המוסד, יעקב קרוסהמר, אישר. קיימנו את הסיור ולאחריו דובר על־כך שנופנה לאחד מרופאי בית־החולים הוסקים בניתוחי בעלי־חיים. זאת כדי לקבל תשובות לשאלות בנושא ניסויים בבעלי־חיים בתל־השומר.

יעקב קרוסהמר הפנה אותנו לד"ר קליין, המכצע ניתוחים בבעלי־חיים. ד"ר קליין השיב שאינו יכול להתאריין מבלי שתקבל אישור ממנהל בית־החולים, כיוון שהוא עובד מדינה, ואסור לו להתאריין באף נושא הקשור לבית־החולים. חזרנו אל מר יעקב קרוסהמר, שאיתו היתה ראשית הקשר הבירוקרטי בעניגו בבית־החולים. הסברנו לו את שיבת העיכוב (שד"ר קליין סרגו שאינו יכול להתאריין, וכו'). הוא הבטיח שיסדיר את הענין, ויתן לנו תשובה בעוד כמה ימים. המתנו כמה ימים ואז ניסינו חזור ונסה להשיג את קרוסהמר טלפונית. היה קשה מאוד להשיגו ולבסוף התקבלה ממנו התשובה המיוחלת: זה בסדר. התקשרו לד"ר קליין. ד"ר קליין נשבע בטלפון כועס מאד על כך שהוראתו לפנות למנהל בית־החולים לא התבצעה. „קרוסהמר הוא איש נחמד", אמר קליין. „אבל הוא לא ממונה עלי". לשאלה אם קרוסהמר לא דיבר איתו, ואם הוא בטוח שלקרוסהמר אין אישור כזה, לא היתה תשובה בפי ד"ר קליין. לבסוף הסתבר שהוא כלל לא רוצה להתאריין, ולמעשה המאמצים היו לשווא. תיאום עם רופא אחר היה, כמובן, מחייב חזרה על אותו תהליך מהתחלה.

בסופו של דבר ההרגשה היא שמתחמקים כאן משיתוף פעולה וממתן תשובות בנושא הכרוך בניסויים בבעלי־חיים. שזכותו המלאה של הציבור לדעת מה נעשה, מהיכן באות החיות, וכל אינפורמציה אחרת הקשורה לנושא ודלוונטית. כמו כן, חשבנו שיש מקום לשמוע את דעתו המקצועית של עובד בית־החולים, מההיבט המדעי. כיוון שהוערמו עלינו אינסוף קשיים לאורך זמן, החלטנו לוותר על מלחמת ההתשה, ועל תגובת בית החולים.

OX-10

אוניברסיטת תל – אביב
בית־חיות
מחירון לרכישת חיות בדולרים
מתאריך 1.1.87

	לקוחות פרטיים
מחירון לחולדות	
חולדה C.R בגיל 4 שבועות	3.00
נקבה בחריון או מינקה + שגר	12.00
חולדה WISTAR בגיל 4 שבועות	4.50
חולדה SPRAGUE-DAWLEY בגיל 4 שב	4.50
חולדה LONG EVANS בגיל 4 שבועות	4.50
חולדה בחריון או מינקה + שגר	
מדן ויסטר, SD או LE	18.00
חולדה בחריון מבוקר מדן ויסטר	18.00
חולדה SHR בגיל 4 שבועות	10.00
חולדה WKY בגיל 4 שבועות	10.00
הערה: יש להוסיף 0.25 לשבוע לכל חולדה שגדלה הרא מעל לגיל 4 שבועות.	
חולדה מבוגרת מכל זן שהוא, גיל 1/2 שנה ומעלה.	20.00
חזירי ים	
חזיר ים	7.00
נקבה בחריון או מינקה + שגר	28.00
ארנבות	
ארנבת	21.00
נקבה בחריון או מינקה + שגר	84.00
חתולים	
חתול רחוב	23.00
חתול בוגר מגידול מבוקר	60.00
נקבה בחריון מגידול מבוקר או מינקה + שגר	240.00
גור מגידול מבוקר	30.00
כלבים	
כלב רחוב	50.00
קופים	
קופי מרמוסט	700.00 לזוג

ספר ליל הגמד המרגל

מאת מאיר בראלי

הליכה לגן ילדים היא סלב בהתפתחות הילד, שהוא סואף להגיע אליו, אולם... כרוכה בו פרידה מאמא והיאשרות בהברת זרים. מסובך. סבך זה סימס נושא לסיפור קצר בעת סולה מודן, שהופיע בספרון בשם „ליאיר בכה בבאמא הלכה" ובהוצאת „אדם מוסיקים ראור" ובלוחות אחדים של קול לתנוח.

הפתרון הרמתבבות הרעיה לסבר של רצון לחיות בכר בגן הרגיכת ארגתנות כמדה לדישאר בהברת זרים הוא, מחיר בעמה את הפתרון בתוך עצמה הוא מדגיש את הגמד המרגיע בעמנו ביעיניו.

אין אב בעמה בלל ביעילותו של הפתרון לילדים רבים ואין פתרון מיוחד לכל הילדים. אבל אם הספרון יועיל לחלקם – גם כן טוב. מכל מקום רצוי לנסות ורק אחרי שמתברר שהבעיה אכן קיימת לגבי ילדך.

איזי לוגו

הזמנה לקראת השבתות

אז, הנה זה בא. הראשון בספטמבר הנודל, היום כבר מתעדר מאות אלפי תלמידים. מכל הגילים, על המבנים המשמיגים (וסליחה מאלה שאינם כאלה), הנקראים בתי ספר. הסתגרות הנראית כמו פולחן פתיק.

הראשון בספטמבר, היום אליו נשואות גם עיניהם כל ספקי הציוד של הפולחן הזה, יצרני הילקוטים, המחברות, העפרונות והסרגלים, המסתערים גם הם, לגיחות לגיגות. על כיסיהם של קרבנות הפולחן, הילדים לגיל־הם וההדרים. אף הם לגילדים.

והכל לשם מה? הרי ממילא – עוד לפני שמתחילים ממש ללמוד – מתחילים ממש להגוגו: הגים ימים נדרשים הבריגי ערכת ובית השואבה וצום גדליהו, כל תאריך שהוא שוב להפסקת לימודים.

ואחרי זה – השביתות !!!

שאלה – להיכן נעלמות השביתות בתיגון האב השביתות בקיץ הן כמו הכוכבים ביום, כלומר, הן ישנן רק לא הראים אותן?

אבל זה רק במאבר מוסטר.

הנעם – קנה. מצטייר. החנויות בלאות מכל טוב הארץ ומחוכה לה. והעיתונים צפופי מודעות המביגנות את העונה. עונת הנסטיידות לקראת השביתות.

כי מי מאיתנו, הורים לגאוני המחר. יגי לחסוך מכספו ולא להתיאנו למען חינוכו וקידומו של בר־בבגנו. לבגי הכנתו לקראת הצפוי לו בשדה הבוקסים, תנקיא חיים. הפרדס הפנדר שמיק מהשפע הזה הגיל גם אלינו.

לסיפוסכם:

יומני תלמיד

פלטום הפיסה יומן תלמיד שעיקר מי „עמיבה מיפ מיג תמונתם של „הבטלנים" על מרכזתו של דיומה, בהנדי. מכה תלמיד יודע בדיוק למי מתכוונים בתואר בטלנים.

ליאב וא.צ. הפקות בע"מ (???) בבנים להתהות בבטלנים ומציעים „יומנוער" של איטו אברם הדרוי. המחנה בעצמו בדיבו של תקשורת ממעריב לנוער ומהכלוריה סר הפבי הנה או בסיה. היומן מלא וגרוס כל מיני אינפורמציה ויותר הל לומר מה אין בו מלומר מה יש בו... וגם זה לא קל.

עטיפות למחברות

ושוב פלטום עם הדמדות שהיא מיבגנת. דובר בפתיל בעיקר. על עטיפות, מדבקות, קלמרים ושאר ידקות.

פרט 1 יצרה רמות של ציפור בשם אדיכלך והדפיסה מוהו קם שמות נושאי הלימוד על עטיפות פלסטיק להחברה. מה אבי אנחד לכמה? פלסטיק כל כך חזק כבר לא דוגים היום. סיבוסה. עניד ודאי לקנאה.

גם מטר דבגיי מדפיסים את דובוני 'בפתיל' הלאקי הלק על עטיפות פלסטיק להחברות, כמה שיש מבחר.

ילקוטים

מבלו, ותמיל דמוי ילקוט גב בבבעי הטוואה של מבבי הלגוגוד וארגוני סרוד, מיוצר במזרח הרחוק לפי תקן אמריקאי ומגדל „מכלר" מסביד לנו שאפשר לשאת אותו גב בית. גם על הבתה יגם על הגב.

המטאה מקני רבת.
חה עוד כלים...
בתגוניה יש עוד הרבה יחה.
אז אפשר לגעת הבעודה.
אגב, אם שכתם לבו, הא.
מצורפים חפעם מדרים לוד כל מוצר. וזאת מסגי כעבים.
האחד: אני מאמין שלבר מוצר יש קונה ולא חשוב בבה זה עולה והשני. בפכרבים על חינוך, כאבור, הא ירסוד הזורה הבבדי יוביא הבריבב כסבו ולא חשוב בבה שזה עולה...
ובילדינו המחנכים – נגוחם?

ספרים עכשיו

מאת אבי סגא

גידול ילדים אל תתערבו

קנאת אחים / מאת שיימור ו. רייט / תרגמה מאנגלית תהילה שפירא / ספרית פועלים / 152 ע'

אמר המחבר: „כיום אנחנו יודעים, שקנאת אחים בגבולות סבירים, היא תופעה בריאה וטבעית, המעירת להם לפלס דרך בשנים הראשונות של מסע הגילוי העצמי. אנו גם יודעים שלצד המאבקים והמלחמות מתרקמת מערכת של יחסים חדוקים וחברים... אנו גם יודעים, שהיחסים בין האחים הם מזיגה מורכבת של דחפים ומניעים ילדותיים לרוב... למרבה המזל רוב הבעיות ניתנות לפתרון. במקרים מעטים בלבד... יהיה צורך בעזרה מבחוץ". ולהלן, בתמצית, כמה קווים מנחים לפעולה: „כאשר אחים האחיות מתקוטטים ביניהם, הם עושים את הדבר הטבעי ביותר... אל תחפש תמיד ואל תנסה למצוא „סיבות" הגיוניות לקטטה... ברוב המקרים, טוב יעשו ההורים אם יימנעו מלהתערב. ... יש לזכור שהאהבה ההורית אינה בעלת מידה קבועה, או עשויה מחומר שאפשר לחלקו במשורה". כל זאת, בסיכום. למני כן 13 פרקים הדנים ומנתחים את הענייגן ביתר פירוט.

1000 מלים

מה עושים היום / מאת סיימון למבלין / תרגמה מצרפתית נירה רוטשטיין / עם עובד / 47 ע'

1000 מלים של יום־יום " מפקיחות העיניים ומצוות השיגים של הבוקר ועד הסכבים הארחים עם לילה – מוצגות כאן בסיפורים שזורים בתמונות צבעוניות (משל המאיירת ולוייר הנלה). הנכליה: להפעיל את הילדים בכמה אופגים – שיספרו סיפורים על ציורים, שיוסיפו מלים משלהם לכל סיפור, שיקראו בעצמם, וכן הלאה. התוצאה המקוותה: העשרה, הנאה ובילוי משפחתי משותף. פרטאם גדול.

פסיכולוגיה אנושיים לגמרי

להישאר בסדר / מאת איימי בז'ורק־הריס ותומס הריס / תרגמה מאנגלית שושנה צינגל / מודן / 288 ע'

היה היה ספר שכתבו בני הזוג הזה ושמו „אני בסדר אתה בסדר", שבמרכזו עמד חניתוח העסקתי ככלי להבנה מעשית של ההתנהגות ולשינוי ההתנהגות אם אכן רוצים בכך. הספר החוא, שנדפס ב־15 מיליון עותקים, הוליד המון מכתבים ושאלות, והללו הולידו את הספר הזה. בתוכו 15 פרקים ששמותיהם מדברים בעדם (בכלל זה, למשל, „אתה יכול להיות בסדר אם..", „טיפול ברגשות באמצעות איתור בשלבים", „ליטוף", „לשמור אנשים", „עיצוב אישיות הילדים"). בין הענות שנותנים המחברים להפנת מבוכה מצאנו את ההוראות: תשוב, דבר, בקש הבהרה, כתוב, פנה למומחים לקבלת נתונים נוספים, דייק, קבל החלטות חשובות, שיהפכו למיותרות שפע של החלטות קטנות, שגרתיות וקלות ערך, קבל את אי־הוודאות. „אנו מעודדים אנשים להשתמש ביכולתם להחליט החלטות", אומרים המחברים. „...מעשה זה הופך אותנו לאנושיים לגמרי, למה שנוצרנו להיות". אמן ואמן.

בריאות איך קיבלתי זאת

הרפס / מאת ויליאם ויקס / תרגמה מאנגלית שושנה קליבנוב / אור־עם / 178 ע'

תאיידס השכיח מאיתנו את ההרפס אבל החולי הזה עודנו מצוי במקומותינו. הנגיפים אוחלים (שם המחלה נגזר מ„אחילה" ביוונית) ממקום למקום ומצמיחים שלבוקים (שמהם נגזר השם העברי). בא איפוא הבעל־מחבר ואסף יחדיו נשאים כמו „איך קיבלתי אותו", „מאין לי לדעת אם קיבלתי הרפסד", „מה לעשות עכשיו? ומה לא לעשות – לא להשתגף). לכך נוסף גם הודעה שמחבר במגיפה, סבלאות של פריעים יותר ופחות ומילון מונחים.

שעת סיפור גם מנורבגיה ומהונגריה

אוצר המעשיות הקלסיות / ליקט ותרגם שלמה אבס / עגור / 159 ע'

כי תרצו לספר לילדה, וגם לך הילד, מקצת מן האגדות הישנות והטובות, הנם לפניכם עשרים ויותר. רבות מהן טולדו אצל האחים גרים (הנזל וגרטל, החתול במגפיים, שלגיה ועוד כהנה וכהנה). אחרות באו מצרפת ומנורבגיה ומרוסיה ומהונגריה (בכללן, „ציפור האש", שתורגמה מרוסית בידי נילי מירסקי). כולן מעוצבות בהיזור ומשובלות באיורים של יוצרים זרים.

יום חמישי, ב' באלול תשמ"ז, 27 באוגוסט 1987

נועה של הבדווים

מאת אמיר רוזנבליט

בתעודת הזהות שלה, ליד הסעיף מין, רשום כי נועה ליבנה מתגוררת בישוב הבדואי חורה, בקרב בני שבט אל־עוקבי. אין זו טעות. ליבנה, עובדת סוציאלית יהודיה, גרושה ואם לשלושה בנים בוגרים, עזבה לפני שלוש שנים את דירתה בבאר־שבע והשתקעה בישוב הבדואי המתפתח שבין באר־שבע לערד. בדומה ליתר בני השבט היא מתגוררת בצריף סטאנדרט, חמישה על שישה מטרים גדלו, ועוד חמישה מ"ר תוספת.

נועה (52) שהיא ככל הידוע היהודיה היחידה המתגוררת בישוב בדואי, עשתה את הצעד הזה „מתוך הכרה ובדעה צלולה לחלוטין", סבירה. במסגרת הפעילות הוולונטארית שלה באגודה לזכויות הבדואים, החמנה על־ידי אחד מאנשי השבט להתארח בחורה ולסעוד עם בני משפחתו. בני המשפחה מכניסי האורחים מצארחן בעיניה

חורה

וכן גם המקום. „הייתי ברצון באה לגור כאן", נפלט מפיה, בלי כוונה. „אם כך, מה הבעיה? תעבדי לכאן!" אמרו מארחיה וקרוב לוודאי שאף הם לא התכוונו לכך ברצינות.

כאשר חזרה נועה לביתה בבאר־שבע והחלה לשחזר את פרטי השיחה עם המארחים, אמרה לעצמה: „בעצם, מדוע שלא אעבור לשם?" התלבטות שלה נמשכה שלושה ימים ושלושה לילות ולבסוף גמלה בלבה ההחלטה. בסיוע נלהב של בני השבט התמקמה נועה באחד הצריפים ועד מהרה התאקלמה במקום. אמנם הזמן הפנוי שלה התקצר – היא מקדישה עכשיו זמן רב יותר לבעיות הסוציאליות של בני השבט – אבל ביסודו של דבר לא השתנה אורח־חייה. כבעבר כן גם היום היא ממסיכה להקדיש זמן רב לתחביביה – גיונן, מלאכת־יד, קריאה וגידול חתולת־בית.

„יש לי מהוייבות עמוקה כלפי האוכלוסיה הבדואית", אומרת נועה. בפעם המי־יודע־כמה היא מנסה להסביר את פשר מעורבותה החוקה בחברה הבדואית. „אני מרגישה שאני משלמת חוב כפול. כבת להורים שניספו בשואה וכמי שהיתה אסופית במלחמת־העולם ונזקקה בעבר הרחוק לחום של בני־אדם, אני מנסה לתת לבדואים את מה שנכנע מבני. במישור השני, ואולי יישמע הדבר בומבאסטי, אני מנסה באיזשהו מקום לכפר על החטא של העם היהודי כלפי הבדואים. אנחנו, כיהודים, כל־כך רוצים שאחרים יבינו את מצוקתנו, אבל מדוע אין אנו מבינים את מצוקתם של אחרים?".

המצוקה הבדואית, על־פי ליבנה, נובעת בראש וראשונה מאי־הצדק שבהקצאת המשאבים הלאומיים. האוכלוסיה הבדואית נמצאת בתחתית סולם העדיפויות. ליבנה, המשמשת זה כשלוש שנים ראש צוות בשירותי הרווחה בעיריית באר־שבע, בוחרת להביא דוגמאות מהתחום הקרוב ללבה. לדבריה, לא קיים כלל מיתאם מספרי בין מספר העובדים הסוציאליים המטפלים במיגזר הבדואי לבין זה המטפל במיגזר היהודי. באוכלוסיית באר־שבע, לשל, מטפלים כיום 50 עובדים סוציאליים, ואילו באוכלוסיית הבדואים בנגב, שהיא כמחצית מאוכלוסיית באר־שבע, מטפלים שלושה עובדים סוציאליים בלבד, העובדים בתפרוסת גיאוגרפית רחבה.

„זה אבסורד שאין כדוגמתו", קובעת נועה. „אין שום התחשבות בכך שזוהי אוכלוסיה הנמצאת בתהליך של שינוי ומעבר מחברה שבטית־מסורתית לחברה מערבית מודרנית. בחברה הישראלית יש קהות־חושים לקשיים הכרוכים במעבר מאורח־חיים של יושבי אהלים לאורח־חיים אורבני. גרוע מזה, התהליך הזה מתבצע, לדעתי, רק חלקית ויש הרגשה שמנסים לסגור את הבדואים במעין גיטאות, ללא כל דאגה לתשתית תעסוקתית. גדלתי בקיבוץ (נחשון, עין־שמר) וספגתי אהבה גדולה לנופי הארץ, וכואב לי לראות את אי־השוויון בחלוקת הנוף בדרך מבאר־שבע לתל־שוקת. הנוף שמימין לכביש רצוף שטחי צמחיה ירוקה הנוף שמשמאל לו יבש וצחיח. זה מרגיז אותי, כי השורה הירוקה שייך ליהודים שקיבלו הקצאת מים מהמדינה, והחלקות הצחיחות הן של הבדואים שלא זכו לכך. במקום ליהנות מהנוף, אני מרגישה מרירות וכעס, כי זה לא ישר ולא הוגן".

אידיאולוגית, אומרת נועה ליבנה, שלושה גורמים השביעו עליה את חותמם: עקרונות הנצרות, השומר־הצעיר והעבודה הסוציאלית. נועה אימה בשואה את אחיה, ד"ר עדלה וד"ר הרמן. פולנים הצילוה מידי הנאצים והעבירוה למוסדות צדקה שונים, שם גדלה והתחנכה. באותן שנים חיתה נועה חמש שנים כנוצרייה לכל דבר ועקרונות הדת נחקקו בתודעתה. בשנים שאחר־כך אימצה את עקרונות השומר־הצעיר, כי האידיאולוגיה של השבאל מדברת אל לבה: מדבר אל לבה החזון „אישראיש לפי יכולתו, אישראיש לפי צרכיו". על אלה נוספה העבודה הסוציאלית, שנועה רואה בה את התגיזה לשוויון בין בני האדם. כל בני האדם נולדו שווים ולפיכך, גורסת נועה, החזק לעולם צריך לעזור לחלש.

נועה, בוגרת אוניברסיטת חיפה בעבודה סוציאלית, הגיעה לבאר־שבע ב־1977 ומאז מילאה באיזור תפקידים שונים בתחום התמחותה: ניהול התחנה המקומית לגבילה מאלכוהול, הדרכה מעשית בעבודה סוציאלית באוניברסיטת בן־גוריון בנגב ועבודה סוציאלית באגודה לזכויות הבדואים בנגב. את שלושת בניה וחנכה על־פי העקרונות שהיו נר לרגלה. הבן הבכור, עמיה, בן 32, קצין צה"ל לשעבר, גר באיזור בר־מיאל: חגי, בן 24, מתעתד ללמוד באיזור תל־אביב ולירון, בן 21, „מחפש את עצמו" בארה"ב. שלושת הבנים קיבלו בבית חינוך ליבראלי ובהכירם את השקפת־עולמה של האם הם לא ראו שום דבר חריג בהחלטתה לעבור להתגורר בקרב החברה הבדואית. להיפך, אין מעודדים אותה בדרך חייה ואף מבקרים אצלה לעתים קרובות.

„למעשה", מודה נועה בחיוך, „אני יושבת על התפר שבין החברה היהודית והבדואית. יהודיה החיה בתוך בדואים. אני מרגישה את עצמי שייכת לקהילה הזאת ולכן, כשאני מדברת על שבט אל־עוקבי, אני אומרת 'אנחנו'". היא מרבה להשתמש במונח „מחדשות" כשהיא מדברת על הקשר בינה לבין בני שבטה. „חורה הוא למעשה ישוב שלא קיים", היא מסבירה. „בני השבט הועברו מישוב הקבע למקום הנוכחי עוד בשנת 1951 ומאז הם מוגדרים עדיין כישוב זמני. זה מזעזע. המונח 'זמני' פשוט לא מסתדר לי עם 35 שנות קיומו של המקום. האנשים חיים פה בתנאים קשים מנשוא. אין תשתית של כבישים, אין מערכת של ביוב ואת החשמל מספק גנראטור".

כדי לשפר את השירות הסוציאלי לבדואים יזמה נועה באחרונה פרוייקט נסיוני, יחד עם סטודנטים לעבודה סוציאלית שהיא מדריכה באוניברסיטת בן־גוריון. שלושה סטודנטים, הלומדים בשנה השלישית במחלקה לעבודה סוציאלית, הקימו שלוחה של שירותי רווחה קהילתיים בעיירה כסייפה ובסיועה הם מקבלים קהל ומנסים לגבש פעילות יחד עם צעירי העיירה. „יחסית", אומרת נועה, „מצבו של השבט שלי הא עדיין טוב. אנחנו תפסנו חזקה והפעלנו גנראטור בישוב. יש שבטים שחיים כמו בתקופת אברהם אבינו. אצל הבדואים אין פונקציה של 'קציני ביקור סדיר' ואין שום גורם מימסדי העוקב אחר ילדים שאינם מופיעים בבית־הספר או נושרים מלימודים. בשבטים מרוחקים, כמו אל־עזזמה, יש 60 ילדים שלא רק שלא נשרו מלימודים, אלא שהם פשוט לא התחילו כלל ללמוד. במינהל הבדואי אין שירות פסיכולוגי ואין חנוך מיוחד. זה אומר שילד בדואי אינו נמצא בקו התחלה שווה לזה של ילד יהודי".

נועה מדברת על הבדואים בכאב רב. היא סבורה שבמקרים אז במאחר היחס המתנכר כלפיהם יתנקם בחברה היהודית. „קיפוחם של הבדואים יוצק לשמיים. כואב לי שלאיש לא איכפת ואיש לא נוקע למחות על העוולות שנגרמים להם, כאילו שאינם חיים במדינה מתוקנת. הבדואים הם אוכלוסיה שקטה, צנועה ומנוכאת אל הכלים. הם אינם דופקים על השולחן, אינם עומדים על שלהם ואנו מנצלים זאת לרעה. לדעתי זו מדיניות מסופשת, כי המשך השנים יצטברו אצלם מרירות, וכעס ואנו נמצא את עצמנו על לוע זה געש", דברי ליבנה.

זה ביתה היום: נועה ליבנה בקרב שבט אל־עוקבי בעיירה חורה בנגב.

בקיץ אצל כב' השופט זיו־אב

מאת נתן רועי

שופט בית־משפט השלום בתל־אביב ארי זיראב הוא איש צעיר. כשאתה נכנס לאולמו שבקומה השלישית אתה מגלה כי לפניך שופט המעורה במתרחש סביבו, אדם לא מנותק. הוא מבין היטב את מניעי המסטרה, וכשיש צורך, לדעתו, לגעור בנציגיה, הוא עושה זאת. הוא גם מנסה להבין את הערכין שנקלע לאולם. פושע הוא פושע; אבל הוא גם בן־אדם.

בית־משפט השלום בתל־אביב, מרכז בולוואר הומה אדם, הוא אשנב לחיים במדינת ישראל של קיץ 1987. כאן, בעיקר כאולם לאולם, הוכל לצפות בסרטים המצוירים החיים ביותר. לא צריך להמתין לחילות שבת, כמו

תל־אביב

ללחוץ על כפתור הטלוויזיה ולראות סיפורי־חיים מזילי דמעה. אפשר לראות אותם כאן בהתהוותם.

אבל אצל ארי זיראב תביר שבת. הוא, אגב, שופט שלום מן הסורה, אבל בימים מסוימים הוא גם שופט בעצרים תורן ואז אתה יכול להבחין ב„שיקולדעת בפעולה". אנשי המסטרה מביאים לפניו חומר גלוי וחומר הסוי נגד עבריין מסוים, כדי לנסות ולסכנע אותו שיש לעצור את החשוד שלהם. זיו, בתאבדלות משובבת, מתרווח על כסאו, מתבונן בחומר, מפנה מבטו אל הסוטרים (לעיתים מבט בלתי־צפוי) ואומר: „ולזה אתם קוראים חומר חסוי? — נו, באמת". הוא יודע מה הוא אומר. ארי זיראב, בנו של שופט, ובעבר הלא־רחוק איש משטרה בעצמו ועורך־דין, הוא אדם רציני. עליו קצת קשה „לעבוד בעיניים". השוטרים הנגבים יודעים זאת היטב. כשהוא מגלה את החוק, את הפואנסה של המקרה הטובא לפניו, הוא בוחר דרך ברוקה. הבריקה, קלילה ורציונית כאחת, מתנהלת בסארם צרפתי. זיראב סוקר את החשוד היושב מאחורי דוכן הנאשמים. ההשוד, המבחין בכך מאחור מדי, מוציא את הדיים מהכיסים, מתרומם כמושבו, ואז מתחיל הדרשיח הרגיל.

– כן, אדוני השופט.

– ומה אתה אומר? מה עשית?

– אני, כלום.

– כלום?

– כלום.

– יש לך איזה קשר לפשע?

– לא.

בתום סידרת השאלות הקצרות מבקש זיראב מהעבריין לשוב למקומו, מוציא מתיק המעצר את גליון הרשעותיו של החשוד, ותוך כדי גלגול הדף הארוך, הוא אומר, לא לפני שיודא שיש לו מאיינים באולם: „יש לך קשר לפשע – או אין לך?". השופט והחשוד מחייכים זה לזה. לשנים ברוך, שהדרשיח ביניהם יצמר רע מאד. זיראב גילה את ההשוד. החשוד גילה את השופט. נשאר רק להתווכח על יבי המעצר. זיראב לא אוהב מעצרים ארוכים. המסטרה מבקשת 15 ימים – זיראב, ברוב המקרים, מאשר פחות.

* * *

חם בבית המשפט. באולמות השופטים, סרוגים ריקים בזמן הפגרה, שורות קריות נעיכה. רבים נבלטים לחדרים האלה. מצפים למצוא כאן מזגן נפעולה. אלכס אנסקי אומר שהוא מחייק בקלטת של קולות מזנדאוויר. בבית־משפט השלום אין מוכרים קלטות אלה.

ושוב אנו באולמו של השופט זיראב. לפני כשבוע ימים הובא לפניו גבר כדוש, בעל קומה בינונית, שהמשטרה חשדה בו, כי גנב מסמכים מאוניברסיטת תל־אביב. „החשד מופנה כלפי אחד מאנשי האוניברסיטה", אומרת השוטרת לשופט.

– אני עובד כשליח באוניברסיטת תל־אביב, אומר החשוד שהוא בדימיעוסים.

– הוא עובד נקיון, מתקנת השוטרת.

לארי זיראב תשובה לכל התסבוכת הזאת: „יש לערוך חיפוש בביתו ולבדוק אם גנב מסמכים. אם יתברר שהוא לא עובד כשליח אלא כאיש נקיון – יש להביאו לפני שוב. אני מבטאם, לכן, את מספר־ימי המעצר הבוקסים מעשרה ימים לחמישה ימים בלבד ובינתיים יהיה לכם זמן לבדוק אם הוא שליח או פועל נקיון".

* * *

„שלושת המוסקטרים" – שוקרון, אברג'יל ופרוספר – הוכאו לפני זיראב בשעות הבוקר המאוחרות. המסטרה חשדה בשלושה ספרצו לבית פרטי. זיראב נטל לידיו את רסן החקירה.

זיראב: אברג'יל, מה איתך?

אברג'יל: נדרסתי באיזה כניסה. אני לא שייך לעניין הזה.

זיראב: אתה בדרך כלל נדרס כשאתה נמצא עם החברים שלך?

השופט, כמובן, אינו מחכה לתשובה. הוא מפנה את מבטו לעבר פרוספר, קרב המשפחה של שני החשודים, מעלעל בגליון הרשעותיו הקודמות ואומר: אדון פרוספר, אני עושה וכבה איתך דרך גליון הרשעותיך. יש כאן חבלות, פריצות, סמים. אתה אדם עסוק אני רואה.

פרוספר: זה לא שייך למקרה.

זיראב: יש גם תקיפה, אני רואה.

פרוספר: היה איזה עניין עם אשתי אבל זה נגמר... בחיבוק השופט...

שוקרון גבה־הקומה מתערב: אדוני השופט, תעזוב אותו – יש לו ילדים בחוץ... הוא לא מעורב... אני עשיתי הכל לבד...

זיראב: פרצתם?

שוקרון: אני עשיתי הכל לבד ואני מוכן להודות זאת לשוטרים.

זיראב: תודה רבה. לא עכשיו. שב.

השלושה נעצרו, כמובן. לפני שהוצאו מהאולם צעק פרוספר לאשתו וזו שהוכתה בעצבה: „תביאי – סיגריות". לבית־הכלא בדרך באמבולנס, כשאת בא ביום ראשון.

* * *

אדם נתפס כשהוא משתמש בברטיס אשראי גנוב. זיראב הבין שמדובר באחד שנתפס על־דם. הוא גולל את גליון הרשעותיו והתברר, כי האיש הוא מקצוען. משהוה השופט לעצור אותו, אמר החשוד: „אדוני, אני רוצה לקחת מאשתי את הפתק לקבלת אוזלן (תחליף לסם), כי יומיים במעצר אני לא מקבל מהמשטרה כלום". האשה, פניה מבוישות וכבויות, מעבירה לו את הפתק. השופט לא מחייך. הוא מתבונן בהם בפנים רציניות.

* * *

בחודשים פחות חמים, בשנת הלימודים, מגיעות לאולמו של השופט זיראב בערות לא־מעטות הבודדות בבית הספר. פעם נפלט לאחת מהן מהפה: „וואי, איזה שופט חתיך". זיראב, בעל חוש הומור בדרך־כלל, הרגיז: „שקט, זה בית־משפט כאן". הוא מאד לא אוהב את זה.

מה ב־42 מעלות בצל

מאת שמואל תבר

אילת מלאה עד אפס מקום. כ־18 אלף תיירים שוהים בבתי המלון, בבתי האירחה, בקמפינגים ובדירות שכורות. הם, באילת, הסמפ־שורה נעה בסביבות 41–42 מעלות בצל, אבל היובש מציל את המצב. בשעות הבוקר שקטים הרחובות, כולם שקועים בסיסטה. המוגנים עובדים במלא ההספק.

באילת סבבו שהוים ומחירי המלונות ירידו את הדיר הישראלי לאורחים אטרקטיבים יחד כאגן הים התיכון. אך מסתבר שלא כך. אילת

אילת

עודנה לחיה פנינה, כפי שמכנה אותה שר התיירות, בכיר התיירות של ישראל.

מזכ"ל התאחדות המלונות באילת משה פינטרומולי מבטיח: „לא היה הפתעות. כל ציפיותיהם של המלונאים מחדש יולי התממשו. הגענו לתפוסה של 84.5% בחודש יולי, באוגוסט נגיע קרוב לחדאי ל־87%". הסנה נתפסו עוד כ־150 חדרים בבתי מלון ועדיין תפוסה טובה. לגבי אוגוסט ניתן לומר תהיה טובה עוד יותר. „רצינו שהאורחים הישראלים ישוב בבלון 3–4 לילות. זה מה שקורה".

מה עושה הישראלי באילת? לאן הוא נוסע? הרי לטייל אפשר רק בשעות הבוקר המוקדמות. יוצאים לאתרים קרובים. כל־רכב ישראלים מסתובבים בבקעת תכונע אבל תמיד מגיעים גם לאגם. שם משליכים את בגדיהם ומתלים במים. רוב המבקרים מגיעים גם למצפה רמון ומרחף כלל מפליגים על יאכטה לסיור במפרץ. אך עיקר הבילוי הוא שפת הים או בריכת בית המלון ויקיבה בסעות אור הצהרים בלובי המקורר.

בחנות בגדים, בכל אחד מהם מלא אנשים. אין מדידות. אין מקום. אין מדידות. אין מדידות. אין מדידות

טבלת השיאים הלאומיים נותרה קפואה בפתיחת אליפות השחיה

נקבעו שני שיאים לגילאים וכמה שיאים אישיים ● שגיא שטיגמן מילא מקום אחין אייל במשחה החזה הקצר ● שגב פורת ניצח ב־400 חפשי, אולם לא ניפץ גבול ארבע הדקות ● נצחון לאלמונית וילנאי

שני שיאי גילאים הושתעה גדולה נרשמו אתמול ביומה הראשון של אליפות ישראל בשחיה בבריכת מכון ויצמן. גלעד חן קבע שיא לגילאי 16 במשחה 100 מ' חזה בזמן 1:09.24 ד'. הפרעל בית־ברל קבעה שיא לגילאי 16–18 ב־4x100 חפשי בזמן של 4:13.51 ד'.

את הפתעת האליפות רשמה רויסל וילנאי בת ה־14 ממרכז רייסגל רחובות, שזכתה במדליה הזהב ב־200 מ' פרפר בזמן 2:32.08 ד', כשהיא משאירה מאחוריה את הפייבוריטית, יעל קסוביצקי.

אתמול הושגו הישגים נאים. אך, כצפוי, שום שיא לאומי לא התנפץ אל דופן הבריכה. השחיינים הצעירים השיגו שיאים אישיים רבים.

במשחה הפתיחה, 400 מ' חפשי, ניצח שגב פורת מהפרעל גליל עליון בזמן 4:02.81 ד', כשהוא מקדים לאחר מאבק דרמטי את עדן הירש ממכבי חיפה – 4:07.27 ד'. שלישי סיים עמר ברק מבני שמעון – 4:11.06 ד'.

מכבי חיפה גמלה לגליל העליון בתחרות המקבילה לנשים. ענת גבאי מחיפה (4:39.18 ד') גברה על איילת אדון מהגליל (4:42.83 ד'), כששלישית סיימה מיכל אפרן בבית ברל (4:45.83 ד').

ב־200 מ' פרפר זכה ללא עוררין עדן גרמי ממכבי ירושלים בזמן של 2:07.64 ד', לפני חן שכטר ממכבי ת"א (2:11.83 ד') ואפרים בגלי מהפרעל גליל עליון (2:15.93 ד').

במשחה המקביל לנשים ניצחה, כאמור, וילנאי (2:32.08 ד'), לפני קסוביצקי מהפרעל נהריה (2:32.48 ד') ונעמה מישר מעמק הירדן (2:32.70 ד').

ב־100 מ' חזה לגברים ניצח בהפרש זעום שגיא שטיגמן מעמק חפר (1:08.28 ד'), לפני גלעד חן מהפרעל גלבוע (1:09.24 ד') ואלון קיבל מבית ברל (1:10.60 ד').

בתחרות לנשים היתה דרמה, שכמיומה ניצחה אירית אפרתי מבכבי ת"א (1:18.24 ד') לפני אדית בס מהפרעל נהריה (1:20.15 ד') וענת אסף מעמק הירדן (1:20.24 ד').

במשחה המסים אתמול זכתה בני שמעון בנבחרה ב־4x100 חפשי לגברים בהרכב יזכל ברוך, ברק עכו, אדי ברק וחדד ויס בזמן של 3:39.67 ד', לפני בית ברל (3:41.32 ד') ועמק חפר (3:42.82 ד').

בתחרות המקבילה לנשים ניצחה בית ברל בהרכב ענת לויס, תמי לוין, שרון סליסמן ומיכל אפרן (4:13.51 ד') לפני נהריה (4:22.52 ד') ומרכז ריסגל (4:23.53 ד').

הבוקר (9.50) ייערכו המוקדמות של היום השני ואחה"צ (17.00) תחרויות הגמר – 200 חפשי, 100 פרפר, 200 גב, 200 מ.א, הן לגברים הן לנשים.

מדברים על זרים ומשלים את כולם

אמר יעקב גרונדמן, מאמן שמשון, בפורום מאמני הכדורגל ● צבי רוזן: „רק זרים יצילו את הכדורגל הישראלי" ● עמנואל שפר: „המאמנים צריכים להיות שותפים לקבלת ההחלטות המקצועיות"

מאת שמואל קליגר

גיורא שפיגל

עמנואל שפר

שלמה שרף

בכל לא קשה היה להסחף ברחשי נוסטלגיה של ימי מכסיקו העליזים. כחל נציגי התקשורת ישובים היו חברי אדרנן המאמנים ובהם שרשת השיחים המפורסמים שפיגלר, גיורא שפיגל ויצחק שרם, ומעל המדינה. יקחו אותם ולא ישלמו להם... צריכים לקבוע קריטריונים לקבוצות. מי מנהלים, מה דרך הניהול, מה יכולים לבנות ועם מי עובדים. צריך לצמצם את הליגה. השחקנים הטובים צריכים להיות ב־10 קבוצות ואז הרמה תעלה.

מרדכי שפיגלר: „ללא קהל שיבוא למיגרשים לא יהיה כדורגל".

עמנואל שפר: „צריך לקנות שחקנים שיחזירו את הקהל למיגרשים. אין שום סיבה, שביראל הקטנה לא יהיה כדורגל אטרקטיבי. ארוגוואי והונגריה אינן משופעות באוכלוסיה ובכל זאת הגליחו בכדורגל. שחקנים ממרצים לא יביאו את הישועה. אין אפילו אחד בהתאוחות שמתגעגע לזרים. רק שאין להם כח להגשים את זה. משחקני מכסיקו יש לנו היום 17 – 18 מאמנים. צריך להיות בתים בהם, הם ממיסב המאמנים בעולם לפי כל קנה מידה בינלאומי. צריך לגדל אותם לקביעת מדיניות ולהשפעה על הנורמה. הם צריכים להיות היועצים של הכדורגל, ואין הכוונה להחליף את המרכזים וההתאחדות. לא יתכן שרק פוליטיקאים יחליטו על עתיד הכדורגל".

„צריך לחוקק כארץ חוקים על קניית שחקנים. לא יכול להיות, שעם שחקנים בני 18 ינהלו מו"מ מתיש כל עונה. צריך לכבול ידי שחקנים צעירים לתקופת חוזים של 3–4 שנים. גם לאחר מכן לא יוכל שכרם לעלות לשמים".

שלמה שרף: „הקהל בורח ומשיך לבריח אם לא יהיו לנו שחקנים מושכי קהל. מושכי הקהל הישראלים עזבו לחו"ל ועתה חוזן להביא את הזרים. יש ירידה בהתעניינות הנוער בכדורגל. בגבול העושר הכלכלי של האוחזים – הנוגרים מעדיפים להביא את ילדיהם למגרשי הטניס במכוניותיהם. תפקיד המאמנים להחזיר את הקהל למגרשים על ידי הקניית סיטות, שיביאו לכדורגל התקפי ואטרקטיבי".

צבי רוזן: „שערים נוספים לא יחזירו את הקהל למיגרשים. הבעיה שאין לנו שחקנים בעלי יכולת. רק זרים יצילו את הכדורגל הישראלי. כמו בלב המאמן שפר, הבין הנבחל של מכסיקו הבלתי נשכחת. אלה ביקשו להביא את השגותיהם וביקורתם על מבקריהם העיתונאים. באילו נתוחלמי היוצרות. בין מה זכה היה להם מה לומר על הכדורגל הישראלי, על הדרכים לשפרו ועל תרומת התקשורת להשגת המטרה הנכספת.

היו שראוו לשמור גם על רמת ריכוז גבוהה, אך מוטלה ספיגלר בשגיגותו המפורסמת הכבית, כי לא נס ליחו גם במאמן כשהוכיר את העובדה שבמו רגליו הבקיע את כל שערי ישראל בכל הזמנים בגמר הגביע העולמי. ולמי שכבר שכח הזכיר, כי היה זה שער אחד בסך הכל. וזה היה במכסיקו...

כה אמרו המאמנים? גיורא שפיגל: „באין אפשרות להביא שחקנים זרים, כאשר בכל מדינה מתוקנת מתחיל הכדורגל בזה, שלכדורסל לא יכולה להיות זכות קיום ללא שחורים אמריקאים כך גם הכדורגל".

יעקב גרונדמן: „מדברים על זרים ומשלים את כולם. צריך להכין קודם כל את התשתית לזרים. אחרת הזרים ישנאו את

לואיס במסלול השיש

„המלך" קרל לואיס כבר מסתגל למסלול ולאווירה של רומא, מארחת העולם. על המסלול המטופח של איצטדיון השיש בבירה האיטלקית עורך האצן הגדול זינוקים ומאוצים ומצהיר: „אני מוכן". עבור גדוד המעריצים, הממתין לו ליד אדני הזינוק ומחוץ לשערים, שווה חתימה של לואיס אהב. לואיס עצמו שואף לאחב אחר בשבוע הבא

בחזרה לחום

אימונים טובים באווירה רגועה

מאת שמואל קליגר

אחרי שטעמו טעם ת"ל הגיעה העת סוף סוף לחזור לארץ. אתמול שבו שחקני בר־יהודה הפועל באר־שבע בעקבות הפועל פתח־תקוה. התחושה היא, כי המחנות נחלו הצלחה גדולה.

היטיב לומר זאת מאמן הפועל באר־שבע, ניסים בכר: „זה היה אחד המחנות הטובים והיעילים. מלון פרוזק, לחסיה לא היה שום דבר אחר לעשות אלא לאכול, לישון ולהתאמן".

6 שחקני נבחר שותפו באימונים, שתרמו גם לגיבוש ולאווירה החיובית. „הקבוצה מוכנה לליגה", דברי המאמן.

שווייצר: „עמדנו בעומס"

המאמן דוד שווייצר ציין לטובה את המחנה של בר־יהודה באר"ב ובהלנד. בפרט בהולנד,- שם קיימה הקבוצה 15 אימונים. „עמדנו בעומס", אמר המאמן.

להיום נקבע משחק אימון עם הכח רשת־גן. במולם ייקבע המאמן של בר־יהודה אם לאשר את מגרש ויצמן כמיגרש הבית של קבוצתו.

אין חדש בלוד

בהפועל לוד אין לפי שעה כל חדש. מנהל הקבוצה אבי ברזוזם, שהשיא אתמול את בתו, אמר, כי הוא מקווה שיחד עם היין בחתונה יצא גם הסוד ונדע מה קורה בקבוצה המתפוררת של לוד.

ביתתים כמעט ביום, שבשבת לא יופיעו הלוחמים למשחק מול בר־יהודה. גם המאמן צבי רוזן איננו יודע מה קורה. רוזן מרב להתראיין כמאמן הפועל לוד בטענה, ששום דבר אינו מגור עדיין. בחולם לא מדיין כשמחדר בשבע וחצי לפני תחילת הליגה.

מאידך דואגים להפרוץ הערכות אופטימיות. אחת ההערכות היא, שחיום יסוכם על שובם של השחקנים לאימונים.

שמשון גברה על יפו

מכבי יפו ממשיכה להיות „בשר תותחים" של הקבוצות הלאומיות. לאחר התמשיה שלשום מול הפועל תל־אביב, ספגו היפואים 4 שערים משחקני שמשון. המבקיעים היו: דוזון רביזון, יפתח הלוי, אפרים שטיבנוב וצחל אימוני.

מים גועשים באליפות בשטרסבורג

הבריכה ספגה ביקורת נוקבת השחיינים השיבו בשיאי עולם

מאת שמואל סל

בניגוד לכל תחזיות המומחים, הצליחו שחייני אירופה להכביע את הבריכה האיטית בשטרסבורג במסגרת אליפות הבשת. שישה שיאי העולם ו־12 השיאים האירופיים היו הסמה ותחכת לכך, שיכולתו של האדם עדיין לא הגיעה למיצוי מוחלט.

יד מונפת אל־על של אריקה מורינג: תמונה שגרתית אצל בנות מזרח־גרמניה

ערב התחרויות הידבו המומחים, באמנים כמו שחיינים ומי שמכנים עצמם יודעי דבר, לטעון, כי הבריכה הישנה של שטרסבורג לא תאיר הפעם פנים לשחיינים ותפגום בהישגים. הגלים התחרים מרפנות הבריכה, אמרו, תמנע השגת שיאי עולם. לכל היותר יפלו ככה שיאי יבשת. אולם המציאות ספחה על פניהם. אמנם מכול שיאי עולם לא היה, אבל גם בשישה שהושגו אין בכה להתבייש. אליפות אירופה הפכה לאירוע השחיה המצולח ביותר של השנה. טוב יותר מהתחרויות במשחקי פאן אמריקה ובפאן פאסיפיק.

ויותר מזה. שנה לפני המשחקים האולימפיים בסיאול הוכיחו שחיינים אירופה, כי הם מצויים בכושר טוב יותר מעמיתיהם האמריקאים, האוסטרלים והקנדים. מסתבר, כי לא רק הנשים האירופיות. אז ליתר דיוק המזרח גרמניות. מפגינות עליונות על יריבותיהן. גם אצל הגברים חל צמצום כפיר עד כי האירופים עברו את האמריקאים. שסלטו בעבר בעוף.

ערב האליפות צוטט מאמנו של גרוס הרסמוס אוקלאר, שאמר: „איני צופה בבריכה כזאת לשיאי עולם". שלשום הוא נאלץ לקחת את המילים בחזרה ועוד להזות כיצד מאבד חניכו הכסנה ה„אלבטרוס" את תאריו בזה אחר זה.

גם מאמנה האולימפי של קנדה, סרבור סיפאני, המלווה את אליפויות השחיה הבין־לאומיות מאז מקסיקו 1968, „יחד" בהבריכה והתייחס בעיקר לכאבם בין השחיינים בבואו לסכם את האליפות: „לבריכה בסופו של דבר כנראה לא היתה השפעה מכרעת. המאבק בין השחיינים הביא עימו את החישנים השיאים".

השחיינים עצמם התיחסו בכיסול למסע ההשמצה נגד הבריכה. „לא צריך להתייחס לבריכה אלא להתרכז בשחיה", טענו.

השיאן האירופי ב־100 מ' חזה, האנגלי אדריאן מורהאה, היה קיצוני ביותר בבואו לבקר את אלה אותם כינה מוכוחים חסרי הבנה. „כל אחד יכול לטעון, כי בבריכה אחרת היה קובע הישגים טובים יותר. מדי לקבוע דברים כאלה צריך לנסות אותה. אני חברי ניסינו ותוצאות ידועות".

אירופה הצדיעה בשטרסבורג, בראש ובראשונה, לנבחרת המזרח גרמנית ובעיקר לחלק הנשי שבה. מתוך 32 מדליות זהב, שחולקו במהלך ששת ימי האליפות, נטלו המזרח גרמנים 18. אצל הנשים איבדו כ־ספסן אוכו, הייקה פרדרך וחברותיהן רק שתי מדליות לרומניות לונג (400 מעורב אישי) וקוסטאקה (50 חופשי). הגברים המזרח גרמנים הסתפקו בארבע מדליות מוזהבות.

להפתעה נציגה גרמו החונגרים, שזכו בשלושה מקומות ראשונים וקבעו שני שיאי עולם ע"י השחקן גווני תאמאש דארני, במשחי המעורב אישי. גם האנגלים עכו את שלהם בשתי מדליות זהב. הבעיר גרמנים, לעומת זאת, איכזבו והסתפקו בארבע מדליות זהב לא מעט בשל בשלנותיו של מיכאל גרוס. שהופתע פעמיים במשחים שחיו בעבר נחלתו הבלעדית.

ושוב אל העמדות הבין יבשתי. בטעם בטקסיל נעדכו בשני עברי האוקיינוס שתי תוצריות. בהן נטלו חלק הבכירים בשחיני העולם. קשה אמנם לערוך השוואות כאשר מדובר בבריכות שונות ובעבודה שבעיכות יסוד היו התוצאות יכולות להיות לנמרי אחרות. צריך גם לקחת בחשבון, ששחקני ארה"ב עסקו השנה יותר בליטוים מאשר באיטונים. אבל, נכון להיום, ניתן לומר, כי שחיני אירופה עולים על האמריקאים ושותפיהם.

רק בארבע מישחים לגברים קבעו האמריקאים תוצאות טובות יותר באשר העמיתים האירופים. יתר מזה, בחלק מהמשחים כמו ב־200 חופשי או ב־1500 חופשי לא היה בטלית המצוה בבריסביין להתברג כלל בין הזוכים במדליות. האמריקאים גם ספגו בכה כאשר איבדו את שיאם העולמי ב־200x4 חופשי, משהה שהיה כאן ומתמיד שייך להם. אצל הנשים המצב היה עוד יותר עגום עבור הבנצחות בבריסביין, שלא היו נוכלות ולו מדלית זהב אחת בשטרסבורג.

סיאול עוד רחוקה כדי לקבוע בבר עתה, שזו תהיה התחבוגה גם שם. אבל אין ספק שביבי הבריכה האולימפית שם יעבשו באי־באבר יזקו אליהם השחיינים.

קרוצ'י העפיל לגמר הטורניר לזכר זיתוני

בטרם הגיעו בירושלים ערבו היום מבחני הגבר בתחרות הכמותית עלם יוסי זיתוני, מבשאי הפועל ירושלים ובאבן בבד, הנפל בבלוחמת לבנון. התחרות נערכת זו השנה הסדרת ברביעות ומשתתפים בה מטובי שחקי הגיגי בארץ.

אתמול בהב הגבר: גילאי 18: יוסל קרוצ'י – דני מוסקס 2:6,2:6; אמנון בן מרדכי – עוד רעקבי 3:6, 3:6,6:2. גילאי 16: יוסל הדיס – גיל קבלסקי 0:6,5:7; אבי מילון – שגב לוי 1:6,1:6. גילאי 14: ליאור ציבוטן – דרור גרינברג 1:6,1:6; קובי לוריפר – אורן רוכן 6:7,6:2,5:7. גילאי 12: מל תראל – רני ארז 3:6,4:6; ארז אמון – יצחק בהן 3:6,4:6.

נערות 16–18: תיה גבראל – אסנת רגאם 5:7,2:6; עידה נפני – קרן באייר 1:6,0:6.

במשחק לזכר השוער אבי רן

נבחרת הכדורסל הערב מול חיפה

נבחרת ישראל בכדורסל תפגוש הערב את משחק האימון הרביעי שלה לקראת בולגריה. הנבחרת תתמודד מול נבחרת חיפה במשחק לזכרו של שוער הכדורגל, אבי רן ז"ל.

כמה ימים לאחר מותו הטראגי של אבי רן יזם „קפסן" הנבחרת, דודון ג'מצ'י, את קיום המשחק לזכרו. בתחילה תוכנן להיערך משחק בין נבחרת ישראל לבין מכבי חיפה, אבל התנגדותה הפיננסית של הפועל חיפה הרגנו את משה ויינקרנץ שדוזנברג, גודרון ושטיינהאור ישותפו בשוויות הנבחרת – הביאו להקמתה של נבחרת חיפה לאחר 20 שנה.

זכרו של אבי רן ישכיח הערב לשעה קלה את היחסים המתוחים בין מכבי והפועל חיפה. שתי הקבוצות יגמו להעניק לחובבי הספורט בעיר הכרמל חוויה סיכרוטל.

גורמים שונים נרתמו למען קיום המשחק, שכל הכנסתיו יסמרו לקרן להנצחת זכרו של אבי רן. ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, הורה לא לגבות תשלום עבור השימוש בקיכל הספורט ברומכה והשוטרים, שישמרו על הסדר במגרש, יעשו זאת ללא קבלת תמורה.

מענין יהיה לראות עם איזו המשיכיה יפתח וינקרנץ את המשחק. נראה שמקומם של מרסר, לאסוף, ג'מצ'י ובקוביץ מובטח. השאלה היא מי יהיה הרכז, שיפתח את המשחק. עדיפה היה זה ישראל אליהיך, אבל יכולתו הדלה בשני משחקיה האחרונים של הנבחרת מעלה ספקות לגבי הערב.

וינקרנץ ישתף גם הערב את כל שחקני הסגל ומטרתו תהיה לנסות שיטות משחק שונות. נראה שהבכי הכרוסל בעיר הכרמל יוכלו לחזות במשחק מענין ואולי גם מרתק.

שר העבודה והרווחה, משה קצב וראש עיריית חיפה, אריה גוראל, יכבדו את המשחק בנוכחותם. בתום המשחק יוצגן גביע מיוחד ל„קפסן" הקבוצה המנצחת.

מה"ד ואג"א היום בגמר

קבוצות מחיר ואג"א העפילו אתמול למשחק גמר הגביע המסמכי.

במשחק חצי הגמר הראשון גברה נבחרת מה"ד על פיקוד צפון בתוצאה 0:1. שמעון אדרי מפיקוד צפון הבקיע כבר בדקה ה־19 שער עבור והעניק בכך את כרטיס העליה לשחקני מה"ד.

במשחק חצי הגמר השני גברה נבחרת אג"א על נבחרת פיקוד דרום בתוצאה 0:2. ארז ללקן וירום צפריר הבקיעו את השערים לזכות אג"א.

משחק הגמר יערך היום ב־5 אחה"צ בהרצליה במעמד הרמטכ"ל, רן שומרון, וראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו. בשעה 3.30 יערך המשחק על המקום השלישי בין נבחרות פיקוד צפון ופיקוד דרום.

בהפסקה שבין שני המשחקים יערך מפגן צנחה חופשית לתוך האצטדיון.

סאבוניס נפצע שנית ונותח

כדורסלן הציר הטוב ביותר באירופה, הסובייטי ארוריאס סאבוניס בן ה־22 מקבוצת דלגיריס קובנה, נפצע בפעם השנייה בגיד עקבו הימני ונותח ביום שלישי בוילנה.

„לביא" או טניס

מאת אלי גרזנר

בעית ה„לביא" בעקבת בתי־תשובה היובית של שר הבטחון, יצחק רבין על האטרחת לשחק מול יו"ר הכנסת, שלמה הלל, במשחק טניס מוקדם במטגרת חגיגות 20 שנות לאיחוד ירושלים.

המשחק אמור להקדים את המפגש בין ג'מי קונורס לבין עמוס מנסרוף, שיערך ב־13 באוקטובר בירושלים.

המשחק יתנהל בשיטת „המנצח זוכה בכול", כסבכל מקרה יובטחו למנצח 25,000 דולר. עיריית ירושלים ומרכז הטניס מצפים לקהל שיא של 1800 שוחרי טניס.

גליל עליון ניצחה ביים

מאת אלי גרזנר

בעקבות משחק האימון מול הפועל גליל־עליון החליטו אמש מנהלי הפועל ירושלים לא להחזיר את שלושת השחקנים הזרים, שהגיעו למחנים בקבוצה. גליל־עליון לא התקשתה לגבור על ירושלים בביתה בתוצאה 75:84 (36:41).

גם מצעתו של רכז הגליל, מרטין פריטן, לא מנעה מקבוצתו להליך ברוב שלבי המשחק ביתרון בנבחרת. שני שוקני הגליל בנבחרת, הנפלד ופלייסר, הגיעו למשחק באיחור בגלל אימון הנבחרת. כל שחקני ירושלים שותפו במשחק.

שפסו לברברג וחרמן לעיני 250 צופים בירושלים.

נקודות לגליל: מרטין (23), הנפלד (17), ליף (14), מכלון (9), פרימן (7), מזרחי, בן עטר ופלייסר (4 כ"א), שני כהן (2).

נקודות לירושלים: מילר (16), בנס (14), חן (12), קנו (10), פריטן (8), בן ארי (6), חדבן (5), קאר (4).

מיקי ברקוביץ „נופל מהרגליים"

מאת משה כהן

„אני כבר נופל מהרגליים, התלונן אתמול מיקי ברקוביץ, שטוחרר מאימון הבוקר של קבוצתו, מכבי ת"א.

כל השחקנים הופיעו לאימון, שנערך באולם בית הלוחם. מאמן הקבוצה, רלף קליין, החליט לשחרר את ג'מצ'י, ברקוביץ ולייפר, שנילו עייפות רבה בעקבות משחק הנבחרת, שנערך ערב לפני כן.

בשעות אחה"צ הם הופיעו לאימון הנבחרת. בינתיים, נוכרת הצרפית לבאו של שחקן החיזוק השני של מכבי, האוזרנים הופצו בקרב חובבי הכדורסל שמועות רבות, שלהחכן לא היה בסיס. נראה, כי עד סוף השבוע נדע איזה שחקן יד ינע למבחנים במכבי ת"א.

פולין אישרה בואה לישראל

מאת ג.אשר

40,000 דולר – זו עלות הבאת נבחרת הכדורגל של פולין, שאישרה את בואה לישראל ב־1 בפברואר כדי להתמודד שלושה ימים לאחר מכן נגד נבחרת ישראל באצטדיון רמת־גן.

אריה שרמר, שהיה השוטבן של הבאת הנבחרת הפולנית, רשאי לברך על המוגבר.

בכלל יהיה לנו חודש חם גם בכדורגל. לאחר שכבר נודע על בואה של נבחרת קפריסין, שתשחק עם ישראל בחיפה ב־21 באוקטובר, יופיעו בארץ גם נבחרות בלגיה (ב־19 בינואר) ואנגליה (ב־17 בפברואר).

ההתאחדות לכדורגל תמכור כרטיס בטולב וחזל לשלוחת המשחקים ברמת־גן בכדרה לעודד את קהל האוהדים לבוא לבשוחקים.

ארי רוזנברג הנעדר היחיד מאימון הנבחרת

מאת משה כהן

רק ארי רוזנברג הפצוע נעדר אתמול מהאימון הזחר של הנבחרת הלאומית, שהמשיכה בהכנותיה לקראת בולגריה.

רוזנברג סובל מפגיעה בגיד האכילס ואמש הוא נלקח לבדיקה אצל מומחה. מנהל הנבחרת, מיכאל לפרדון, מסר, כי רוזנברג לא יוכל ליטול חלק בכשוחקה של הנבחרת מול נבחרת חיפה. לפרדון הביע את תקוותו שלאחר מנחה של כמה ימים יוכל רוזנברג לשוב לפעילות.

מסרזים

משרד הבטחון- יחידת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על מכירת **מובין**, כל פריט מסוגה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעה לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי התשלום: 60% מהמחאה בנקאית 40% הנותרים בערבות בנקאית שוטן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז, מכירת מפסי הכבלים תחל ביום שני 31.8.87 בחסיבת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12/א' הקריה תל אביב. שעות הקבלה: בימים א'–ה' בשעות 08:30–12.30, בימים א' וג' גם בשעות 14:00–15:00.

מכרז מספר: 170/87/09

קופאות חשמל, המהוה להתעקת אחד ומנטוקיה, ח"ח לנגרשרים, מסכות עשן, מכשירי דיקון ואמבר.

תאריך סיום 10.9 בספטמבר 1987.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־14/09/87 עד שעה 10.00 לצהריים.

מכרז מספר: 171/87/09

חלקי כלנות סלאב, ח"ח רכב רשמנטי, ביסנים, ח"ח לטרקטור קטרפילה, ח"ח לצוד הנרסי, מאגמות מנבר עזר, ח"ח ג'י.בי.סי. אביזרי חילוף, חלפי מנע שוט בנדין, ולתות אחריות לסנדר פיזו.

תאריך סיום 10.9 בספטמבר 1987.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־14/09/87 עד שעה 10.00 לצהריים.

מכרז מספר: 172/87/09

מערכות כיבוי אש משולבות אבקה קצף 750/850 ליטר, מקפיא, ציוד ביתי ומשרדי, ממגות צילום, מיכל מים ומתקן בריקה, מיבש כביסה ומולחנות יבוש, מתקנים לפיזוק גלגלים, מיכלי ניתוסה, כלוני תבנן סמנים, אמבטיה לחימום מזון, ציוד צב"מ, ציוד ביתי וחשמל, מבנה XYZ, עמדות חנה לטלפון, רהיט מטרדי, מבנים.

תאריך סיום 17.16 בספטמבר 1987.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־21/09/87 עד שעה 10.00 לצהריים.

מכרז מספר: 173/87/09

מוכן במוטר גבוה: אלקטרודות שריון, מגן חיצוני למובע שריוני. מוכן במוטר נמוך: בנוגים לכלנות, מנועי דיזל בנין, ח"ח למסאיות־מאט, ח"ח לרכב לבן, אביזרי נשק חצר מופע לחות.

יש להודיע עד יום לפני הסיור.

יום סיום 6, 7, 8 בספטמבר 1987.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־21/09/87 עד שעה 10.00 לצהריים.

מכרז מספר: 174/87/09

משאיות: לילנר, דודג', G.M.C דיזל, מנדדים דודג'–205, מסחרי–דודג', מלגי זוזן, גרוזי–מטא 2 ו־4 גלגלים, עגנון, סיוחת־גרר, רכב גב, גודריטקר דודג' ומרקוד־פרסנגר.

יום סיום 2, 3 בספטמבר 1987 בין השעות 08:00–11:30.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־07/09/87 עד שעה 10.00 לצהריים.

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות צבוריות – המשרד הראשי
קרית המטשלה רח' שמס – ירושלים 91131
ת.ד. 13198 – טלפון 277211

מכרז אספקה מס' 81/87/א

מחלקת עבודות צבוריות מקשות בזה הצעות מחירים לאספקת ישותות מבריזל מצמלם, מפסי המכר, מפרטים ופרטים נוספים ניתן לקבל במשרדי האפסנאות הראשית של מע"צ לפי הכתובת רלעיל, בנין 1 חדר 145, בימים ובשעות העבודה הרגילים.

בצרוף להצעה יש להמציא ערבות בנקאית או המחאה עצמית בסכום הנקוב בנוף מפסי המכרז, אי מילוי תנאי זה שוחרר את מע"צ מחוזבה לתן הצעה.

המועד האחרון להגשת הצעותן יום ראשון ה־6.9.1987, שעה 8.30 בבוקר.

אין מע"צ מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, כל חלק מכנה או הצעה כלשהיא.

קרא ביום ששי ב־ ידיעות אחרונות

● הבוקר שאחרי סולתם
יגאל סרנה

● ועוזו. משפט האטום
אריאלה דינגל־הופמן

● משבר האוניברסיטאות.
סדרה
אביבה שאבי

● שפנדאו. כלא הקללה
שלמה שמגר, גרמניה

● בתו של הר־ציון. לא בצל הגיחוס
עשי וינשטיין

● ועלמה ביפו. איפה איילה אלפסי?
עמוס נבו

אנדלי אזולאי על דה רוזן
אריה אבנרי על חיים הברפלד
אבי לן על דן סדי

● שלום חנוך פרופיל וראיון
יהודה אטלס

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בעז עברון, דידי מנשי, מילבי קשת חיוה יריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: ספרות, ופוליטיקה. אמא כשר על סגר המרחש של דן סידון; יוסף אורן על „רביעיות רוזנבוף" של נתן שחם; פתחון פה עם יוסל בירשטיין

קונצרט בוסיקה ציבורית המכשיטה

הזמורת סימפונית הדנ"ע-מתא"ן, אולם הנרי קראון, ירושלים, 23.8.87

ביקור הנדנ"ע ומתא"ן ומפעלי הדגמים ואכנות לנוערי חבנו יחוד לחקים מחדש את הזמורת הנדנ"ע לסעבר. הזמורת הסימפונית מרכבת ממיטב הנגנים, בקרב בני הנוער, מכל חלקי הארץ וקיבוצים, מושבות, מושבים, עירות-פיתוח והערים הסרילות. הקונצרט הנגיני נערך לציון סיומו של כנס הקיץ השנתי השלישי של התזמורת. הפקס – בהדרכתו של שלום ריקלי ריקלים. כמהלך הכנס קיימה התזמורת חזרות וגם קונצרטים בעיר-השופט ובעין כרם. הנגנים העיריים, כמהרו בקפדנות, באים מהגופים הבוסיקליים המפעילים בעיר-נוער: הזמורת מתא"ן והזמורת בני הקיבוצים, מרכז הבוסיקה ירושלים (ומשכנות עונגים: ומוכרות לחנוך מוסיקלי שבפיקוח משרד החינוך והתרבות. בשנה שעברה הדריך את הנגנים המנצח מנדי רחן.

מהרכב בבסיס מעין זה מצפים שיוכיח ברבים שתי סגולות עיקריות: פוטנציאל של איכות תזמורתית, הגלום בנגנים וספונטאניות ראשונית – תופעה שבהוג להגדיר גם כרעננות מלהיבה. הנגינה ברובה היתה ברמה טיבנתה על הכפיות. כאורחות הערב הופיעה התזמורת הקאמרית של חיל הים, שנוסדה לפני כשנה: 13 קשתים, כולם חיילים בשירות סדיר, בניצוח ישראל אדלמן. הביצוע של הדיוודימנטו ברה מג'ור מאת מוצארט הצדיק הבטיחות בקלילות מלוטשת. חוויה מעוררת להאזין לצלילים חינניים, מהלבורג של המאה ה18, בנגינה קפדנית וקלתה של לובשי מדים, בישראל עד הים.

שלום רונלי ריקלים הוביל את התזמורת הסימפונית, בהרכב מלא, על פסים בטוחים לאורך כל הדרך. המאסטרו הוותיק נתגלה שוב כמדריך מנוסה ורב הישגים בעבודה עם מוסיקאים צעירים. בהנעות מאופקות הצליח להלהיב את הנגנים, תוך שמירה על איזון מוצלח ברינמיקה ובהבלטת קבוצות הכלים ותפקידי הסולו. אם כי, מדי פעם, נתגו מצבים מעורפלים חולפים, בקטעים בעלי העוצמה של התזמורת כולה. היצירות שנוגנו היו אתגרים אמיתיים: "תהילים" מהסימפוניה הראשונה של שאול ברזמים (מהפרקים המבוצעים ביותר של המלחין), המחולות השלובצים הנבעניים מהמערכה השנייה של האופרה "הנסיך איגור" מאת בורודין והסימפוניה השמינית של דבוראק. גולת הכותרת היתה הפרשנות של הפרק השלישי, באופי של מחול סלאבי, היפה להפליא, מיצירתו של דבוראק, המתולף מנימה מינורית לעירנות מג'ורית. גילוי חיובי נוסף – כלי הקשת שהיו מאוחדים בהנעה עשירה. מחר רק, שבתכניה המורפסת לא הופיעה אף מילת הסבר על היצירות ויוצריהן.

תזמורות נוער במתכונת דומה פועלות במדינות רבות בעולם. משמח להיוכח שישראל אינה מפגרת בתחום זה.

ישראל דליות

תיאטרון

שקספיר משוחרר

סטודיו למשחק ניסן נתיב בשיתוף בית ספר "רימון" למוסיקה מציגים: **"חלום ליל קיץ"** מאת שקספיר. תרגום: ט. כרמי. בימוי: מיכאל גורביץ. מוסיקה: יוני רכטר. יעוץ לתפאורה: משה שטרנפלד. תלבושות: מיכל גמזו. תאורה: שולי זיו. משתתפים: תלמידי השנה השלישית של ביה"ס

"חלום ליל קיץ", בבימוי של מיקי גורביץ, היא סוף-סוף הפקה שקספירית כחול-לבן משוחררת מדעות קדומות. לא ראיתי הפקות רבות של "חלום ליל קיץ", ובכל זאת אני מסתכנת בקביעה ששקספיר כמה עוד לא היה. פרוע, משוחרר, גרוטסקי, ארצי, כמעט קרקסי. נכון שפיטר ברוק עשה פעם "חלום ליל קיץ" בהשראה גרייבה של קרקס סיני, אבל איפה, איפה הדמיה והלבה החיוורניות מן ההפקה האנגלית לעומת הדמיה-הסיגל פריחה והלגבהותי ליברמן, השועטות אישה על רעותה כתגרניות והלוטות שמש יום תיכונית גרייבה.

אפשר היה לקצר מעט את המערכה הראשונה, לחסוך כמה תכסות רועמות ולא למתוח את התהלוכה של השוחקן זקור האיבר עד בלי די. אבל זו ההסתייגות היחידה. "חלום ליל קיץ" היא הצגה רבת דמיון ומעוף, המזמנת למיקי גורביץ להפגין את כשרונו העתיר באין סוף הברקות במה. משחקי תפאורה נהדרים ומה לא. למה נשוחה את "חלום ליל קיץ" זהו אולי רק "בעמ", "שוגר היה הלילה" "מקס, מדריך" וכו', עבודותיו הקודמות של מיקי גורביץ. הוא במאי שכבר סבע שפה תיאטרלית משלו שאין לטעות בה. התנועה, ההמולה הקדחתנית על הבמה, בחירת השחקנים שאינם נראים בהכרח כמו תבליטים של אפולו, עבודת צוות המאפשרת לכל שחקן להפגין את "יחודו ובכל זאת, כמעט שאין "כוכב" בודד: כלם סוכבים. מה שחשוב מכל היא תחושת הצופה שהשחקנים הצעירים האלה אוהבים את מה שהם עושים. ההתלהבות שלהם עוברת גם אליך.

שחקני "חלום ליל קיץ" נראים על הבמה כמי שפניהם נמתחו במבבש להם וכל לסת שלהם תנוחה על כרטוב נפרד. די מרענן – ובעיקר מצחיק – לראות דמויות כאלה בתפקידי אוהבים ואהובות. מה שכובש ב"חלום ליל קיץ" זו הארסטמריה המגמתית בין ההצהרות גבהות השפה של האוהבים לבין חוותם ותגרעותיהם. כל אלה בנוסף על המוסיקה המצויינת של יוני רכטר (רימיתי לשמוע איזה מצלול מזרחי, אולי אפילו ערבי), התפאורה רבת האמצאות, עושים את הצגה לליל מבטיח מאוד בקיץ הזה. ויל היה מתגלגל בקברו. מרוב צחוק.

מיקי פז

תקליט

הכינור היהודי

"מסורת", מנגינות יהודיות בביצוע יצחק פרלמן, בעיבודו של דובי זלצר ובהשתתפות ישראל זוהר. מלווה: הפילהרמונית הישראלית, בניצוח דובי זלצר תקליטור – 2 747904. קלטת ותקליט דיגיטאליים – 270572/1/4 (אי.אם.איי.)

נשמה יהודית, יצחק פרלמן

ב."עמא דדבא", יצירתו האפית המאוחדת של שאול טשרניחובסקי, בפרק השני של השער השביעי – "המקולה" – מתאר המשורר כמה מאומות העולם על-פי כלי הנגינה האופיינים להן (כפי שנשמעו הצלילים באוזניו). לסיכום, לאחר ששר על הנגינות והטירים של האיטלקים, הצרפתים, הרוסים, הגרמנים, הבריטים והפלנים פורס המשורר באוקורדים על ארבעה מיתרים:

"אנו היהודים – הכנור. שאין לך מקולה בעולם אשר לא יכבה בסודה ולא יתיפח בשאונה: גם כי ירע במצוקה ובשגעון-גילה יתפרץ, קולו הרם – בתוך תוכו נימה חנוקה רועדת: קינה מרורות לדורות – כאן פוסקה וכאן אך מתחילה – תפלה מכליון הנפש אל אפק לאדוראה שואפת".

רק כנר בשיעור קומתו של יצחק פרלמן מסוגל להעניק למנגינות היהודיות המוכרות והאהובות, המופיעות בהקלטה החדשה, אופי כה מעחן ומאוזן. פרלמן מצליח למנוע את נפילתן להלכודת הוולגארית של מוסיקת שמאלץ. הוא מנגן בפשטות עילאית. בכל פעם שמתעורר חשש שהגימה הדגשנית המהקקה תגלוש לקיטש, הוא עוצר על סף התרגדות. מה עוד שאין מדובר ביצירות מופת ברמת הפרטיטות של באך, אלא בעיבודים מסוגננים, בקלילות זמרתית, שהוסדרו ונרקמו במעבדה של דובי זלצר – מוסיקאי מנוסה ובקי ברפסודאר המסורתי. בולט השימוש בסמנים מטפע של פנגנונות: הברק הטכני והלהטוטים הווירטואוזיים בנוסח פגאניני, הערגה הרומנטית היוקדת של מקס ברוך והזן ההומור של קרייזלר.

המנגינות הנכללות בתקליט הן מאת אמנים כמו גרשוין, גולדפדן ורשבסקי ומסקודות פולקלוריים מסורתיים. נגן הקלרנית ישראל זוהר תורם לאווירה האותנטית של הזוי הכליזמר ו"מוסיקת הנשמה". נגינתו מהקצעת וכאילו מאולתרת.

מסקרן היה לדעת מה הם המנחים המוסיקליים שאותם רשם זלצר בראש הקטעים. אספרסיבו (בהבעה), גאריזוזו (חינני), אנימאטו (בחיות), דולצ'ה (מתוק), או אולי – "עם כל הלב" ו"במקצב הפרייליך".

מכל מקום, נותרה ללא מענה השאלה הנצחית – מה הם היסודות היהודיים שבמנגינות הללו? אברהם קרפינוביץ' מנסה להשיב ברצינות על השאלה בדפי הדיסק המהפסים.

ההקלטה נעשתה ביולי בשנה שעברה ב"היכל התרבות".

ישראל דליות

הקברט הונגרי

הקברט המוסיקלי ההונגרי "בקרוסטוס", עם השחקן בדרן היהודי יוז'י שאש ולהקתו יוסף בארץ, החל מה-1 בספטמבר, למשך שבוע, בתכניתו "בלגן נצחק". חברי להקתו של שאש הם: **אימרה אנטל, לסלו יוגלם, יוסף הלר ויאנוש קרסט**, אחד הפסנתרנים המצטיינים של בודפשט.

בקרים

ז'אן דה פלורט" ו"כלא הילטון".

הרל מסוף השבוע בבתי הקולנוע

"ז'אן דה פלורט", על-פי הרומן של מארסל פאגיול, הוא עימות נוקב בין המסורת הכפרית הפרובינציאלית של ראשית המאה לבין עידון עירוני קנוי ומרוח ומוסר של זר החודר לסביבתה. ז'אן יודע את חוקת שאר בשרו – הרוחה בכפר כמכילה מקור מים. הוא מגיע למקום עם משפחתו הקטנה, כדי באדמות הסר-פסורות של עבודת האדמה והמסבע. למרות נכותו והא נגיב מדיה: הוא מתמסר למאבק איתנים במכשלה שהציגו לו תומכי אדמתו שיכרו את המעיין וכתבו את מקורו.

את הסרט דיקר ביותר סהופק אי פעם בצרפת, הפיק וביים גיון ברי (הקיר הרביעי, "ציאו פנטרין"). מכבכים: תיאר דפרדייה ראשון אליזבט, איב מונטאן הדמות הנשית.

★

מרק בנסי דמבריזר עם מלחמת ויאטנאם דרך אספקלריית השחרות הוא פלא. לאחר הסכמתו, אליו מגיעה קבוצת אמרים: מייקל וליאמסון, טיים הול ואורה הוברידה, נוחת במטוסו הפגוע יחר לוחות האויב ועובר מדרגת הקדמה הכרה. שתפיר לתא – רוברט מיטלם, הזמנן, קברי ואלוהאם הם גם שתפיר קרבות שיהיו מנת חלקם בשנים הבאות. הסרט אינו רק פרק בהיסטוריה בתבוי מבי אמריקה, אלא, כך מבטיחים לנו, גם פרק בשמירה על כבוד הדיבה. בה עברור הוא כי סיפורי הגבורה מול האויב הארוס-צהוב מעכלים את הכרם באליפות לכל אורכו.

הבמאי – ג'ון אלן, ברים ואף כתב לחבל צמוריה, מכבב – דיוויד ווין ו[illegible] מייקל מוריאטי, גלוריה קרלין ואקי אלאונג.

אושרה שוורץ

ז'אן דה פלורט: איב מונטאן ודניאל אוטייה.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 סלמקסם: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 קסם קסם בעלי חיים.
09.35 הלב, פרק 49: אמא מחכה בחוקמן.
10.00 מחסומים פרקים 15+16.
10.25 פיצוחים: שידור חוזר.
10.55 קשר הרעש: הסרט דן בנורמים לרעש: הגרמה ובמניעה הקשה.
1.00 אתמול במשפט דמיאניוק.
2.00 סלמקסם: עד כאן.
2.05 קשר משפחתי: עם בני משפחת אנגל, הדרים ושבי בניהם על "בידרשים אחרים".
2.45 צבע בחלב: פרק 9.
3.10 רחוב סומסום.
3.40 200 שניות לגחלת.
3.45 שעת כושר.
4.00 הרחה: שידור חוזר.
5.00 ערב חדש. מגזין רן מרגלית.
5.30 "ריק הקיר – בית הספר".
6.00 "הבילבוליים" – שם הפרק: "ינואר הנוכל".
6.25 "מבוא של סקס" – מבט אל הלגל.
6.30 קיצור דעות (ערבית).
6.32 מבזק לאמנות – יוסף פרץ על התאסורנן העברי בישראל: המוסיאון היפני בחיפה: סקירת מרס ישראלי וסרט לדוגמה: תעבוכת יונה מן: מבוק ידיעות (תרגום לערבית).
7.00 מבט – ריון בעניני השעה (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 מבט ספורט.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 חדשות שידור חוזר.

כללית

9.35 "אם מעט לא מאוחר" – פרק 11: "קשרים עסקיים".
10.00 "הישרדות" – פרק אחרון: להבדיל מן הפרקים עד כה, שעסקו בכוכלת והישרדות של האדם, פרק זה בוחן את סיכוי הישרדות של האדם בעת שואה גרעינית. שלא על פי הדעה הרווחת, כי שואה כזאת תמיט כליה על האנושות כולה, בפרק זה יובר על נתונים שישאר במקום כלשהו בעולם, האדם, על הצנוע לחיות ולבנות חיים, המשך לחקים.
10.50 "פרקלטי אליאס" – פרק עשיר: "הפרשי של הנוס".
11.55 הבית זמן לשון – מי הם "תיעוקות של בית רבן". חדשות הלילה.

קולנוע בטלוויזיה

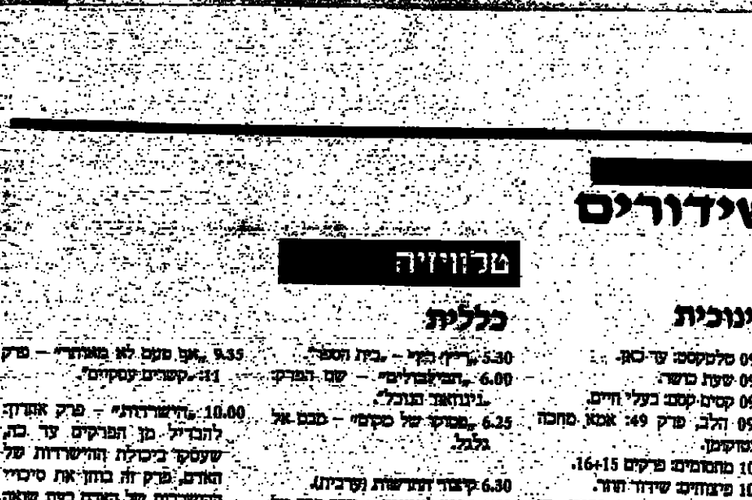

"הסנדק", סרט הקולנוע של ליל שבת. **פרנסיס פורד קופולה** היה בן 33 כשיצר את אחד האפוסים המרהיבים ומכניסי המטבע בטולדות הוליוד. השנים 1972 (שנת הפקת הסרט) – 1974 היו השנים הטובות שלו. חברת "אמריקן אינטרפוז" שלו עמדה על סף פשיטת רגל לאחר בשלוק סרטיו הראשונים, ואז בבת אחת, זכה בשלושה מעמדות בלתי מעורערים: מפיק הארב של "אמריקן גרפיטי", שותף לפרס האוסקר על התסריט של "פטון", ושני "הסנדק". הראשון היכה את הביקורת בתדהמה. קופולה נתגלה כתיר-יוצר ומספר בעל מעוף. הביקורת הרעיפה אמנם שבחים, אך התלבטה בבעייתו המיוחדת של הסרט: האם שולטת בו האירגנות או התערבות לכתום של הגיבורים: קופולה מציג בסרט את המשפחה לעומת היחיד האינדיבידואליסט, את יסודות הסנדקות המסורתית, מסורת לעומת דקדנס תרבותי ותרבותי. הסרט כולו מהווה דימוי עשיר מונים על החברה האמריקאית ותרבותה על-ידי השיטה הכלכלית והמסורת.

מרלון ברנדו קיבל את פרס האוסקר על תפקידו המבריק. פצ'ינו קורליאונה בסרט, רוברט דיבאל קיבל גם הוא פסלון מרהיב לפרנקציית שתקן המשנה עדי משוחפים: דיאן קיטון, אל פצ'ינו, ג'יימס קאן, סאליה שיר, ורבים אחרים. צילם גורדון וויליס (צלם הכמעט קבוע של וודי אלן). אורכו של הסרט: 176 דקות.

אושרה שוורץ

★

"הבאון", הסרט הערבי, מחר, 17.30. קומדיה קלילה במיכונם של מוחמד סוגחי ואלהאם שאהין. עלילת הסרט מוחרחשת בבית חרושת שבו מעמקם גיבור הסרט מחרוט יעור. הוא משוכנע כי הצליח להמציא את המצאת המאה. מסתיר המעבד על מים בטקסיפלסקן, משתת המכור את הבריאה על "המצאת האנרגיה" שלו. כוכבת הסרט, אילהם שהאן, נחשבת לכוכב העולה בשמי הקולנוע המצרי. משך 18 החודשים האחרונים נסלה אלהאם חלק ב-30 סרטי עלילה, חמש סדרות טלויזיה ושתי הצגות תיאטרון.

יוסקה להמן

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאמנה ביצועה – מיצירות מצארט מרש ק. 24 (ע"ג ת"ק) מרגנה מס' 7 "מרגנת המנר" ק. 250 (לחץ, ודחק) / ב. ודנגאקר (ע"ג ת"ק) קונצרטו לפסנתר בסיבמול מג'ור ק. 456 (עריכה מגן ומצגה תזמורת הקאמרית האנגלים (ע"ג ת"ק) אקולסנה יובילמה (דוהמראה הקסמו / לחקת הבדוק הוינאית נשלבואר) (ע"ג ת"ק).
09.00 קונצרט בוקר – סיבליוס: סמילה אמ. 122 (חמ. לאמנות סקסית / מר אלכסנדר ביבמנן) קרוסל: קונצרטו מס' 2 לקלרנית אמ. 5 מ. לחמנן 7. חמ. קאמ. האנגלית / מר. צ'ארלס גרוסנבנ
12.00 מן הסרטייה – סלמנ: מריו מנמה לחלילה, ויולה רה נמנה וקונטינוטו (מ. בריכן / ר. קוסק / ב. לאוטנרדס: ק. פ. ע. בקר: מנמה מס' 4, מ. שטרנפילד / פסנתר: מנדלסון: מנמה בדר מינור לוילה. ופסנתר (ז. שטיינברג / ע. צבר).
13.05 בהאמנה ביצועה – קורלי: קונצרטו גרוסו מה מג'ור אמ. 6 מס'1 (הלרסנן הארמנ: הנבי: קונצרטו בדה- מינור לחליל ולתזמורת. אמ. 31 מ. מילן עם תנ. האמרה של ויבנו / פ. פרוהסקה: דבוראק: המרשית פסנתר בלה מזר אמ. 81 ר. פירקושני עם רביעיית ג'וליארד): ספרוינסקי: פולציבלה (מנמ. הלאומית של צרפת / פ. מלו (ע"ג ת"ק.
15.00 מנמים מוסקליים.
16.00 אתמולא – (ש.ת) מיכל של פסנתר הידיד: מנמה מס' 60 בדר מג'ור' י. הרמשמן: 6 מדיאניות על קונצרטאנס של בטהובן (1981) מרקטיים מנמה מס' 4 בדר מינור אמ. 29. מנמה אמנרמנסמה מלה במול מג'ור, אמ. 34. לימנה שנמנלה מתוך "הבית האמלי" בדור מינור-אמנס.5.
17.30 קשת של מלילים – מבצרנ: מנמסיה בדה מינור ק. 397. לפסנתר - מולנק: שיטיה לפסנתר, חלל, אמנב, סלרנית, בנמן וקנן.
18.00 מרמנס – מרי ול מנמנ.
19.00 מנמיה קלאסית מלה.
20.05 אינמרלה – רנה מוסקלי.
20.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים – מנמס שרוף מקמרמנות על מליאנד הבינאנרי: רמנרנ: 3 תמונות של בוטיבלה. מליה: "לילות בבני ספרד" לפסנתר ותזמורת.
22.00 אנמולוגיה – המכביתנו "המורה הראמנמה שמבה בראש" משרת אנרן מלמנ (במלמה 3 שנים לשמרתנו) עם המשורר ומנ מנמק: יהודיבנר. קונצרטנו ראנרנמנו: לביטה ותזמורת (מרשנ יחם, מנראל כמרנם.
22.10 מנרן הקאמ.
23.00 ודר. החמר – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות. אולן ראלבנ – שנבנים: שני אינטרמנסנמ בטול מנלר. בטה מנמה ליסנ: סקרנו המרש "ליד המנלן" מנמנקנ: פנק ראשון, מתוך קונצרטנו "הקיסר" במי בטול מנלה אלן ראלבנ, נגינה ביצינ, מתוך האמנרנ. "ארץ המלה".

רשת א'

10.05 שיריקר – מנלות ושירים ישראליים.

רשת ב'

18.06 מיקה.
20.05 שירים – עניני מולקלנ ועוזה.
22.05 מבישה לילית.
00.15 להאזן בקלום – שירים לעיתנו של יום.

רשת ג'

18.06 קולנה.
21.05 ביטל חי – עם יקיר אביב – לנמנל.
23.05 מקריב לחנות.

גלי צה"ל

13.00 מבט ידיעות.
13.05 בטלם עם ציקלו – שעה עם יפל בוב דילן.
13.55 לא לבבות את הארץ – מיטה [illegible] בנושא ירדנה מנמרן.
16.05 אבנע אנני המנרים.
18.05 שעה קלה על מלכלה.
19.05 שירים עברים.
19.05 רדיו רדיו (מהיל 2).
20.05 יעד: משורר – עגייבי מבנו המחנן (ש.ת).
20.05 מכבבנים מהיל 2.
20.56 פינה מנמה ללבלי.
21.59 לילה לא שקט.
23.05 שלי הכן הה (מהיל 2).
23.55 שיחה, חנות – עם הרמנמנ אלכס בלוך.
00.05 בשורי לילה מבלות.

רשת ד'

15.00 מבני הקשת – והמעבר שרד עדנה.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה צרפתית למתקדמים שעה מס' 32 (שנה).
16.05 ארץ לא מורשת.
17.10 שירי עמים.

רשת ה'

18.06 שרשים – עניני מולקלנ ועוזה.
22.05 מבישה לילית.
00.15 להאזן בקלום – שירים לעיתנו של יום.

רשת ו'

18.06 קולנה.
21.05 ביטל חי – עם יקיר אביב – לנמנל.
23.05 מקריב לחנות.

גלי צה"ל

13.00 מבט ידיעות.
13.05 בטלם עם ציקלו – שעה עם יפל בוב דילן.
13.55 לא לבבות את הארץ – מיטה [illegible] בנושא ירדנה מנמרן.
16.05 אבנע אנני המנרים.
18.05 שעה קלה על מלכלה.
19.05 שירים עברים.
19.05 רדיו רדיו (מהיל 2).
20.05 יעד: משורר – עגייבי מבנו המחנן (ש.ת).
20.05 מכבבנים מהיל 2.
20.56 פינה מנמה ללבלי.
21.59 לילה לא שקט.
23.05 שלי הכן הה (מהיל 2).
23.55 שיחה, חנות – עם הרמנמנ אלכס בלוך.
00.05 בשורי לילה מבלות.

תל אביב

חן 1: הנוכל האהבה והמאהבת 9.50, 7,55, 5.40 שלגיה ושבעת הגמדים 10.45–12.45–4
חן 2: לבו של אנגל 9.50, 7.45, 5.25 בבבי 4 – 12.45 – 10.45
חן 3: אני החברה 9.55, 7.50, 5.30 / רחבני איכפת לי 4, 12.45, 10.45
חן 4: ב"ים לשמשו אחרון 5.40 – 3.55 הנות קטנה ומסריפה 9.50, 7.40, רחבן הר 12.45–10.45
חן 5: נשק קטלני 9.55, 7.50, 5.30 / הרפתקאותיו של סופר בלש 4.00 12.45, 10.45
לב 1: טוויסט רוקדים במוסקבה 10. 7.50 5, 3 2 11.30
לב 2: מרדני הזוק 10– 7.50 – 3–5 – 10.30
לב 3: ימי הדרין 10–8–5–2–11.30
לב 4: בקצב השעון 10, 8, 5, תעלולי שסן 2–11.30
ליאנה: שטו רחמן 9.30, 7.30–5.30
מגרבה: סגור לרגל שיפצים
מרוואן תיאט: מותו של סוכן 9.30, 7, 4.30 / קילנע קיק בנן המרוואן / לורי אנדרסן ביה האמרצים 9.00
מקסים: הנוכל בטיטו 7.15–9.30
סרן ולשעבר אלנבי'גנבר בהומנה 9.40, 5 7.30
הצנה – הבנה השוחרה
פינמה 1: אלדין ומנורת הקסמים 9.30, 5 7.30
פינמה 2: אהבה בחלון ראווה 9.40, 7.30, 5
פטרייה: סגור לרגל שיפצים
מאיר: לא שם זין 10.00, 8.00, 5
פריז: לבירינט 9.30, 7.15, 4, 2, 12 23.30 שיפורים מהמדים
צפון: סגור
שחק: סוד ההצלחה 9.40, 7.15, 5 עמי חמי 11
תמר – רמת-אביב: בסי בלו 9.40, 7.15
הצנה – כל מה שרצית לדעת על סין
תבלת: החנות מעבר לפינה 9.50–7.40–5.30
תל-אביב: 007 באחד המסוכן 9.45, 7.15, 4.30 / אלדין ומנורת הקסמים 11.00
הצנה הישראלית: פרנקלשטין הצעיר 9.50
הצנה – מי מפחד מהשכן ממול

ירושלים

אריסון: 007 באחד המסוכן 7, 9.30 / עמי חמי 4.30, 11.00, אורנה: קינג קונג מס' 2 9.15, 7.15, 4.30
אמריקן 1: פחה רחמן 9.15, 7.15, 4.30 שליחות קטלנית 10.30
אמר 2: הפטריוט 9.15–7.15, 4.30 המוכנל בטיטו 10.30
אמר 3: חתיך אמריקאי 9.15–7.15–4.30 /סינדרלה הכלכלב המחול 10.30
אמר 4: אהבה בחלון ראווה 9.15–7.15–4.30 בן לוח בת 10.30
אמר 5: בקצב השעון 9.15–7.15 המוכנל בכיטו 4.30 10.30 שודדי התיבה האבודה 10.30
אור ציון: ליבו של אנגל 9.45, 7.30, שלגיה ושבעת הגמדים 5–10.30–12.30 בית אמריקן: האדום בלוז 4.00 כל מה שרצית לדעת על הכיף 6.00 בסם כל בני ביתי 8.00 גלגל אחה 10.15
הצנה – מנסי פיטון צעב הקוז האולם הקמן בביתי האמנה: סגור
הבירה: סגור
מאיר: ימי הדרין 9.30, 7.30, / משפחה 4, 11.00 4.30
מיטבה: לא שם זין 9.30, 7.30
סמרה: ילדים חורגים לאלוהים 9.20, 7 עקיב: נינג'ה אמריקאי 3 9.30, 7.30, 4.30 הקן: בלוז לחופש הגדול 4.30, 11 10.45 4.30 ומפצה האגדים תיאטרון ירושלים: שיחות מלוכלכות 7.15, 9.15
הפיפה: אורה: פחה רחמן 9.15, 7.00 / נוח מבוכב אחר 4.30 אמילי: לבירינט 9.15, 7 / רחבני איכפת לי 4.30–11
אמפיתיאטרון: 007 באחר המסוכן 4.30–7–9.15
ארמון: סגור
חן: קינג קונג 2 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: נינג'ה אמריקאי 3 4.30–7.15–9.30
עצמון 2: שיחות אישיים 9.15, 7 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 4.15–7.45–9.10
מאיר ליבו של אנגל 9.15, 7, 4.30 קרן אור: לא שם זין 9.45, 7.45 4.30 האדום בלוז 11.30.
רחן: סוד ההצלחה 9, 7, 4.30/ עמי חמי 11.00
רב גת 1: הנוכל האהבה והמאהבת 9.15, 7/ שלגיה 4.30–
רב גת 2: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7, / הרפתקאותיו של סופר בלש 4.30, 11
■ קריות חיפה
סמיר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15 אנני מבוכב לא שם זין 5.00
סביון: הנוכל האהבה והמאהבת 7.15 9.30,
אורנה: פחה רחמן 9.15, 7 בית הקפה לא שם זין 7,9.15
הזוהר: ב"ים לשמשו אחרון 7–9.15
ניצן: צנות גדולות בציינה טאון 7.15–9.30
■ אשדוד
אמתי: סופרמן 4 7.30 /ילדים חורגים לאלוהים 9.30,
אשדוד: פחה רחמן 9.30, 7.30
■ אשקלון
אמתי: ילדים חורגים לאלוהים 7.30–9.30
מאיר: סופרמן 4 9.30, 7.30
רחל: לבירינט 7.15–9.30
■ באר-שבע
חן: 007 באחר המסוכן 4.30–7–9.30
■ הרצליה ■ רמת השרון
הילל: 007 באחר המסוכן 7.00–9.30 / אלדין ומנורת הקסמים 4.00–11 5.00
■ כפר-סבא ■ רעננה
עמל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30 5 מהרובים אמהבה 5.00
חן: הנוכל בטיטו 7.30–9.30
אורנה: סגור
בית בלו: בסי בלו 8–10
■ לוד ■ רמלה
אורלי: סגור
נוה זיו: 007 באחר המסוכן 7.15–9.30
אריה: לא שם זין 9.30, 7.30, 5
הילל הדרבות: תנות קטנה ומסריפה 9.00
5.00, 11.00 רחבן הר
■ נהריה ■ עכו
הדר: פחה רחמן 7.15–9.15
חן: לא שם זין 7.15–9.15
אדיסוריום: המוכנל בטיטו 7.30–9.30
■ טבריה
אביב: לא שם זין 8.30
■ נתניה
מסרה: לא שם זין 10–8–6 הישרדות הוריתם 11 בבבן
אמנה: ילדים חורגים לאלוהים 7–9.30
שרון: המוכנל בטיטו 10–8–6–11
חדר – הילל הדרבות: קרוקודיל דנדי 5.00 7.30, 9.30
■ פתח תקוה
שלום: פחה רחמן 5–7.30–9.30
הילל 1: סוד ההצלחה 7.15–9.30, אביב: חבר מבוכב אחר 10.30, 12.30, 2.30
הילל 2: אהבה בחלון ראווה 5–7.30–9.30 סופרמן 4 10.30–12.30–2.30
הילל 3: שם הדר 9.30, 7.15 / עמי חמי 5.00 10.30–12.30–2.30–5.00
רב גן 1: בלוז לחופש הגדול 7.30, 9.40 הרפתקאותיו של סופר בלש 5.00, 10.30, 12.30
רב גן 2: ימי הדרין 9.45, 7.30 רחבני איכפת לי 5.00, 12.30, 10.30
רב גן 3: אני הבחנה 9.45, 7.30 רחבן הר 5.00, 12.30, 10.30
רב גן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30 שלגיה ושבעת הגמדים 5.00, 12.30, 10.30
שבוב: פחה רחמן 9.30, 7.30
2.30, 12.30,
רב: רחן 2: סוד ההצלחה 9.30–7.15–5 עמי חמי 2.30–12.30–10.30
נמנמן: סגור
ראשון: פחה רחמן 9.30, 7.30 בית הקפה בי"ם לשמשו אחרון 9.30, 7.30
הדר: לא שם זין 7.30–9.30
חן: פחה רחמן 9.15, 7.15

■ רמת-גן וגבעתיים
אוניון: קינג קונג מס' 2 9.45 5–7.30 אריסון: הנוכל האהבה והמאהבת 9.45, 7.30, לבירינט 5.00
לילה: לא שם זין 9.30, 7.30
הדר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15 5.00 עמי חמי 5–11
רב גן 1: בלוז לחופש הגדול 9.40, 7.30 הרפתקאותיו של סופר בלש 5.00, 10.30, 12.30
רב גן 2: ימי הדרין 9.45, 7.30 רחבני איכפת לי 5.00, 12.30, 10.30
רב גן 3: אני הבחנה 9.45, 7.30 רחבן הר 5.00, 12.30, 10.30
רב גן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30 שלגיה ושבעת הגמדים 5.00, 12.30, 10.30